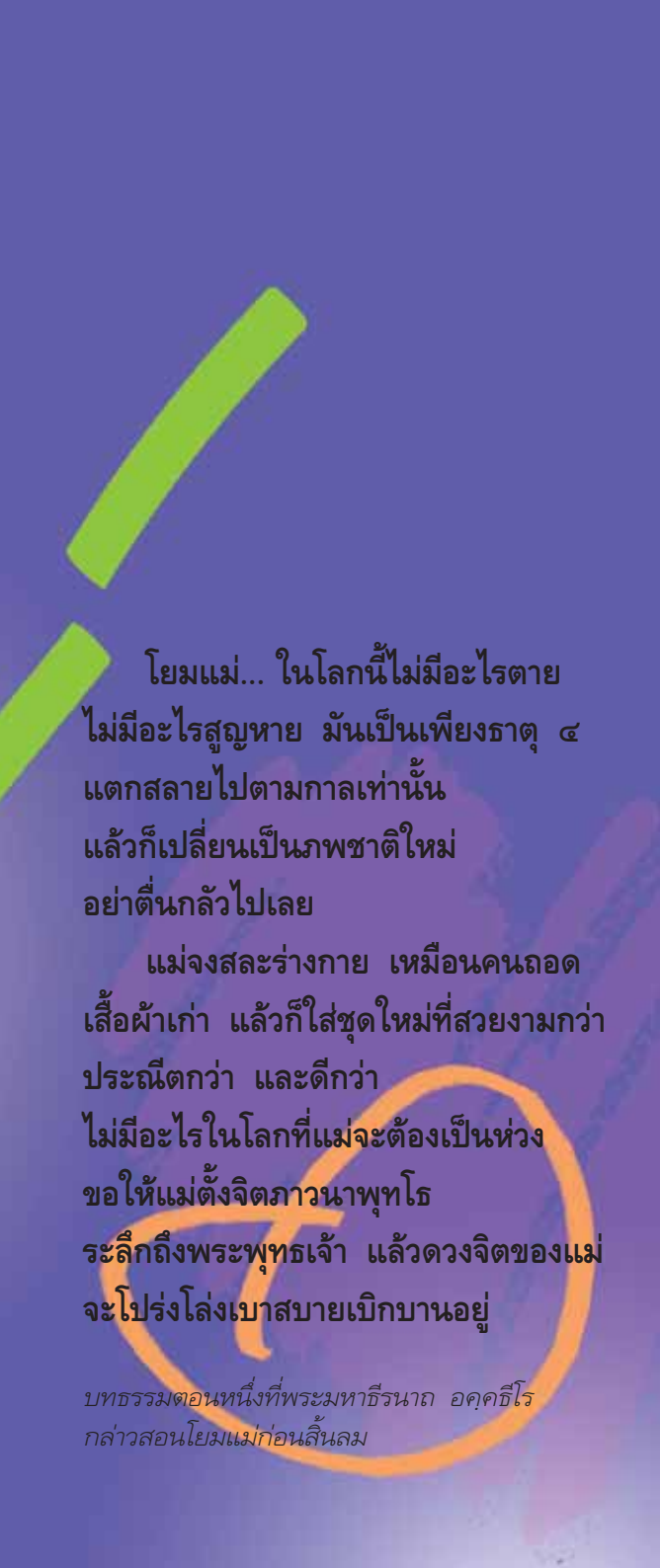

พ่อแม่ คือ พระอรหันต์ของลูก

ม.ล

โยมแม่... ในโลกนี้ไม่มีอะไรตาย
ไม่มีอะไรสูญหาย มันเป็นเพียงธาตุ ๔
แตกสลายไปตามกาลเท่านั้น
แล้วก็เปลี่ยนเป็นภพชาติใหม่
อย่าตื่นกลัวไปเลย

แม่จงสละร่างกาย เหมือนคนถอด
เสื้อผ้าเก่า แล้วก็ใส่ชุดใหม่ที่สวยงามกว่า
ประณีตกว่า และดีกว่า
ไม่มีอะไรในโลกที่แม่จะต้องเป็นห่วง
ขอให้แม่ตั้งจิตภาวนาพุทธโ
ระลึกถึงพระพุทธเจ้า แล้วดวงจิตของแม่
จะโปร่งโล่งเบาสบายเบิกบานอยู่

บทธรรมตอนหนึ่งที่พระมหาธีรนาถ อคฺคธโร
กล่าวสอนโยมแม่ก่อนสิ้นลม

พ่อแม่ คือ พระอรหันต์ของลูก

เนื่องในงานฌาปนกิจ

คุณแม่ศรีประไพ คล่องค้ำวนการ

วันอาทิตย์ที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

ณ ศรีประไพจิตกาธาน

วัดป่าภูผาสอง อำเภอสองแคว จังหวัดนครราชสีมา

ดวงตะวัน จันทรา ส่องแสงจ้า
มีอาจทำ เทียบเท่า พระคุณแม่
ส่องหัวใจ ให้ไอร้อน กรุ่นดวงแด
ห้วงอกแม่ สวรรค์แท้ ของลูกยา

ธ. ภูผาสูง

๙ ก.พ. ๕๒

ด้วยดวงใจ รู้สำนึก ในคุณแม่
ผู้โอบอุ้ม ดูแล โลกสดใส
ผู้รู้ซึ่ง ถึงการ ให้อภัย
ผู้วิจัย ในรัก ประจักษ์จิต
แม่มีคุณ มากไหม ไม่อยากเอ่ย
ไม่อยากนำ มาเปรียบเปรย กับสิ่งไหน
เพียงแต่รู้ ว่าแม่ห่วง ตั้งดวงใจ
เฝ้าห่วงใย พันผูก รักลูกจริง
พระคุณแม่ ไม่ได้อยู่ กับดินฟ้า
กาลเวลา ก็หาใช่ พระคุณไม่
คำว่า “รัก” ที่ปัก ตรงกลางใจ
แม่มอบให้ ลูก ๆ ได้ผูกพัน

ลูก ๆ หลาน ๆ

๑๑ ก.พ. ๕๒

คุณแม่ศรีประไพ คล่องค้ำนวนการ

ชาตะ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๖

มรณะ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑

สิริอายุรวม ๘๕ ปี ๕ เดือน ๒๑ วัน

ความน่า

สิ่งที่ควรเข้าใจก่อนอ่าน

หนังสือ “พ่อแม่ คือ พระอรหันต์ของลูก” นี้เกิดขึ้นจากแรงแห่งความรัก แรงบุญ แรงคุณ และแรงความคิดถึงที่ข้าพเจ้ามีต่อบุพพการี จึงหล่อหลอมความคิดตกคลอออกมาเป็นหนังสือที่สร้างความหมายให้แก่ชีวิต ทุกสรรพชีวิตบนผืนพิภพ โดยมีคุณแม่เป็นเหตุ (คุณแม่ศรีประไพ คล่องคำวนการ) ดังบทจินตกวีที่ข้าพเจ้าลิขิตไว้

**“ยามอยู่ก็เกื้อกูล ยามเพิ่มพูนก็คิดถึง
ยามห่างไกลก็คำนึง ใฝ่รำพึงถึงแต่แม่”**

ด้วยเดชแห่งความรักความคิดถึงแม่ ทำให้หวนคำนึงพยายามหาวิธีการเขียนหนังสือให้เป็นเล่มขึ้นมา เพื่อเป็นอนุสรณ์ในงานศพของแม่ เพราะคิดว่า “การจารึกด้วยคำพูดไม่ซำก็จะถูกลืมเลือนไปผู้อยู่ไกลก็ไม่สามารถได้ยินคำพูดนั้นได้ หากบันทึกไว้เป็นหนังสือ แม้สักร้อยชั่วคน คำสอนนั้นก็ยังคงอยู่”

แม่เป็นคนพิเศษ และทำสิ่งที่พิเศษให้แก่ลูก ๆ ได้เสมอ

วาระเช่นนี้ ก็เป็นวาระที่ลูก ๆ จะมอบความพิเศษให้แก่คุณแม่บ้าง หนังสือเล่มพิเศษนี้ได้ถูกสร้างขึ้นแล้ว นอกจากความพิเศษสุดนี้แล้ว ลูก ๆ ยังได้นิมนต์พระสวดพระอภิธรรมบังสุกุลให้โยมแม่จนครบ ๑๐๐ วัน และ “ศรีประไพจิตกาธาน” เมรุเผาศพแม่ก็ถูกจัดทำขึ้นเป็นกรณีพิเศษ สมกับแม่เป็นพระอรหันต์ของลูกที่พิเศษสุด

ผู้เขียนไม่อยากสาธยายไปมากนัก!

บอกได้แต่เพียงว่า “เรื่องในหนังสือเล่มนี้ เป็นเรื่องที่น่าดีกว่าดี”

ขอท่านทั้งหลาย! จงเชื่อแม่อาตมาเถอะ แล้วจะไม่ผิดหวัง

ที่พูดทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า “แม่อาตมาดีกว่าแม่ใคร ๆ”

แต่อาจบอกได้เต็มปากเต็มคำว่า “แม่อาตมาไม่ธรรมดา”
...เอวังฯ

อ. ชูชาติ

๒๐ มกราคม ๒๕๕๒

สารบัญ

พ่อแม่ คือ พระอรหันต์ของลูก

๑

๑. โยมแม่	๑๓
๒. พระในบ้าน	๒๓
๓. พระอรหันต์ของลูก	๓๕
๔. ปฏิบัติดีต่อพ่อแม่	๕๑
๕. กรรมที่หนักที่สุด	๖๕
๖. กตัญญูกตเวที	๘๓
๗. แม่ใจดีที่สุดในโลก	๙๙
๘. พระผู้เลี้ยงพ่อแม่	๑๑๓
๙. เลี้ยงลูกปลูกโพธิ์	๑๓๓
๑๐. แม่ผู้ไม่เคยตาย	๑๕๑
๑๑. ศรีประไพจิตกาธาน	๑๗๑

คิดถึงแม่

๑๙๓

ที่ พ ๘๒๑/๒๕๕๑

สำนักเลขาธิการสมเด็จพระสังฆราช
วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

เรื่อง ประทานน้ำอาบศพนางศรีประไพ คล่องค่านวมการ

เจริญพร นางศรีประภา คล่องค่านวมการ

อ้างถึง หนังสือลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง กราบทูลสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหา
สังฆปริณายก ขอประทานน้ำอาบศพ นางศรีประไพ คล่องค่านวมการ อายุ ๘๕ ปี โดยกำหนด
จัดพิธีในวันเสาร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เวลา ๑๗.๐๐ น. ณ วัดธาตุทอง กรุงเทพมหานคร
เพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่นางศรีประไพ คล่องค่านวมการ สืบต่อไป รายละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ได้นำความขึ้นกราบทูลทรงทราบฝ่าพระบาทแล้ว ประทานน้ำอาบศพนางศรีประไพ
คล่องค่านวมการ ดังกล่าว

จึงเจริญมาเพื่อโปรดทราบ.

ขออำนาจพร

พระราชาคณะมหาด

(พระราชรัตนมงคล)

แทน ผู้ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสมเด็จพระสังฆราช

โทร. ๐-๒๒๘๑-๒๘๓๑-๓

โทรสาร ๐-๒๒๘๐-๐๓๔๓

บุญคุณข้าว น้ำนี้ ที่แม่ป้อน
ใจทั้งก้อน อ่อนรัก สลักจิต
ตายเป็นตาย หมายเลี้ยว เท่าชีวิต
ผู้ลิขิต ชีวิตแท้ คือแม่เรา

ธ. ภูผาสูง
๑๐ ก.พ. ๕๒

កុដ្ឋិយែនដេ

โยมแม่

ณ กุฏิไม้ ซึ่งแวดล้อมไปด้วยเหือกเขาป่าไม้
ตะเคียน เคี่ยมคนอง มันปลาไหล และชงโค มี
ป้ายชื่อติดด้านหน้าว่า “กุฏิโยมแม่” อันตั้งอยู่ริมผา
วัดป่าภูผาสูง ตามแนวเหือกเขาข้างล่าง ป่าภูหลวง
ตั้งตระหง่านทอดยาวจากทิศตะวันออกไปสู่ตะวันตก

ภูผาสูงดาดหายไปด้วยพรรณไม้นานาพันธุ์ มองทอดไกล
ออกไปสุดสายตามีภูเขาสลับสั้ลัง มีคามนิคมเป็นหย่อม ๆ ผา
เจ้าพ่อ มีหินที่ถูกจัดเรียงด้วยฝีมือมนุษย์โบราณเป็นเหมือน
อารมณ์ธรรมชาติตกแต่ง

คำกล่าวที่ว่า ความมีศีลธรรม ส่งเสริมรูปให้งาม ความ
มีจริยธรรม ส่งเสริมตระกูลให้เด่น ดอกไม้บานสะพรั่ง

ส่งเสริมป่าให้สวยงาม คชาชาติ (ช้าง) ส่งเสริมกองทัพให้งาม
สง่า ช้างเป็นความจริงที่มีอาจปฏิเสศได้

นกตัวเล็ก ๆ กระโดดโลดเต้นจากกิ่งนี้ไปสู่อีกกิ่งโน้น จาก
กิ่งโน้นไปสู่อีกกิ่งนั้นด้วยความสำราญเบิกบานใจ ลมรำเพยแผ่วไหว
ทะเลหมอกไร้พืดเอาจินตนาการที่ยาวไกล เป็นมนต์ขลังสะกด
ให้เป็นเหมือนเมืองที่อยู่ในฝัน

ปลายฝนต้นหนาวย่างเข้าสู่สาร์ทกาล สายลมลอยละลิว
หอบเอาใบไม้ปลิวและความหนาวมาเป็นระยะ ๆ พระหนุ่ม
เณรน้อยต่างก็เร่งความเพียรเพื่อความสิ้นกิเลสานุสัย

แต่ด้วยความหนาวที่เย็นยะเยือกเข้าสู่หัวใจนั้น ทำให้
สมณะและนักปฏิบัติตลอดคนวัดต้องบำเพ็ญเพียรทลึงเร้น
อยู่ภายในกุฏิที่สร้างไว้เพียงเพื่อบังแดดลมฝนกันสัตว์เลื้อยคลาน

สำหรับความหนาวนั้น เสนาสนะเช่นนี้ มีอาจต้านทาน
ความเย็นเยือกไว้ได้

สตรีนางหนึ่งซึ่งเป็นโยมอุปัฏฐายิกา ปุณปลายปัจฉิมวัย
มีนามเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปว่า “คุณย่า... คุณแม่ศรีประไพ...”
บำเพ็ญศีล สมาธิ ปัญญา อันเป็นประโยชน์ทั้งในโลกนี้และ
โลกหน้า ไม่หวั่นไหวในชีวิตและทรัพย์สินอันเป็นของนอกกาย
ได้มอบกายใจเข้ามาอาศัยใต้ร่มธรรมของอาตมาภาพ (พระมหา
ธีรนาถ)

อาตมาฯ มีแม่ ๒ คนในชาติเดียว คือ

๑) แม่ผู้ให้เกิดทางโลก คือ เกิดจากห้วงอก

๒) แม่ผู้ให้เกิดทางธรรม คือ เกิดจากหัวใจ

**...คุณแม่ศรีประไพ คล่องค่านวนการ เป็นแม่ผู้ให้
เกิดทางธรรม เป็นผู้เลี้ยงดูและให้บวชตั้งแต่เป็นสามเณรจน
กระทั่งเป็นพระ** ไปมาหาสู่กันมิได้ขาด ไปอยู่ที่ไหนคุณแม่
ก็ตามไป ตามไปดูแลอุปถัมภ์อุปัฏฐาก ถึงไม่ได้ตามไปดู ท่าน
ก็หมั่นส่งของไปถวายเสมอมิได้ขาด จนสุดท้ายมาอยู่ด้วยกัน
ที่วัดป่าภูผาส่งตั้งแต่เริ่มสร้างวัดเป็นเวลา ๑๐ กว่าปีแล้ว

ความรู้สึกที่มีต่อคุณแม่จึงลึกซึ้ง เป็นแม่จริง ๆ สุข ๆ
ด้วยกัน ทุกข์ ๆ ด้วยกัน ดังที่พระพุทธองค์ตรัสว่า **“ความ
คุ้นเคยเป็นญาติอย่างยิ่ง ผู้ที่เลี้ยงดูเรา ชื่อว่าเป็นบิดามารดา”**
ดังนี้ เป็นต้น

ญาติประเภทพิเศษสุดนี้ มีพระธรรมคำสอนของ
พระบรมศาสดาเป็นสายเลือดในอก อันไม่มีสายเลือดอื่นจะ
ยิ่งไปกว่า

พระท่านจึงว่า **คนที่เกื้อกูลกัน ถึงเป็นคนอื่นก็เป็นเหมือน
ญาติพี่น้อง แต่คนที่ไม่เกื้อกูลกัน ถึงเป็นญาติพี่น้องกัน
ก็เป็นเหมือนคนอื่น**

ตลอดระยะเวลา ๒๐ กว่าปีที่อยู่ในร่มกาสาวพัสตร์มานี้

จิตใจของอาตมาภาพสงบระงับเยือกเย็นยิ่งขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เพราะโยมแม่เป็นแรงสนับสนุนอุ้มชูดูแล แม้อาตมาจะมีอายุพรรษาแล้ว โยมแม่ก็ยังเพ่งมองเป็นเหมือนลูกเถรองค์น้อย ๆ ที่โยมแม่เมตตาชุบเลี้ยงเป็นบุตรคนสุดท้ายด้วยความเอ็นดู

ครั้งหนึ่ง เคยปรารภกับโยมแม่ว่า อาตมายังเป็นหนุ่ม มีร่างกายแข็งแรง สามารถประกอบกิจการงานใด ๆ ก็ได้ เมื่อมีเรี่ยวแรงที่จะทำ ไร้ความเกียจคร้าน มีหรือที่จะอดอยากยากจนได้ ในเพศบรรพชิตก็มีคนนิยมชมชื่น ถือได้ว่าประสบความสำเร็จในการบวช แต่ชีวิตทางโลกลูกไม่รู้เลย”

ในคราวนั้นโยมแม่ได้พร่ำสอนว่า “ท่านมหา! ความสุขทางโลกมันมีเพียงชั่วครู่ยาม แล้วไม่นานเปลี่ยนแปลงเป็นทุกข์” โยมแม่กล่าวขึ้นแล้วมองดูอาตมาด้วยสายตาบ่งบอกถึงความรัก ศรัทธา ปรารถนาดี และเอ็นดู

คำที่โยมแม่กล่าวมานั้นถูกต้องเป็นที่สุด แต่เวลานี้ ๒๐ กว่าปีภายหลังการอุปสมบท นานพอที่จะทำให้อาตมาสำนึกได้ว่าอะไรควรไม่ควร

ในวัยชราแก่เฒ่าของโยมแม่ก็ย่างกรายเข้ามา แก้มตอบลง เส้นเอ็นปรากฏชัดตามหลังมือหลังเท้า แข้งขาคดโค้งปูดโปน ฟันเล้าก็หลุดเหຍเก เป็นสัญญาณเตือนว่า กาลแห่งชีวิตซึ่งเป็นของไม่แน่นอน ใกล้เข้ามาแล้ว จึงขอให้โยมแม่รักษาศีล ให้

ทาน เจริญเมตตา ภาวนา สังสมคุณงามความดีไว้มากมุล
จะได้มีเสบียงเดินทางยามเที่ยวไปในปรโลกและจะไม่เดียวดาย
ในภายหลัง เพราะได้อาศัยบุญที่กระทำในครั้งยังมีชีวิตอยู่
เป็นที่พึ่งที่เกาะที่ระลึก”

โยมแม่กล่าวว่า “ท่านมหา! แม่ไม่เคยรู้สึกว่ามีแม่แก่เลย
แม่อังรู้สึกว่าเป็นหลักธรรมดา ใคร ๆ เขาก็เป็นกันทั้งโลก
แต่สิ่งที่แม่กังวลมิใช่ความแก่และความตาย ใครเกิดมาก็ทราบ
ว่าจักต้องตายไม่ช้าก็เร็ว แต่การที่แม่เป็นผู้หญิงมาอยู่วัดนี้
จะทำให้ท่านลำบากใจบ้างรึเปล่า?”

“ไม่เลยโยมแม่! แม่ได้ให้บุญใหญ่ คือ ความดีใจและ
ความดีงามอกขึ้นในหัวใจของลูก ยิ่งโยมแม่มาอยู่วัดให้ลูก
ได้เทศนาธรรม ได้ดูแล ยิ่งนานวันสักเท่าใด บุญใหญ่ก็เกิด
ปรากฏแก่ลูกมากขึ้นเท่านั้น เพราะอะไร ก็เพราะโยมแม่เป็น
พระอรหันต์ของลูก เป็นบ่อเกิดแห่งความสุข การได้อยู่กับ
พระอรหันต์ย่อมเป็นสิริมงามมงคลมิใช่หรือ

พระบรมศาสดาตรัสไว้อย่างลึกซึ้งมากกว่า..

**“พระภิกษุผู้เลี้ยงมารดาบิดา แสวงหาภิกษาโดยชอบ
ธรรม ชื่อว่าทำสิ่งที่ควรทำแล้ว ผู้แสวงหาภิกษามาโดยชอบธรรม
แล้วเลี้ยงมารดาบิดา ย่อมชื่อว่าก่อสร้างบุญเป็นอันมาก ผู้นั้น
ย่อมได้รับสรรเสริญในโลกนี้ ละโลกนี้ไปแล้ว ย่อมบันเทิงใน**

สวรรค์” ดังนี้

เวลาเย็นใกล้สิ้นแสงทิวากาล ชาวไร่พากันเดินดุ่มต้อนโค กระบือ กลับจากเทือกป่า มีดินชาติเพิ่งออกขึ้นใหม่บ้าง กระแสน้ำในลำน้ำตามหุบเขาไหลอ่อน ๆ อย่างที่เคยเห็นมาอย่างไรรู้เช่นนั้น

เมื่อพูดถึงความแก่ เจ็บ ตายแล้ว โยมแม่รู้สึกเหงาหงอยไม่ร่าเริง นาน ๆ จะถอนใจยาว ๆ ลักครั้งหนึ่ง

เมื่อเห็นอาการของโยมแม่เช่นนั้น จึงเต็มธรรมะเข้าไปในหัวใจแม่อีกว่า **“...ธรรมะที่ลูกพูดนั้น มันเป็นเหมือนกระเจกเงา กระเจกเงามีไว้มองดูดำหนิที่หน้าฉันใด โยมแม่ก็พึงใช้สติปัญญาพิจารณาดู กาย วาจา ใจของตน ฉะนั้น”**

สนทนากับโยมแม่นานพอสมควร จนกระทั่งใกล้ถึงเวลาทำกิจของสงฆ์ มีกวาดลานวัด ปัดธุศาลาไหว้พระสวดมนต์ เป็นต้น เสียงพระเถรตีระฆังดังสะท้อนไปทั่วป่า แต่การสักจกาสนทนาธรรมยังมีอยู่ต่อไป เป็นธรรมะข้อใหญ่เพื่อโปรดโยมแม่ผู้มีพระคุณ

ขณะเขียน... เมื่อนึก ๆ ไป ภาพเก่า ๆ ที่เคยสนทนากับโยมแม่ ก็รู้สึกว่ามีน้ำตาคลอให้ชวนสะอื้นลึก ๆ ในอกได้เหมือนกัน...

๑

๒

๓

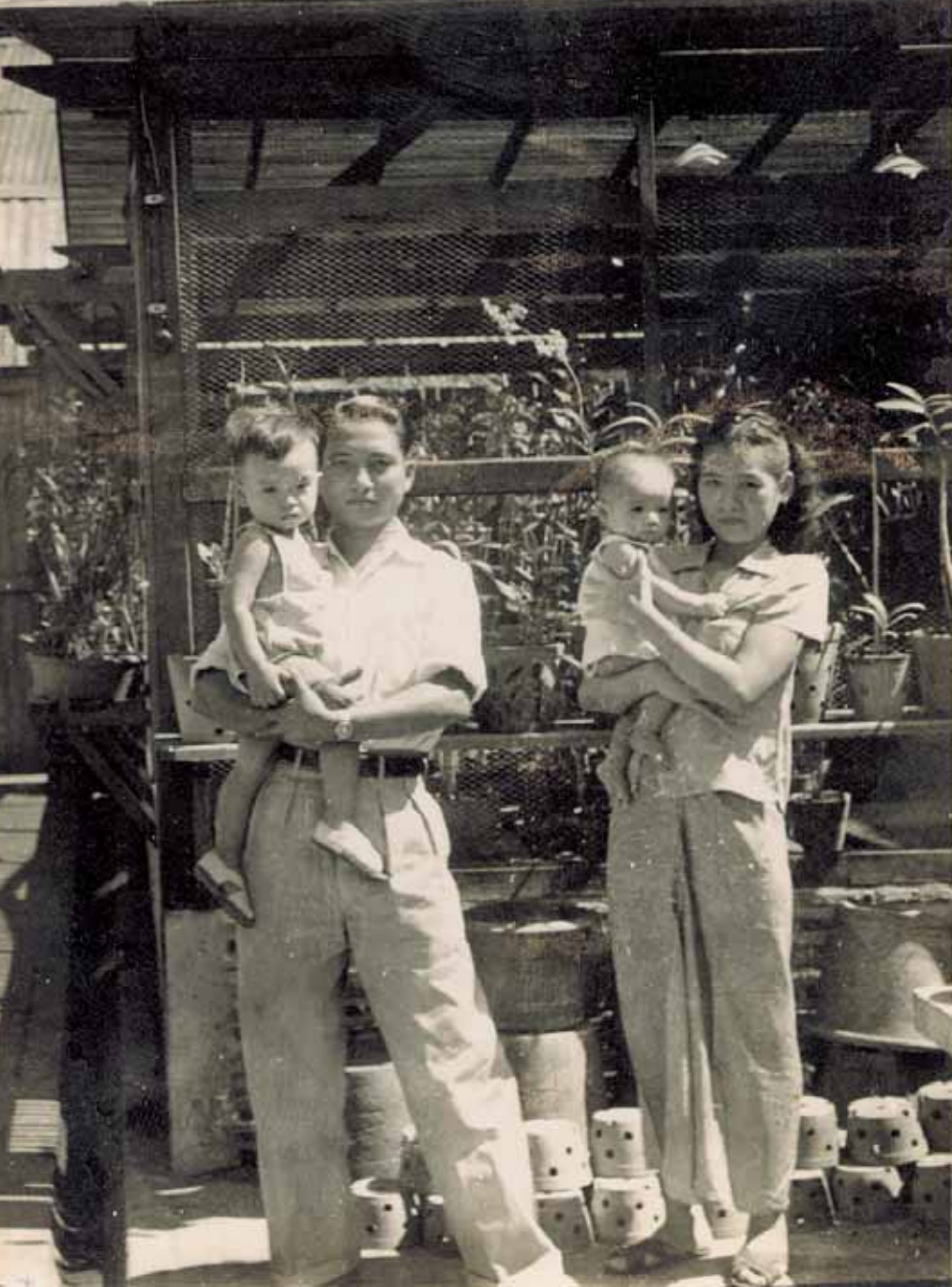
๑. พระเถรทำกิจวัตร ๒. โรงซักย้อมจีวร ๓. ราวตากผ้าพระสงฆ์

ป้อนอาหาร หวานคาว ให้เจ้าแล้ว
เสียงเจื้อยแจ้ว ลูกยา น่าสงสาร
รักสุดรัก หวงสุดหว่ง ตั้งดวงมัลย์
ภัยแผ้วพาล แม่ยอมตาย แทนได้เลย

ธ. ภูผาสูง
๑๐ ก.พ. ๕๒

คุณพ่ออุ้มจ้ง (เริงศิริ ลิ้มอักษร) คุณแม่อุ้มจ้ว (นพ.เริงศักดิ์ คล่องคำนวนการ)
นามสกุลเดิมคุณแม่ "ลิ้มอักษร"

พระในบ้าน

ผู้ที่บันดาลสุขให้แก่เราได้อย่างแท้จริง เป็นพระ
ที่อยู่ใกล้ ๆ ตัวเรา อยู่ในบ้านของเรา ให้โออุ่นแก่
เรา กกกอดเรา ปลูกปลอบเรา ให้กำลังใจ และ
สร้างชีวิตให้เรา นั่นก็คือ แม่ของเรา

จะมีใครเล่า! เทียมเท่าแม่

ในคัมภีร์มงคลที่ปณิได้กล่าวไว้ว่า

“...เตสุ มาตาว ทูกรการิกา...

ในพ่อแม่ทั้งสองนั้น แม่เท่านั้น เป็นผู้ทำกิจ
ที่ทำได้โดยยาก ร่างของลูกที่เจริญเติบโตขึ้นมาได้
ตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า ก็ได้มาจากเลือดในอก
ของแม่ทั้งนั้น”

เมื่อกล่าวอย่างนี้ ท่านผู้อ่านก็คงสงสัย โดยเฉพาะพวกลูกออกตัญญู แต่ความจริงก็เป็นความจริงวันยังคำ... เข้ายันรุ่ง...

ในบทนี้ขอนำเรื่องที่เคยตอบคำถามโยมแม่มาแล้วสู่กันฟัง และให้ท่านผู้อ่านพิจารณาเอง

บางวันอาตมาเดินผ่านกุฏิโยมแม่พร้อมกับสามเณรน้อย ๆ สองรูป จึงแวะเยี่ยมโยมแม่ทักทายท่านให้คลายเหงา บางวันก็ตะโกนคุยกับท่านข้างหน้าต่างบ้าง บางวันก็เข้าไปภายในกุฏิ คำพูดบางคำขอสงวนไว้ก่อนเพราะเป็นคำพูดระหว่างพระลูกชายสอนแม่ แต่ขอยกตัวอย่างสักหน่อยก็ดี เช่น

ถามโยมแม่ว่า “โยมแม่...วันนี้เป็นยังไงบ้าง ไม่เห็นร้องครวญครางเลย ตายแล้วรึยัง”

โยมแม่ได้แต่อมยิ้มแต่จ้องตาเราแล้วกล่าวอย่างอารมณ์ดีว่า “ยัง...ยังไม่ตาย...แก่แล้วคอยดู เดี่ยวก็จะเป็นอย่างแม่บ้าง”

ที่พูดเช่นนั้นมิใช่อะไรอื่น ก็เพียงเพื่อยากจะสอนไม่ให้ท่านประมาทในบั้นปลายชีวิต ให้รู้จักความตายก่อนที่จะตาย ถ้าทำดังนี้ได้บั้นปลายชีวิตก็จะปลอดภัย พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า **“ควรนึกถึงความตายทุกลมหายใจเข้าออก เป็นมรณัสติกรรมฐาน”**

ศาลาบุพพาริ วัดป่าภูผาสูง

แม่เป็นคนฉลาดจะสอนธรรมดาไม่ได้ต้องมีลวดลายลีลา
อีกอย่างโยมแม่เป็นคนที่รังเกียจคำว่า “ขี้” เป็นที่สุด

เราก็จะพูดว่า “ขี้เป็นของดี ถ้าไม่ขี้จะเป็นทุกข์ คนไม่มี
ขี้ก็มีแต่คนตายเท่านั้น อย่างแม่กินข้าวเดียวแม่ก็ขี้แตกขี้แตน
ขี้มันทำผิวดอะไรถึงจะต้องไปรังเกียจมันนักหนา” อย่างนี้เป็นต้น

โยมแม่ซึ่งสนใจในพระธรรมคำสอนอยู่แล้วจึงถามขึ้นใน
ขณะที่ท่านนอนอยู่บนเตียงไม้พุง ที่อาตมาได้จัดทำขึ้นมาให้
ท่านโดยเฉพาะ มีราวไม้กั้นเพื่อไม่ให้ตกในเวลาท่านนอนว่า
“ท่านมหา! คำว่า “แม่เป็นพระในบ้าน” เป็นอย่างไร? อธิบาย
ให้แม่ฟังหน่อย แม่อยากฟังคำที่ท่านสอน”

ต้องมีของแลกเปลี่ยนก่อนนะโยมแม่ อาตมาขอถามก่อนว่า “ใครฉลาดที่สุดในโลก?”

ก็พระพุทธเจ้าซิ...ท่านมหาจักรีเคารพพระพุทธเจ้าที่สุด ท่านก็ต้องบอกว่าพระพุทธเจ้าเก่งเป็นที่สุด เพราะท่านกราบพระพุทธเจ้า อยู่เต็มหัวใจ”

“ถูกต้อง..โยมแม่เก่งมากเลย...นอกจากโยมแม่จะเข้าใจแล้วยังวิเคราะห์ได้ดีอีกด้วย

...โยมแม่...องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นที่พึ่งของโลก เป็นจอมปราชญ์ เป็นบุคคลที่เก่งที่สุดเป็นศาสดาเอกของโลก พระองค์เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยความรู้และความประพฤติ พระองค์เป็นผู้ไม่ทรงละเลยในพระคุณของพ่อแม่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ในสมัยที่พระองค์เป็นพระโพธิสัตว์อยู่ ได้พรรณาคุณของแม่ไว้ว่า

“...เมื่อแม่ต้องการมีลูกย่อมมอบนมเทวดา

เมื่อมีการตั้งครรภ์ขึ้นมาย่อมแพ้ท้อง

แม่ถนอมครรภ์เกือบหนึ่งปี แล้วจึงคลอดบุตร

เมื่อบุตรเกิดมาแม่ก็ถนอมรักษาดั่งแก้วตาดวงใจ

หวั่นภัยสมบัติมีมาน้อยเท่าไรแม่คุ้มครองรักษาไว้เพื่อลูก

แม่จะหายเหนื่อย ปลื้มใจ นอนตาหลับเป็นสุข เมื่อ

เห็นลูกได้ดีสมใจนึก

ถ้าลูกเป็นเศรษฐีคหบดี เป็นนักปราชญ์ หรือดารา

แม่อีกจะได้เป็นแม่คหบดี แม่นักปราชญ์ หรือแม่ดารา

ถ้าลูกแม่เป็นพลเมืองดีของชาติบ้านเมือง แม่ก็พลอย
ได้รับการยกย่องกล่าวขานถึง ถ้าหากลูกได้บวชเป็นพระ แม่
จะกระหึ่มยิ้มย่อง ดีใจออกนอกหน้า น้ำตาไหล ที่ได้เป็น
แม่ของพระ แม่ปลาบปลื้ม ลืมนความยากหนหลังทั้งหมด

โยมแม่! จงพิจารณาตุเถิด พระพุทธรูปองค์จึงตรัสว่า
“การเคารพรักบำรุงมารดาบิดา นำมาซึ่งความสุขในโลก ส่วน
ลูกที่ไม่เลี้ยงพ่อแม่เมื่อแก่เฒ่า ไม่นับว่าเป็นลูก”

แม่จึงเป็นพระในบ้านที่สมบูรณ์ด้วยพรหมวิหารธรรม
คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

พ่อแม่ท่านเป็นผู้ที่มั่นคงในพรหมวิหารธรรม โดยไม่
ยอมทิ้ง เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ในลูกของตน ย่อม
มีเมตตารักใคร่ในลูก ปราบปรามจะเห็นลูกของตนปราศจากโรคภัย
เบียดเบียน มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส มีกรุณา สงสาร เมื่อ
ลูกของตนต้องประสบความทุกข์ คิดแต่จะช่วยให้พ้นจาก
ความทุกข์ความเดือดร้อน มีความสุขความเจริญ วางจิต
มัธยัสถ์เป็นกลางเสมอ ยามลูกเดือดร้อนก็ไม่ซ้ำเติม

เมื่อเห็นว่าลูกของตนมีความสุข สามารถเลี้ยงตนและ

ปกครองตนเองทำให้ครอบครัวมีความสุขได้ ก็พลอยมีเมตตา
ยินดีด้วย ไม่เคยคิดอิจฉาริษยาในความสุขของลูก

คุณธรรมทั้ง ๔ ประการเหล่านี้ มีอำนาจยิ่งใหญ่กว่า
อำนาจใดใดทั้งปวง

แต่อำนาจนี้นั้น บิดามารดาของเราท่านมีครบแล้ว!
พ่อแม่จึงเป็นจุดทำมหามหาพรหม จึงได้รับนามบัญญัติว่าเป็น
“พระพรหมของลูก”

พ่อแม่เป็นผู้พิทักษ์รักษาลูกก่อนเทวดาทั้งปวงนับตั้งแต่การ
เริ่มปฏิสนธิ เมื่อลูกเกิดมาแล้วก็เอาใจใส่ดูแล แม้บางครั้ง
ลูกทุบตีตน เพราะไม่รู้เดียงสา แทนที่มารดาบิดาจะเกลียด
และโกรธกลับยกโทษให้และยังเพิ่มความรักใคร่ในลูกของตนเสีย
อีก ไม่คำนึงถึงความผิดใด ๆ ของลูกทั้งสิ้น

บางครั้งลูกทำผิด มารดาบิดาก็ดูว่ากล่าวหรือลงโทษ
แต่ด้วยใจจริงแล้ว ไม่ปรารถนาจะให้ลูกของตนเดือดร้อน
ทำไปด้วยความรักความหวังดี ปรารถนาให้ลูกของตนมีความสุข
ความสุขความเจริญ

มารดาบิดาจึงชื่อว่า **“เป็นเทวดา”** คือ ผู้ประเสริฐสุด
สำหรับลูก ท่านไม่พยายามที่จะทำความชั่วให้ปรากฏแก่ลูก
เกรงลูกจะถือเอาแนวปฏิบัติสร้างตนในทางที่ผิด เมื่อลูกรู้จัก
คุณแล้ว ทำปฏิการะตอบแทน จึงเป็นบุญเป็นกุศลอันยิ่งใหญ่

คุณพ่อสำเร็จ-คุณแม่ศรีประไพ คล่องคำนวณการ

เพราะเหตุที่ท่านทั้งสองบำเพ็ญตน เป็นเหมือนพระวิสุทธิเทพผู้
ประเสริฐ

ซึ่งท่านไม่ปรารถนาถึงความผิดใด ๆ ที่พวกคนพาลก่อขึ้น
มุ่งแต่ให้พวกเรามีความสุขความเจริญฝ่ายเดียว คุณความดี
ของมารดาบิดาข้อนี้เอง ท่านจึงได้นามว่า **“บุรพเทวดาของลูก”**

พ่อแม่เป็นทั้งครูอาจารย์ก่อนกว่าครูอาจารย์อื่น ๆ เป็น
ผู้แนะนำอบรมสั่งสอนให้ลูกรู้จักกิน นอน พุด ทำ รู้จักดี ชั่ว
ควรไม่ควร เป็นทั้งผู้สอนและผู้ฝึกหัดให้ทุกอย่าง คุณความ
ดีข้อนี้เอง ท่านจึงได้นามว่า **“บุรพาจารย์ของลูก”** ดังนี้

เมื่อได้สาธยายจบลงจึงได้กล่าวกับโยมแม่ว่า...

“โยมแม่...คุณสมบัติอันสุดวิเศษที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เอง แม่จึงได้สมญานามว่า **“เป็นพระในบ้าน เทวดาในเรือน เป็นบุพนิยบุคคล”** คือ บุคคลที่ลูกควรบูชา ควรแก่การกราบไหว้...เป็นบุพนิยบุคคลที่มีคุณธรรมสูง ไม่มีบุคคลอื่นยิ่งไปกว่า”

“ท่านมหา... แม่กระจำงแจ้งแล้ว ในคำถามและหลักธรรมนั้น ถ้าเปรียบเทียบแล้ว ความดีที่แม่ทำต่อลูกก็เหมือนการปิดทองหลังพระ เป็นความดีทางธรรม ความดีทางธรรมฟ้าดินย่อมประทานผลดีให้ แม่พูดถูกต้องมั๊ย?”

“ถูกต้องแล้วแม่... โธ...วันนี้โยมแม่มีคำคมคารมธรรมทำเอาอาตมาหลงมึนไปเลย อาตมารู้สึกว่าเหมือนเอามะพร้าวมาขายสวน

นี่แหละโยมแม่... บุคคลผู้ทำความดีเพื่อดี เป็นความดีแท้ หากเราทำความดีเพื่อเอาใจผู้อื่นก็ดี หวังการตอบแทนก็ดี ก็ไม่ใช่ความดีที่เกิดจากความบริสุทธิ์ใจ เป็นการเสแสร้งแก่งเพทุบาย มีเลศนัยเพื่อหวังประโยชน์เป็นที่ตั้ง เป็นเจตนาที่ไม่บริสุทธิ์ จะถือเป็นความดีแท้ไม่ได้เลย”

การสนทนาในวันนั้น สร้างความหรรษาในธรรม เหมือนเปิดของที่ถูกลิด ให้ผู้มีนัยน์ตาได้มองเห็นว่าข้างในนั้นมีอะไร...โยมแม่มีความสุขดวงตาเห็นธรรม อาตมาได้แทนคุณ...จะมีอะไรเล่าจะน่าปลื้มใจไปมากกว่านี้ ...เอวังฯ

ต้นตะเคียนยักษ์ วัดป่าภูผาสอง

ตะวันตกดินที่ผาสูง

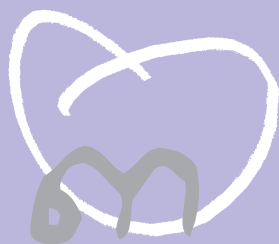

ท้องฟ้ากว้าง คุ่มหัวเรา ผู้อาศัย
ท้องแม่แคบ สุดยิ่งใหญ่ ในความหมาย
มหัศจรรย์ คุณทวี มีมากมาย
สร้างร่างกาย ปลุกหัวใจ ให้เกิดคน

ธ. ภูผาสูง
๑๒ ก.พ. ๕๒

พระพุทธรูปโลกนาถมุนีศรีภูผาสอง ประดิษฐานที่ศาลา ๒๘ พระอรหันต์
(อยู่ระหว่างก่อสร้าง)

พระอรหันต์ของลูก

“พระอรหันต์” มีความหมายมากเพียงใดทุกคนคงพอจะทราบดี

“อรหันต์” แปลว่า “ผู้ฆ่าเสียซึ่งบาปอกุศลและความชั่วร้าย เป็นผู้ไกลจากกิเลสและบาปกรรมทั้งหมด ทรงความบริสุทธิ์ เป็นผู้ควรแนะนำสั่งสอน เป็นผู้ควรรับความเคารพ ควรแก้ทุกข์ และการบูชาเป็นพิเศษ หรือเป็นผู้ไม่มีข้อเร้นลับ คือไม่มีข้อเสียหายใด ๆ อันควรปกปิด” คุณธรรมของพระอรหันต์ที่กล่าวมานั้นมหาศาลจริง ๆ

วันหนึ่งตะวันบ่ายคล้อย เป็นช่วงเวลาที่พระสงฆ์สามเณรทำกิจวัตรประจำวัน ต่างองค์ก็ต่างขมิ้มหน้าทำตามกิจกรงานที่

อาจารย์มอบให้ บางองค์กวาดลานวัด บางองค์ขัดฉัตรศาลา บางองค์ตามไฟที่โรงไฟ บางองค์ทำความสะอาดเว็จกุฏิ (ห้องน้ำ)

กิจวัตรทั้งหมดนี้เป็นส่วนหนึ่งแห่งกิจกรรมที่อำนวยความสะดวกเกลากิเลส

พระสงฆ์สามเณรทั้งหมดนี้ บวชเข้ามาก็หวังใจว่าจะมาปฏิบัติความดีเพื่อทดแทนคุณบิดามารดา

ความจริงแล้ว การบวชเพื่อปลดหนี้บุญคุณบิดามารดานั้น มีอาจทำได้โดยง่าย พระบางรูปแม้บวชมานานจนกระทั่งตายในผ้าเหลืองก็หาซื้อว่าได้บวชทดแทนคุณท่านทั้งสองได้ไม่ ในหลักพระธรรมวินัยก็มีได้กล่าวไว้ แต่การบวชนั้นอาจทำให้ลำนึกหรือตระหนักถึงบุญคุณของท่านทั้งสองมากยิ่งขึ้น

เรื่องการบวชนั้น ผู้ที่บวชต้องรู้ตัวว่า มิได้บวชเพื่อหรือเพราะผู้อื่น เบื้องต้นเราต้องรู้ก่อนว่า เราบวชเพื่อเรา เพื่อเรียนรู้เรื่องบาปบุญคุณโทษ กิรียามารยาท ว่าอันไหนควรไม่ควร บวชศึกษาหลักธรรมวินัย แต่ผลพลอยได้จากการบวชลูกนี้แหละ ทำให้บิดามารดาได้ฟังธรรมได้สำนึกได้ทำบุญ ทำทานเป็นเรื่องเป็นราวมากขึ้น

พระพุทธเจ้าเอง พระองค์ก็ได้ทรงผนวชเพราะหวังจะทดแทนบุญคุณพระบิดาหรือพระมารดาแต่ประการใด ที่พระองค์ออกผนวชก็เพราะทรงเห็นภัยในวัฏสงสาร แม้พระองค์

บำเพ็ญเพียรอยู่ถึง ๖ ปีจึงบรรลุนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า เป็นศาสดาเอกของโลก ถึงกระนั้นก็ยังพูดไม่ได้ว่า พระองค์ได้แทนคุณพระบิดามารดาจนกระทั่งพระองค์ได้ทรงเทศนาสั่งสอนโปรดพระบิดา คือ พระเจ้าสุทโธทนะ ที่พระนครกบิลพัสดุ์ จนบรรลุธรรมเป็นพระอริยบุคคลชั้นพระอนาคามี นั่นแลจึงนับได้ว่าเป็นการสนองพระคุณพระบิดาได้บ้าง

ส่วนการสนองพระคุณพระมารดานั้น มีเรื่องบันทึกไว้ว่า... เมื่อพระพุทธองค์ทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์แล้ว ทรงระลึกถึงพระคุณพระมารดา ซึ่งมีอยู่แก่พระองค์อย่างยิ่ง ใคร่จะสนองพระคุณ จึงได้เสด็จไปจำพรรษาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ๑ พรรษา ทรงแสดงพระอภิธรรม ๗ คัมภีร์ โปรดพระมารดาจนบรรลุธรรมเป็นพระอริยบุคคลชั้นโสดาบัน

แม้พระบรมศาสดาจะเทศนาโปรดพระบิดาและพระมารดาจนบรรลุธรรม ก็ยังทดแทนพระคุณท่านทั้งสองได้ไม่หมด เป็นแต่ว่าพระองค์ได้ทำหน้าที่ของพระพุทธเจ้าบริบูรณ์แล้ว สมภาวะอุปนิสัยของพระบิดามารดา

ฉะนั้นผู้ออกบวชต้องตั้งใจให้ชอกก่อนว่าบวชเพราะอะไร? จะทดแทนคุณท่านด้วยวิธีไหน? อย่างนี้จึงจะชอบในการบวช

ขอวกเข้าเรื่องราวที่วัดป่าภูผาส่งต่อ... หลังจากที่มาได้
เดินตรวจดูแลความเรียบร้อยภายในวัดแล้ว จึงเดินมาที่กุฏิ
โยมแม่และได้กล่าวสนทนากับโยมแม่ในข้ออรรถข้อธรรมและ
เรื่องต่าง ๆ หลายประการ

ทำให้รู้สึกว่ “เราก็มัวสนาที่มีโยมแม่อายุยืน คนอื่น ๆ
ที่แม่ของเขาอายุสั้น เขาคงคิดถึงแม่ของเขา ส่วนเราแม่ผู้
ให้เกิดทางโลกนั้น ได้ตายจากเราไปแล้ว แต่ยกเราให้เป็น
ลูกโยมแม่ (ตั้งแต่เราเป็นสามเณรน้อย ๆ เลยไซก็ดี) เรายัง
เหลือแต่แม่ผู้ให้เกิดในทางธรรม... นับว่าเป็นบุญของเราจริง ๆ
ที่ชีวิตนี้ไม่เจียบเหงาเปล่าเปลี่ยว มีแม่คอยเอาใจใส่สั่งสอน...
คนแก่มักมีจิตได้สำนึกที่แม่นย่าเสมอ เวลาท่านดักเตือนพร่ำ
สอน ห้ามปราม ตอนนั้นเราไม่เอาใจใส่ ภายหลังสิ่งนั้นมัก
ปรากฏเป็นจริงเสมอ”

พ่อแม่เป็นผู้มีพระคุณหลายประการเป็นทั้งผู้ให้กำเนิดเป็น
ทั้งผู้เลี้ยงดูให้ความอุปการะและสั่งสอนจนเป็นผู้สมควรอย่างยิ่ง
ที่ลูกผู้กตัญญูรู้คุณ จะพึงนำสักการะ มีอาหารและผ้าผ่อน
ท่อนสไบ เป็นต้นมาบูชา เป็นการตอบแทนพระคุณท่าน

เพราะเมื่อสักการะบูชาท่านแล้ว ย่อมได้ผลานิสงส์มาก
เหมือนได้สักการะบูชาแต่พระอรหันต์ชัณาสพ ท่านจึงได้นาม
ว่าเป็น “อาหุเนยยบุคคลของลูก”

พ่อแม่เป็นทั้งผู้สร้าง และผู้อุปถัมภ์ เป็นผู้ให้กำเนิด
แก่ลูกแล้ว ก็ต้องรับภาระเป็นผู้ดูแลเลี้ยงดูอีก ไม่ทอด
ทิ้ง พยายามที่จะเสกสรรปั้นแต่งลูกของตนให้เป็นคนดี

พระพุทธองค์ก็ทรงยกย่องบิดามารดาเทียบเท่ากับพระ
อรหันต์ เพราะไม่ง่ายเลยที่ใคร ๆ จะทำประโยชน์ให้บุตรธิดา
ได้เทียบเท่าท่านทั้งสองได้ ถ้าหากมนุษย์ไม่รู้จักพระคุณของ
ท่านทั้งสองนี้แล้ว ก็ไม่ต้องไปเรียนหรือศึกษาอะไรให้เสีย
เวลาไปเปล่า เพราะถ้าไม่เข้าใจลึกซึ้งถึงพระคุณข้อนี้แล้วก็
เท่ากับว่า มนุษย์คนนั้น เป็นผู้ไม่รู้จักบาปบุญนรกสวรรค์
พรหมโลกและพระนิพพาน เป็นคนมืดบอด ผุดจากนรกมาเกิด
เพื่อจะจมกลับไปสู่วะจิมหานรกอีกครั้งหนึ่ง

คำว่า “มารดา” แปลว่า **ผู้ยกย่องเทิดทูนบุตร**

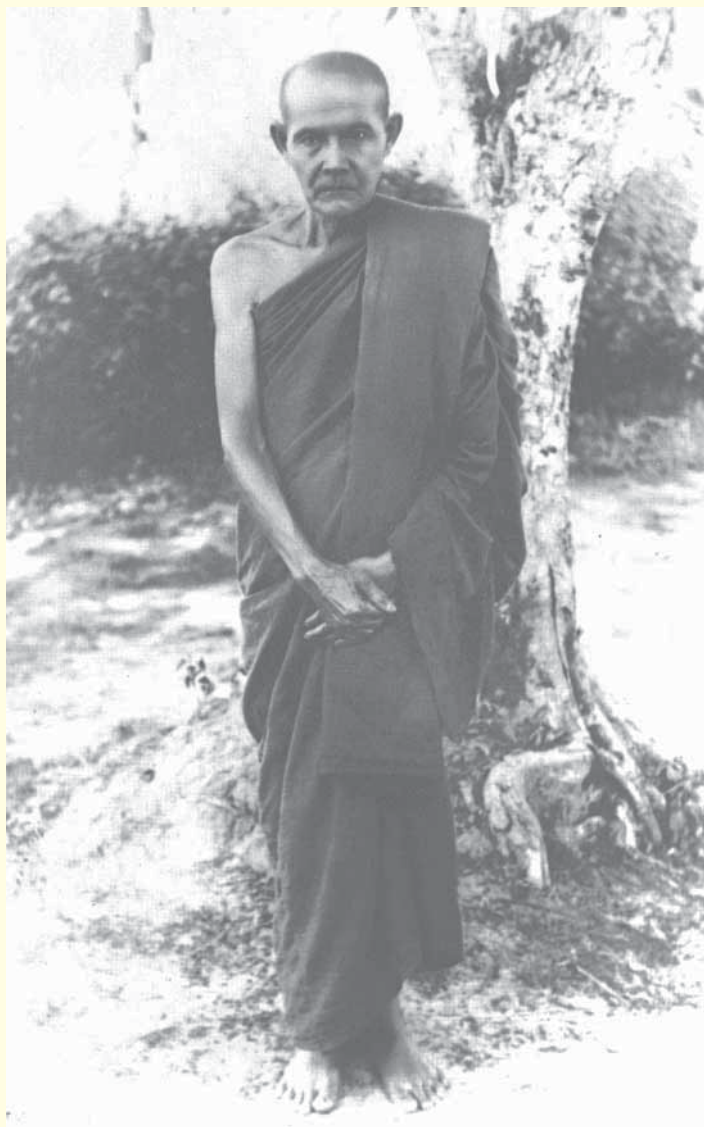
ส่วนคำว่า “บิดา” แปลว่า **ผู้คุ้มครองดูแลรักษาบุตร**

ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ผู้ซึ่งได้รับการยกย่องว่า
“เป็นบิดาของพระกรรมฐานยุคปัจจุบัน” ได้กล่าวพรรณาทันเหตุ
แห่งพระคุณของมารดาบิดาไว้ว่า

“จอมปราชญ์ทั้งหลาย จะสวดก็ดี จะรับศีลก็ดี หรือ
จะทำการกุศลใดๆ ก็ดี ต้องตั้ง “**นโม**” ก่อน

“**น**” คือ ธาตุน้ำ “**โม**” คือ ธาตุดิน

“**น**” เป็นธาตุของ มารดา “**โม**” เป็นธาตุของ บิดา

ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต

มารดาบิดา เป็นผู้ทะนุถนอมกลมเกลี้ยงเลี้ยงลูกมาตลอดจนการแนะนำสั่งสอนความดีทุกอย่าง เป็นผู้ที่มีเมตตาจิตต่อบุตรธิดาหาประมาณมิได้ มรดกที่ท่านมอบให้ คือร่างกายเป็นมรดกดั้งเดิม เพราะเหตุนั้นเนื้อตัวสรีระร่างของเรานี้เป็น **“มูลมรดก”** ของมารดาบิดาทั้งสิ้น ท่านจึงว่าพระคุณของท่านทั้งสองนี้จะนับจะประมาณมิได้เลย ปราชญ์ทั้งหลายจึงหาได้ละทิ้งไม่

คำว่า **นโม** คือ ธาตุของบิดามารดา นี้ เมื่อพลกิเลสพญฺชนะเท่านั้น ก็จะกลายเป็น **มโน** แปลว่า **ใจ** ทั้งกายทั้งใจจึงเต็มส่วน

ทุกครั้งที่บิดามารดามองดูลูก สายธารแห่งความรักได้หลั่งออกทางจักขุหาวอย่างเด่นชัด

สำหรับบิดามารดาไม่มีการมองสิ่งใดจะเป็นสิ่งชื่นชูใจเหมือนมองดูลูก

ไม่มีการฟังสิ่งใดจะเสนาะโสต ระรื่นหูเสมอด้วยการได้ฟังเสียงลูก

ไม่มีสัมผัสใด ๆ นำความซาบซ่านมาสู่สรีระและดวงใจเสมอด้วยการได้สัมผัสลูก เคล้าเคลีย หยอกเย้าลูก

“อา! ลูกนี้เอง เป็นบ่วงผูกมัดจิตใจบิดามารดา ไม่มีวันจะปลดให้หลุดพ้นได้ง่าย แต่ท่านก็ยอมที่จะติดกับดักคือความรัก

นั้นด้วยความสมัครใจ

บิดามารดาเลี้ยงบุตรธิดายากลำบากสักปานใดก็ตาม
ความยากลำบากนั้น คือ ความพยายามบากบั่นอันมีความสุข
ทางใจเป็นเครื่องชดเชย

คำว่า “**ฟ้าประทาน**” นั้น ดุยี่งใหญ่เหมือนได้อะไรมา
ง่าย ๆ

แต่ฟ้าประทานนั้น แม้เพียงจะเทียบเท่า “**บิดามารดา
ประทาน**” ให้แก่บุตรนั้นไม่ได้เลยแม้แต่น้อย ท่านประทาน
ชีวิต เลือดเนื้อ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค
เครื่องอำนวยความสะดวกสบาย ความรู้ ความเจริญรุ่งเรือง
ให้แก่บุตร ฟรี ๆ

เบื้องต้น! ประทานสุขภาพและสติปัญญาให้ก่อน

เมื่อมีสุขภาพและสติปัญญาดีแล้ว ลูกน้อยก็จะเป็น
คนอารมณ์ดี คุณอารมณ์ตนเองได้ ไม่อวดดี ถ่อมตน เพราะ
ท่านถือว่า... เมื่อบุตรธิดาพัฒนาตนเองได้แล้ว ย่อมมีบุญ
วาสนาเอง

เมื่อจิตใจของบุตรนั้น เต็มเปี่ยมไปด้วยบุญกุศลแล้ว พลัง
แห่งบุญกุศลที่ใหญ่หลวงนักนั้น จักสามารถทำลายความทุกข์
นานัปการที่จะเข้ามาเฝ้าหลน

ถ้าหากมีคนว่าร้าย ใส่ร้ายป้ายสีลูก

ท่านก็จะเป็นตุลาการประทานความคิดพิชิตปัญหาให้ได้
ว่า... “ลูกเอ๊ย...คำนิทหาว่าร้ายเหมือนคนจุดไฟเผาฟ้า แม้กอง
ไฟจะใหญ่มหึมาสักเพียงใด แต่ฟ้านั้นว่างเปล่า ไม่มีเชื้อที่
จะติดไฟได้

กองไฟจะลุกโชติช่วงเพียงใด ก็จะไม่ไหม้และมอดไปข้าง
เดียวในที่สุด

การนิทหาว่าร้ายนั้น เหมือนนำสีมาป้ายผ้าขาวนั้นเอง
ย่อมยากที่จะให้ผ้าขาวนั้นขาวผ่องได้ดังเดิม

แม้ลูกจะมีเหตุผลดีเพียงไร ก็จะไม่สามารถโต้แย้งให้
ขาวกระจ่างได้เลย

เพราะคำแก้ต่าง ยิ่งแก้ก็จะเหมือนยิ่งผูก
แต่สิ่งทั้งหลายทั้งปวงเมื่อผูกได้ก็ย่อมแก้ได้

โบราณบัณฑิตท่านกล่าวไว้ว่า “กิเลสพันห้า ตัณหาร้อย
แปด ก็ล้วนเกิดที่ใจทั้งสิ้น”

ถ้าห้ามใจไม่ให้เกิดกิเลสตัณหาได้ ความผิดพลาดใด ๆ
ก็เกิดขึ้นไม่ได้ ดูจดวงตะวันสาดแสงส่องมาคราใด ความมืด
ย่อมหมดไป

เมื่อแสงสว่างเกิด แม้ปีศาจที่วร้าย ๆ ก็ยังหลบ ๆ
ซ่อน ๆ ไม่กล้าโผล่หัวออกมาเพ่นพ่านเลย มีความเชื่อมาแต่
โบราณกาลว่า...

**...ผู้ที่ทำความดีติดต่อกันมาแล้วร้อยชาติ ก็ย่อมมีบุตร
หลานที่ดีสามารถสืบสกุลให้ยืดยาวได้ถึงร้อยชั่วคน**

**...ผู้ที่ทำความดีมาสิบชาติติดต่อกัน ก็ย่อมมีบุตร
หลานที่ดีสามารถสืบสกุลให้ยืดยาวได้ถึงสิบชั่วคน**

**...ผู้ที่ทำความดีติดต่อกันเพียงสองสามชาติ ก็ย่อมจะ
มีบุตรหลานสืบต่อไปสองสามชั่วคนเท่านั้น**

ธรรมชาติแห่งการมีบุตรธิดา ถ้ามองตามทัศนะของกฎ
แห่งกรรมแล้ว ก็คือการเปิดบัญชีลูกหนี้เจ้าหนี้ขึ้นมาสะสาง
กันอีกวาระหนึ่ง

บุตรธิดาบางคนเกิดมาเพื่อทวงหนี้สินที่ค้างคั่งกันไว้แต่ชาติ
ปางก่อน ก็ทำตัวดีอร้นอวดดี ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายเสีย
หาย จนบิดามารดาไม่มีความสุขตลอดเวลา

ส่วนบุตรธิดาที่เกิดมาใช้หนี้บุญคุณที่ติดค้างกันไว้ใน
ภพชาติก่อน ๆ ก็มีความกตัญญูกตเวที ว่านอนสอนง่าย เป็น
ที่พึงพิงทางกายและทางใจของบิดามารดา นำความปลื้มปิติ
ความภาคภูมิใจมาให้บิดามารดามีความสุขความอímใจอยู่เสมอ

กุศลกรรมและอกุศลกรรมในอดีตย่อมล้วนเป็นปัจจัย
ให้ชีวิตต้องเวียนว่ายมาพบกันอีกตามกระแสของวิบากกรรม
มาเป็นพ่อแม่ลูกกันตามกรรมดีกรรมชั่ว ที่แต่ละคนได้ก่อให้เกิด
ความสัมพันธ์กันมาแต่อดีต

ครอบครัวใดสั่งสมแต่ความดีงาม ไม่เพียงแต่หัวหน้าครอบครัวเท่านั้นที่จะได้เสวยผลแห่งกรรมดีนั้น แม้แต่ลูกหลานเหลนโหลนก็จะพลอยได้เสวยผลแห่งกรรมดีนั้นด้วย

ครอบครัวนั้น นับว่าเป็นครอบครัวและตระกูลที่โชคดี ท่านผู้รู้ได้กล่าวถึงคนโชคดีไว้ ๔ ประการ คือ

- ๑) คนที่ไม่พบเห็นประเทศชาติล่มจม
- ๒) คนที่ไม่พบเห็นตระกูลสูญหาย
- ๓) คนที่ไม่พบเห็นภรรยาที่มีจิตปฏิบัติปฏิบัติชายอื่น
- ๔) และคนที่ไม่พบเห็นบุตรติดอบายมุข

พระพุทธองค์ตรัสสอนไว้ว่า “**บิดามารดาผู้ฉลาด ย่อมต้องการแต่อภิชาตบุตร และอนุชาตบุตรเท่านั้น ไม่ต้องการอวชาตบุตร เพราะอวชาตบุตรคือผู้ทำลายตระกูล**”

อภิชาตบุตร คือ บุตรที่มีคุณสมบัติยิ่งกว่าบิดามารดา ทั้งทางสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด ทางความประพฤติและศีลธรรม เช่น พระพุทธเจ้า หรือพระอรหันต์เป็นต้น ท่านเหล่านี้สามารถสอนบิดามารดาให้ไปสู่สวรรค์ พรหมโลก และพระนิพพานได้

อนุชาตบุตร คือ บุตรที่มีคุณสมบัติเสมอเหมือนบิดามารดา มีความเห็นและความประพฤติคล้ายตามบิดามารดา ไม่แข่งหน้าแข่งหลังไปในทางต่ำทราม คอยฟังเสียงบิดามารดาผู้ปกครอง

อ่อนน้อมถ่อมตน ปฏิบัติตามคำสอนที่พ่อแม่ดำเนินมา ไม่ปิ่นเกลียวแหวกแนวจากเหตุผลที่ดีงาม มั่นคงในศีลธรรม ไม่อับอายขายหน้าบิดามารดาเมื่อเข้าสู่สมาคมดำรงวงศ์ตระกูล สืบทอดเชื้อสายสมเป็นลูกผู้รับมรดก

อวชาตบุตร คือ บุตรที่เลว มีจิตใจต่ำทรามมากเหมือนเปรตผีซึ่งนรกมาเกิด ชอบประพฤติดันในทางฉิบหาย สิ่งที่พ่อแม่ตำหนิหรือท่านผู้ดีตำหนิมักอุตริทำแต่สิ่งนั้นชอบทำลายชื่อเสียงล้าผลาญทรัพย์สมบัติ เป็นมารต่อสังคม ทุศีลทุธรรม วัน ๆ หาเรื่องมาให้พ่อแม่เจ็บช้ำน้ำใจปวดหัวไม่เว้นวาย

บุตรประเภทนี้ทำตัวเป็นเหมือนทองไม่รู้ร้อน เป็นคนคดในช่องอในกระดุก ไม่มีความละเอียดใจ ไม่เกรงกลัวต่อบาป ใจบาปหยาบช้า ตัวเป็นมนุษย์แต่ใจเป็นเหมือนเปรตผี คอยหลอกหลอนพ่อแม่และญาติพี่น้องให้ตื่นกลัว เป็นคนอกตัญญูสุดขีด

เมื่อเป็นคนอกตัญญูแล้ว **“ลูกอกตัญญู”** จะหาคุณความดีมาจากที่ไหน

“ลูกอกตัญญู” คือ คนที่ทำลายรากเหง้าของตนเอง คนประเภทนี้ย่อมหาประโยชน์ไม่ได้ ปราชญ์ทั้งหลายมีพระพุทธเจ้าเป็นต้น เรียกคนประเภทนี้ว่า **“คนรกโลก เสนียดจัญไรสังคมและแผ่นดิน”** ๑

พระจันทร์ยิ้ม วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ ที่วัดป่าภูผาสอง

ป่าและฟ้า กว้างใหญ่ ให้ความหมาย
เทียบคุณแม่ ฉันไม่ได้ กาลไหนไหน
รักลูกนี้ สุดตัว สุดหัวใจ
วัดไม่ได้ ว่าเท่าไร ในพระคุณ

ธ. ภูผาสูง
๑๒ ก.พ. ๕๒

สภาพป่ารอบกุฏิโยมแม่ วัดป่าภูผาสอง

คุณแม่ใส่บาตรหลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน

คุณแม่ไปทำบุญที่วัดป่าภูก้อนปฏิบัติธรรม (หลวงปู่เจี๊ยะ จุนโท)

ปฏิบัติดีต่อพ่อแม่

โชคชะตาเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน ใครรอโชคชะตาคนนั้น ก็จะต้องรอต่อไปจนตาย รออีกก็ภพก็ชาติ โชคชะตาก็อาจจะยังไม่ถึง บางคนนอนรอโชคชะตาฝันไปว่าอยู่บนปราสาททอง แต่พอตื่นขึ้นมา ก็เห็นว่านอนอยู่ข้างถนน

เพราะโชคชะตาเดินตามหลังตัวเรา ตัวเรา คือ จิตใจ ที่เดินนำหน้าโชคชะตาเสมอ คนทำดี โชคชะตาก็ดี คนทำชั่ว โชคชะตาก็ชั่ว เมื่อเราต้องการอนาคตที่ดีก็ต้องทำดี ถ้าหากเราทำแต่ความชั่ว แม้โชคชะตาจะดีก็จะกลายเป็นคนชั่วไป

นี่แสดงให้เห็นว่าชะตาชีวิตไม่สามารถควบคุมมนุษย์ได้...

พระพุทธองค์ พระอรหันต์ ท่านเหนือโชคชะตา...

**เหนือโลก... แม้แต่หม่อมารก็ยังคงตามหาดวงจิตที่บริสุทธิ์ของท่าน
ไม่เจอและทำนายโชคชะตาของท่านไม่ได้... เพราะท่านได้
ทำนายโชคชะตาของท่านด้วยผลของการปฏิบัติไว้แล้ว**

สมัยที่อาตมายังเป็นสามเณรน้อย... โยมแม่เป็นคนที่ชอบดูดวงชะตา ชื้อหวยซื้อเบอร์ ตารางชีวิตที่หมอดูทำให้ไว้ โยมแม่จะคอยตรวจกราฟชีวิตเสมอว่า วันนี้จะเป็นอย่างไร พรุ่งนี้ เดือนนี้ เดือนหน้า ปีหน้าดวงชะตาจะเป็นอย่างไร จะรุ่งหรือจะดับ... หมอดูบอกโยมแม่ว่าจะตายตอนอายุ ๘๓ ปี (แม่ตาย ๘๕ ย่าง ๘๖) ...นอกจากจะดูเรื่องตัวเองแล้ว ...โยมแม่ยังเอาดวงชะตาของเราไปให้หมอดูอีกด้วย

...ปีไหนหมอดูบอกดวงดี แม่ก็ยิ้มแย้มแจ่มใส

...ปีไหนหมอดูบอกดวงร้าย แม่ก็หน้าเหี่ยวหน้าแห้งคอยตั้งท่าระมัดระวัง

ได้กล่าวสนทนากับโยมแม่ดังที่ได้กล่าวไว้ในเบื้องต้น และกล่าวสนทนาต่อไปอีกหลายเรื่องว่า..

“โยมแม่... ในหม่อมมนุษย์ ผู้ที่มีโชคชะตาดี ก็คือ ผู้ที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์แล้วได้พบพระพุทธศาสนา ได้ฟังพระสัทธรรมคำสอนที่เป็นของจริงและถูกต้อง และมีชีวิตยืนยาวตามอายุขัยไม่ล้มตายเสียก่อน

บิดามารดานั่นเองเป็นผู้อำนวยโชคชะตาให้แก่บุตรได้อย่าง

แท้จริง ท่านเป็นทั้งผู้สร้าง ผู้ให้และเป็นผู้อุปถัมภ์ เป็นผู้ให้กำเนิดแก่ลูกแล้ว ก็ต้องรับภาระเป็นผู้ธนาคารที่เลี้ยงดูอีก ไม่ทอดทิ้ง พยายามที่จะเสกสรรปั้นแต่งลูกของตนให้เป็นคนดี เป็นบุคคลที่หาได้ยากที่สุด.

โยมแม่...บุคคลหาได้ยากมีอยู่ ๒ จำพวกในโลกนี้ คือ

๑. **บุพพการี** หมายถึง ผู้ที่มีบุญคุณ เคยเลี้ยงดูสั่งสอน ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล ทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อม ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะผู้ให้กำเนิดหรือหน้าที่ ไม่ว่าจะมากหรือน้อยโดยไม่หวังผลตอบแทน แต่ทำด้วยจิตที่ประกอบด้วยเมตตากรุณา หวังเพียงแต่ทำเพื่อสงเคราะห์ อนุเคราะห์

คุณแม่ขณะรอใส่บาตรหลวงปู่เมตตาหลวง

บุพพการีบุคคลที่สำคัญในชีวิต คือ พ่อแม่, ครูอุปัชฌาย์, พระเจ้าแผ่นดิน, พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

๒. **กัตถัญญกตเวที** หมายถึง ผู้ที่ระลึกถึงบุญคุณที่ผู้อื่นเคยทำเคยช่วยเหลือเกื้อกูลตนมาไม่ว่าจะมากหรือน้อย ลำนึกในบุญคุณของท่านอยู่เสมอ เมื่อมีโอกาสได้ตอบแทนบุญคุณไม่ว่าจะด้วยวิธีใด ๆ ก็เต็มใจที่จะทำตอบแทน เป็นการสนองคุณท่านตามกำลังความสามารถ

ผู้ที่เป็นกัตถัญญกตเวทีบุคคล คือ ลูกชาย-หญิง, ศิษย์ สัทธิวิหาริก อันตวาสิก, พลกนิกร, พุทธศาสนิกชน

โยมแม่... พระพุทธองค์ไม่ได้สอนแต่เพียงให้ลูกกัตถัญญต่อพ่อแม่เท่านั้น ยังทรงสอนให้พ่อแม่รู้หน้าที่ในการอนุเคราะห์บุตรไว้ด้วย พระองค์ตรัสว่า มารดาบิดาพึงอนุเคราะห์บุตรของตนโดยสถาน ๕ คือ

๑. ป้องกันบุตรธิดามีให้ทำความชั่ว
๒. ส่งเสริมให้ตั้งอยู่ในความดี
๓. ให้ศึกษาศิลปวิทยา
๔. หาครูครองที่สมควรให้
๕. มอบทรัพย์ให้ในสมัย

เพราะมารดาบิดา มีพระคุณอันใหญ่หลวงดังกล่าวมานี้เอง ผู้เป็นลูกจึงต้องคำนึงระลึกถึงเสมอ และหาทาง

คุณแม่กำลังใส่บาตรพระอาจารย์ประสิทธิ์ บุญถมมากโร

ตอบแทนพระคุณ ด้วยการเลี้ยงดูท่านให้ได้รับความสุข
เป็นการแสดงกตัญญูกตเวทิตาธรรมต่อท่านผู้ดำรงอยู่ในฐานะ
บุพการี ผู้ทำอุปการะให้แก่ตนก่อน

ข้อนี้พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า เมื่อมารดาบิดาได้
อนุเคราะห์บุตรธิดาโดยสถาน ๕ แล้ว บุตรธิดาพึงปฏิบัติ
ตอบแทนโดยสถาน ๕ เช่นเดียวกัน คือ

๑. ท่านเลี้ยงมาแล้ว เลี้ยงท่านตอบ
๒. ช่วยทำกิจของท่านไม่ดูดาย
๓. ดำรงวงศ์สกุล ไม่ให้เสื่อม
๔. ประพฤติตนให้เป็นคนควรได้รับมรดก

๕. เมื่อท่านล่องลับไป ทำบุญอุทิศให้แก่ท่าน

ทั้ง ๕ สถานนี้ สถานต้นเป็นข้อที่ผู้เป็นลูกควรทำ เพราะเราเจริญเติบโตได้ก็อาศัยที่ท่านมีเมตตาจิตให้การเลี้ยงดู เมื่อท่านแก่เฒ่าลงจึงเป็นหน้าที่ที่ลูกจะพึงเลี้ยงดูท่าน เป็นการตอบแทน เป็นการชดใช้หรือทดแทนพระคุณท่านที่ทำไว้ก่อน การเลี้ยงท่านนั้น ท่านแสดงไว้ ๒ ประการ คือ

๑. การเลี้ยงภายนอก ได้แก่ การอุปฐากอย่างต่ำ

๒. การเลี้ยงภายใน ได้แก่ การอุปฐากอย่างสูง

การเลี้ยงภายนอกนั้น ได้แก่ การจัดหาข้าวปลาอาหาร และผ้าผ่อนท่อนสไบให้แก่ท่าน เป็นการเลี้ยงและให้ความสุขทางกายแก่ท่าน อันนับว่าเป็นอามิสบูชา เป็นส่วนการอุปฐากอย่างต่ำ

ส่วนการเลี้ยงดูภายในนั้น ได้แก่ การเลี้ยงดูน้ำใจท่าน โดยเป็นผู้เชื่อฟังตั้งอยู่ในคำสั่งสอนไม่ขัดข้อง ลูกถือเป็นความหวังของพ่อแม่ ทั้งเป็นผู้หาโอกาสทำให้ท่านเป็นผู้มีจิตใจเจริญด้วยคุณธรรม หาทางนำท่านผู้ไม่มีศรัทธาให้มีศรัทธา ผู้ไม่มีศีลให้มีศีล ผู้ไม่มีจาคะการบริจาค ให้มีจาคะการบริจาค ผู้ไม่มีปัญญาให้มีปัญญา ดังพระสารีบุตรเถระเจ้าแนะนำมารดาผู้เป็นมิจฉาภิภุจ्ฌิ ให้เป็นสัมมาภิภุจ्ฌิ นับว่าเป็นปฏิบัติบูชา เป็นส่วนแห่งการอุปฐากอย่างสูง

ลูกบางคนเลี้ยงมารดาบิดา เพราะเห็นแก่ทรัพย์สินสมบัติ ไม่คำนึงถึงพระคุณเป็นส่วนใหญ่ การทำเช่นนั้นไม่ชื่อว่าเป็นการสนองพระคุณท่าน อันเป็นส่วนกตัญญูกตเวทียเลย หากมารดาบิดาไม่มีทรัพย์สินสมบัติแล้ว ลูกก็ไม่เลี้ยงดูนำพาปล่อยให้เป็นอยู่ตามยถากรรม ลูกเห็นว่านี่เป็นลูกอกตัญญูไม่รู้จักคุณ

เพราะเหตุนั้นการเลี้ยงดูท่าน จึงเป็นหลักอันสำคัญที่ลูกผู้กตัญญูกตเวทียจะพึงทำ เพราะเป็นเหตุนำมางมคลคือความเจริญมาให้ ดังพระศาสดา ตรัสไว้ในมงคลสูตรว่า **มาตาปิตุอุปัฏฐาณํ เอตมมุงคละมุตตมํ** การเลี้ยงดูมารดาบิดา เป็นมงคลอย่างสูงสุด

ลูก ๆ หลาน ๆ ในงานศพคุณยายจ้อย ลิ้มอักษร

แม้ภิกษุผู้บวชในพระธรรมวินัย ก็ยังทรงอนุญาตให้ เลี้ยงมารดาบิดาได้ เทียบบิดาที่ขาดอาหารมา แม่ตนเอง ยังมีได้ฉันก็ให้แก่มารดาบิดาได้ ไม่ชื่อว่าทำศรัทธาของทายก ให้เสียไป ทั้งไม่มีโทษทางพระวินัยด้วย

เพื่อเป็นการแสดงว่า การเลี้ยงดูบิดามารดานั้น เป็นการ ทดแทนพระคุณท่าน และเป็นกิจที่ควรทำอย่างยิ่งของบุคคลและ สัตว์ทั่วไป พระศาสดาจึงทรงเล่าเรื่อง “**นกแร้งเลี้ยงดู พ่อแม่**” ขึ้นเป็นอุทาหรณ์ เพื่อเป็นอนุสรณ์เตือนใจบรรดาลูก ๆ ทั้งหลายว่า...

...ครั้งหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นนกแร้ง ต้องเลี้ยงดูพ่อ แม่ที่ตาบอดทั้งคู่ ด้วยความกตัญญุนกแร้งจึงพยายามหา อาหารมาเลี้ยงพ่อแม่เป็นประจำ

วันหนึ่ง มันออกไปหาอาหารตามปกติ เผลอห้ร้ายไป ติดบ่วงที่นายพรานดักเอาไว้ดีดไปมาอยู่ มันคิดว่า คงต้อง ตายแน่คราวนี้ มันจึงรำพึงรำพันว่า

“เราตายนะ ไม่เป็นไรหรอก แต่พ่อแม่คงจะคร่ำครวญ ถึงเราเพราะไม่เห็นเรา คงจะหิวโหย และในที่สุดก็คงจะต้อง ตาย และตายอย่างลำบากและน่าทุเรศ ถ้าหากว่าเราจะต้อง ตายในครั้งนี้ นับว่าไม่ได้ตายตัวเดียว ทำให้พ่อแม่ทั้งสอง ตายไปด้วย” นกแร้งมันรำพันไปต่าง ๆ นานา อย่างน่าสงสาร

นายพรานได้ยื่นคำร่ำพันของนกแร้งก็เกิดความสงสาร
ชวนให้นึกถึงพระคุณของพ่อแม่ของตนขึ้นมา ทำให้จิตใจอ่อน
เกิดความเมตตาปราณี เขาก็เข้าไปถามนกแร้งว่า “ตามธรรมดา
นกแร้งมีนัยน์ตาดี มองเห็นอะไร ๆ ได้ไกล ทำไมจึงมองไม่เห็น
บ่วง ช่างน่าประหลาดนัก”

นกแร้งโพธิสัตว์จึงบอกว่า “ท่านเอ๋ย... ปกติของสัตว์
ทั่วไป เมื่อความพินาศยังมาไม่ถึง ย่อมมองเห็นอะไรได้ดี ครั้น
เมื่อความพินาศมาถึงแล้ว แม้ภัยอยู่ต่อหน้าก็มีอาจมองเห็นได้”

พรานนกได้ฟังคำของนกแร้งแล้วก็นึกเมตตา จึงแก้บ่วง
ออกแล้วพูดว่า “นกแร้ง...เจ้าจงกลับไปโดยสวัสดิ์เถิด จงเลี้ยงพ่อแม่
ของเจ้า” ดังนี้

พระพุทธรูปเจ้าผู้เป็นที่พึ่งของสัตว์ทั้งหลาย ทรงเล่าเรื่องนี้
ไว้เพื่อเตือนให้รู้ว่า “แม้สัตว์ทั้งหลาย ยังพอใจในการทดแทน
บุญคุณของพ่อแม่ ควรถือเป็นเยี่ยงอย่างได้”

การช่วยเหลือกิจการงานของบิดามารดานั้น เป็นหน้าที่
ที่ลูกจะพึงกระทำ เพราะเป็นการผ่อนแรงท่านที่ตรากตรำหา
เลี้ยงเรามา ไม่ทำตนเป็นคนดูดาย เอาแต่เที่ยวเตร่หาความ
สนุกสนาน ปล่อยให้ท่านทั้งสองทำงานอาบเหงื่อต่างน้ำไปตาม
ลำพัง อย่างน้อยผู้เป็นลูกต้องสำนึกบ้างว่า มารดาบิดาของ
ลูกทุกคน เมื่อมีลูกก็ย่อมปรารถนาหวังพึ่งพาอาศัยบ้าง

“โยมแม่ได้ฟังเรื่องนี้แล้วได้มองสะท้อนอะไรได้บ้าง?”
 อาตมาถามขึ้น โยมแม่ได้ตอบด้วยเสียงสั้นเครือตามวैयाว่า
 “ดีมากลูกที่นำสิ่งที่ติงามมาเล่าให้แม่ฟัง แม่ได้รู้จักน้ำหนักของ
 ท่านผู้มีคุณมากขึ้น...พระคุณท่านยิ่งใหญ่ทดแทนได้ยาก”

อาตมาได้กล่าวต่อไปอีกว่า “โยมแม่! ลองมองทอดสายตา
 ไปข้างหน้า ขอบฟ้าโน่นอยู่แสนไกล ถึงเรากลัวมันมาไม่ได้
 แต่เราอาจมองเห็นมันได้... พระคุณท่านจะยิ่งใหญ่เพียงใด
 เราก็อาจทดแทนได้”

โยมแม่... จงมองไปยังเบื้องหน้า สิ่งที่เราเห็นนี้ทั้งหมด
 เป็นสิ่งที่บิดามารดาประทานให้มาทั้งนั้น ท่านเป็นผู้แสดงโลกนี้
 แก่บุตร พระพุทธองค์จึงตรัสว่า บิดามารดา คือทิศเบื้องหน้า
 ตรงหน้าเราที่มองทอดสายตาออกไปไกลสุดนั่นคือบิดามารดาของ
 เรา เพราะมารดาบิดานี้เอง เป็นผู้นำหน้าออกหน้าและรับหน้า
 ทั้งสุขและทุกข์ เพื่อนำพาชีวิตของบุตรธิดาให้มีความเจริญ
 ก้าวหน้า มารดาบิดาเป็นผู้ใกล้ชิดบุตรธิดามากที่สุด มีอิทธิพล
 ต่อการหล่อหลอมอุปนิสัยลูกให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของ
 สังคม

วันนั้นได้สนทนากับโยมแม่พอเป็นที่หอมปากหอมคอ...

ธรรมะนี้เองเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงให้เราได้อยู่เย็นเป็นสุข
 トラบชั่ววันวันจริง... เอวังฯ

หลวงตามหาบัว ให้ชนมคุณแม่ทุกวันที่คุณแม่ไปทำบุญ (คุณแม่เดินไม่ได้แล้ว)
ที่สวนแสงธรรม พุทธมณฑลสาย ๓ กรุงเทพฯ

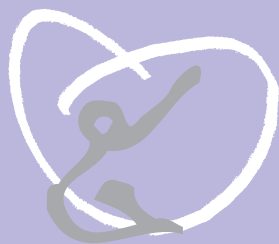

ศาลาพ่อแม่ครูอาจารย์ วัดป่าภูผาสูง จังหวัดนครราชสีมา

กระรอกขาวซึ่งมีเป็นจำนวนมากหลายพันตัวที่วัดป่าภูผาสูง

กรรมที่หนักที่สุด

เวลาบ่าย อากาศเย็นสบาย บริเวณอารามป่า ซึ่งมีพันธุ์ไม้หลายหลากดูร่มรื่นยิ่งขึ้น นกตัวเล็ก ๆ ร้องทักทายกันอย่างสนิทสนม หมูป่าใช้จมูกเป็นจอบ ขุดหาอาหาร กระรอกวิ่งหยอกล้อกันบนเถาวัลย์ที่ ห้อยระย้า ไก่ป่าก็คุ้ยเขี่ยกินไปตามหลัง ไก่ฟ้าหน้าแดงสวयงามตามลานทาง นกยูงก็รำแพน ไก่ดักพร้าวใจกันออกเสียงร้องลั่น มดและปลวกก็เดินตามหลังกันเป็นทิวแถว เสียงจิ้งจั่นเรไร ร้องดังหวีดหวิวเป็นสังคีตตะขบกล่อม

...นี่คือบรรยากาศวัดป่าภูผาสูง... อีกแง่มุมหนึ่ง

ไตร่ตรองเป็นสัตว์โลกที่มีความรู้น้อย ความสามารถน้อย มันมีความรู้ความสามารถแค่เพียงหากินและหลบภัยเฉพาะหน้า

แต่ดูเหมือนมันจะมีความสุขยิ่งกว่ามนุษย์ซึ่งถือว่าตนฉลาดและมีความสามารถเหนือสัตว์โลกทั้งหมด

เป็นความจริงที่ว่า สุขนั้นขึ้นอยู่กับความพอใจ มนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ในเพศไหนและภาวะอย่างไร ถ้าสามารถพอใจในภาวะนั้น เขาก็ย่อมมีความสุข

คนยากจนหาเช้ากินค่ำ อาจจะมีสุขมากกว่ามหาเศรษฐี หรือมหाराชผู้ร่ำรวยนอนอยู่เสมอเพราะแรงปรารถนาและทะยานอยากอันไม่รู้จักจบสิ้น

เพราะความชั่วร้ายมิได้อยู่ที่ความรวยความจน มิได้อยู่ที่ความมีอายุสั้นหรืออายุยืนยาว ความสุขความทุกข์นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับที่เราจะสามารถประกอบคุณงามความดีได้มากน้อยเท่าใดต่างหากเล่า

การฝึกฝนตนเองให้รู้จักประกอบกรรมที่ดียุ้น ย่อมเป็นการสั่งสมบุญบารมีโดยแท้ เราจะต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมของเราเอง มีสิ่งใดที่ผิดพลาดก็พยายามแก้ไข เหมือนดังหมอที่พยายามรักษาคนไข้ให้หายจากโรคฉะนั้น

การสั่งสมบุญบารมีต้องพยายามทุกขณะจิต ค่อยทำค่อยไป ไม่หวังผลจนเกินกำลัง ไม่หย่อนยานจนไม่ก้าวหน้า เมื่อจิตได้รับการอบรมที่ดี บ่มใจจนได้ที่แล้ว นั่นคือ ความสำเร็จที่จะได้รับในการประพฤติปฏิบัติธรรม

ชีวิตของอารามิกบุคคล คือ ผู้อาศัยอารามได้ร่วมเงา
พระพุทธรักษา แสงหาสัจจะ คือ ความจริงของชีวิต ก็เป็น
ชีวิตที่มีสติปัญญา แสงหาความสุขให้แก่ตนในทางที่ชอบ
เช่นนั้น

**โยมแม่ โยมแม่ศรีประไพ คล่องคำนวนการ ก็เป็น
คนผู้หนึ่งที่ปรารถนาความสุขเช่นนั้นด้วย!**

โยมแม่... ผู้มีบุญคุณฉัน... ได้ถวายหนังสือเล่มหนึ่ง
เกี่ยวกับเรื่องพ่อแม่สอนลูก เป็นหนังสือเก่าของพ่อ พ่อมี
หนังสือเก่าเยอะ อาตมาก็ได้หนังสือนั้นมาเป็นมรดกศึกษา
หนังสือที่โยมแม่ถวายเล่มนั้น อ่านแล้วจำฝังใจไม่รู้ลืม...
ใจความย่อ ๆ ว่า...

**“ลูกจงจำไว้...แม้ลูกจะมีบุญวาสนาชะตาสูง ก็อย่ายึด
มั่นว่าจะเป็นเช่นนั้นเสมอไป อาจจะมีวันที่ตกต่ำลงได้ ถ้าลูก
ไม่รู้จักการระวังตัว**

...ยามใดที่ลูกรู้สึกว่ามีแต่ความราบรื่นปลอดภัย
สะดวกสบายไปทุกสิ่ง ลูกก็อย่ายึดมั่นว่าจะเป็นเช่นนั้นตลอด
ไป อาจจะมีวันที่ต้องประสบความยุ่งยากเดือดร้อน ถ้าลูกไม่
ตั้งตนอยู่ในศีลในธรรมอยู่เสมอ

...ยามใดที่ลูกมีความเหลือเฟือ เงินทองไหลมาเทมา
ความสมบูรณ์พูนสุขทุกประการ ก็อย่ายึดมั่นว่าจะเป็นเช่น

นั้นเสมอไป อาจจะมีสักวันหนึ่งที่ลูกจะต้องตระกล่าวปาก
ระหกระเหินแม้จะหาที่ค้างกายสักคืนก็หิวยาก หากลูกไม่รู้
จักใช้เงินให้เป็นประโยชน์ในทางที่ถูกที่ควรทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น

...ยามใดที่มีคนนิยมชมชอบเคารพนับถือนอบต่อลูก ลูก
ก็ต้องยิ่งทำตนให้เป็นที่น่าเคารพยิ่ง ๆ ขึ้น ถ่อมเนื้อถ่อม
ตัวด้วยความจริงใจ มิใช่เสแสร้งแก่งแย่งทำ ปากอย่างใจอย่าง
อวดดีถืออำนาจ

...ยามใดที่ลูกได้รับยศฐาบรรดาศักดิ์อันสูง ลูกก็อย่า
ยึดมั่นในโลกธรรมนั้นว่าแน่นอนเสมอไป ต้องเตือนสติ
ตนเองอยู่เสมอว่า สักวันหนึ่งยศศักดิ์ชื่อเสียง เงินทองและ
ความสุขทั้งมวลอาจจะพังพินาศไปในพริบตาเดียวก็ได้ ถ้า
ลูกไม่หมั่นประกอบความดีให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

แม้ลูกจะมีความรู้ความสามารถเพียงใด ก็จงอย่า
ทะนงตนว่าใครก็สู้ไม่ได้ ลูกจะต้องหมั่นฝึกฝนเพื่อให้ความรู้
นั้นแตกฉานยิ่งขึ้น ถ้าลูกทำเช่นนั้นลูกก็จะเป็นผู้มีคุณธรรมสูงส่ง
และคงความสูงส่งนั้นไว้ได้ ไม่มีวันที่จะตกต่ำ นอกจาก
วิบากแห่งกรรมเก่า ซึ่งไม่มีใครรู้ได้ว่าในชาติก่อน ๆ นั้น ลูก
เคยได้ทำอกุศลกรรมอะไรไว้บ้าง วิบากแห่งอกุศลนั้นย่อมให้
ผลเมื่อถึงเวลาเสมอ

แต่ถ้าลูกมีความดีมากจริง ๆ แล้ว อกุศลกรรมบางอย่าง

ก็จะกลายเป็นอโหสิกรรมไป คือ กรรมตามไม่ทัน

ลูกต้องสำรวมอินทรีย์อยู่ตลอดเวลา เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นทั้งทางกายวาจาใจ จะต้องสำรวจตรวจข้อบกพร่องในตัวของตัวเองทุก ๆ วันอย่าได้ขาด และจะต้องแก้ไขในความผิดพลาดให้ทันทั่วทั้งทุก ๆ วันเช่นกัน

วันใดที่ลูกมองไม่เห็นความผิดพลาดของตัวเอง ก็แสดงว่า การปฏิบัติธรรมของลูกไม่ก้าวหน้าไปเลยและกำลังถอยหลังแล้ว

เพราะฉะนั้น ลูกต้องหาความผิดพลาดของตนให้พบ และแก้ไขให้ได้ทันทั่วทั้ง มิฉะนั้นลูกจะก้าวหน้าต่อไปไม่ได้ เป็นการเสียชาติเกิด”

ขณะนั้นอาตมาเป็นสามเณรน้อย...พักอยู่ที่บ้านลาดพร้าว เป็นสถานที่พักอาศัยของโยมแม่และพี่แจ่ม...อ่านแล้วรู้สึกประทับใจเป็นอย่างยิ่ง

ขอย้อนมาที่วัดป่าภูาสองอีกครั้งหนึ่ง...สิ่งที่ทำให้อาตมาเสียใจเป็นที่สุดจนถึงน้ำตาาร่วง คือโยมแม่หกล้มที่หน้ากุฏิถึงไม่ได้เป็นอะไรมากมายก็ตาม แต่ภาพที่เห็นโยมแม่นอนอยู่ กับพื้นมันตลกใจ... หัวใจแทบสลาย... โยมแม่คิดอยู่เสมอว่าตนเองยังเดินได้ แต่ความเป็นจริงท่านเดินไม่ได้แล้ว

พี่แจ่มอยู่ชั้นบนของกุฏิ กำลังจะลงมาข้างล่าง คนรับใช้บอกแม่ว่า ขอไปห้องน้ำแป็บเดียว โยมแม่ไม่รอใคร ลูกขึ้น

เดินเองไปหน้ากุฏิจึงหกล้ม พี่แจ่มลงมาพบจึงรีบเข้าไปประคองแม่ แล้วร้องโหวกเหวกโวยวาย ร้องเรียกให้คนมาช่วยว่า “แม่ล้ม” ความจริงไม่ถึงกับต้องไปโรงพยาบาลก็ได้ แต่เพื่อความแน่ใจจึงรีบไปโรงพยาบาลราชสิมาธรบุรี ซึ่งเป็นโรงพยาบาลที่ดีที่สุดในโคราช เอ็กซ์เรย์สมอง ตรวจร่างกาย ถ้วนถี่ หมอบอกว่าไม่เป็นอะไร ให้กลับบ้านได้

เมื่อกลับมาวัดจึงได้ถามโยมแม่ว่า “ทำไมจึงเดินไปเช่นนั้น”

ท่านบอกว่า “จะไปนั่งรอแจ่มในรถก่อน” เพราะทุกเช้า พี่แจ่มจะขับรถพาแม่ไปศาลา ถวายจังหันเช้าเป็นประจำ

อาตมาจึงกล่าวว่า “ต่อแต่ไป... อาตมาขอขมาบิดา... ขอโยมแม่อย่าดื้อ อย่าเดินคนเดียว จะไปไหนต้องมีเด็กคอยประคองด้านข้าง...โยมแม่จะทำได้มั๊ย?”

“ทำได้...”

“ถ้าอย่างนั้นอาตมาก็สบายใจ”

“โยมแม่รู้มั๊ย ถ้าเป็นอะไรไป ลูกจะบาปหนัก ถ้าแม่มาล้มตายเพราะลูกดูแลไม่ดีทั้งที่สามารถทำให้ได้ แต่ไม่ระวังพลั้งเผลอ ลูกจะเป็นอนันตริยกรรม ถึงลูกไม่ได้ฆ่าแม่ด้วยน้ำมือตนเอง แต่มันก็เหมือนจงใจฆ่า ทำอะไรมากมาย ลูกก็ทำได้ แต่จะมาปล่อยให้แม่ล้มตาย มันสมควรแล้วหรือพระทั้งองค์

ขอให้โยมแม่จงเห็นใจ ถ้าไม่ยากให้อาตมาตกรรหมกใหม่
ในอเวจี”

“มันบาปมากถึงขนาดนั้นเชียวนะหรือ?” โยมแม่พูดเสียง
อ่อย ๆ

“บาปมากเป็นที่สุด ถึงโยมแม่จะลืมนเองก็เป็นความ
บกพร่องของอาตมาและแจ่น ที่เชื่อซาป่อยให้แม่หลืม
มีลูกบางคนปล่อยปละละเลยจนพ่อแม่ลืมนเส้นโลหิตในสมอง
แตกตาย การปล่อยปละละเลยเช่นนั้นแหละ คือการฆ่าพ่อแม่
ทางอ้อมทั้งเป็น มีคนบางคนพูดเป็นเชิงว่าแม่ของตนให้อาตมา
ฟังว่า “ทำไมแม่เป็นอย่างนี้ก็ไม่รู้ พูดอย่างก็ทำอีกอย่าง” อาตมา
ตอบเขาไปว่า “จะไปถืออะไรกับคนอายุถึง ๘๐ ปีแล้ว”

พูดถึงโรคสมองฝ่อของแม่ ทำให้ความจำเลือนเป็น
บางครั้ง บางทีสร้างความครึ้นเครง หัวเราะกันจนท้องคัดท้องแข็ง
แม้ว่าอะไรเราก็ต้องเออออห่อหมกตามกันไป ให้ถือว่าเป็นเรื่องที่
น่ารัก อาตมาถือคติประจำใจกับแม่ว่า

“แม่ผิดก็ต้องให้ถูก”

บางวันถือโอกาสทดสอบสมรรถภาพทางสมองของแม่ว่า
ยังตื้ออยู่หรือไม่ ตั้งคำถามโยมแม่ว่า

“โยมแม่... สามียของแม่ชื่ออะไร?”

พี่แจ่นก็ช่วยถามย้ำว่า “พ่อชื่ออะไรแม่? พ่อแจ่นชื่ออะไร”

คุณแม่ถวายเป็นผ้าไตรตอนคุณพ่อบวชช่วงระยะหนึ่งเมื่ออายุมากแล้ว

แม่ก็ตอบทันทีว่า “ชื่อทองดี”

ทุกคนก็หัวเราะ แม่ก็หัวเราะไปด้วย

จากนั้นจึงอธิบายให้ท่านฟังว่า **“คุณพ่อชื่อว่า สำเร็จ
คลองค่านวนการ จำไว้ให้ดีนะอย่าลืมชื่อพ่อ”** โยมแม่ฟังแล้ว
พูดตามเหมือนเด็กน้อยกำลังหัดจำ

นี่แหละหนอคนชะแรงแก้ชรา ถ้าใครไปถือสาท่านว่า “ทำ
ผิด พูดผิด” คนนั้นแหละจะเป็นผู้ที่ผิดเสียเองอย่างมหันต์

มีอีกเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับชื่อเหมือนกัน คือพักหลังแม่จะ
เปลี่ยนชื่อให้พี่แจ่มใหม่ จะเรียกว่า “แฟนต้า...แฟนต้า...”

พี่แจ่มจึงถามว่า “ทำไมจึงเปลี่ยนชื่อให้ใหม่ล่ะคะ”

แม่ตอบว่า “น่ารักดี”

“อ๊อย! มาเปลี่ยนให้ตอนอายุแค่นี้แล้ว ถ้าตอนเด็ก ๆ มันก็น่ารักอยู่หรอก ถ้าลูกซื้อแฟนตัวแล้วแม่จะซื้ออะไรคะ”

“แป๊ปซี่” พ่อตอบแล้วแม่ก็ยิ้มอย่างพอใจน่ารักที่สุด

อาตมาจึงแก้มึงเห่แม่เล่น ๆ ว่า “แล้วผมละ แม่จะให้ซื้ออะไร?”

“บอย (boy)”

“อู๊ฮู้ได้ชื่อภาษาฝรั่งด้วย ไม่เอาหรอก ถ้าผมซื้อบอยนะ มันจะน่าเกลียดมาก เอาชื่อใหม่เถอะแม่” แม่ก็ไม่ยอม ถามเท่าไรก็ไม่ยอมเปลี่ยนให้ ให้ซื้อบอยอยู่นั่นแหละ

นี่แหละคือความรักความอบอุ่นที่แม่ให้เรา แม้กระทั่งยามแก่ชราก็ยังให้ไม่รู้จบ

ขอเข้าเรื่องต่อ... ไม่เพียงแต่พ่อแม่ที่รู้ ๆ เห็น ๆ กันอยู่เท่านั้น ในหลักธรรมท่านกล่าวไว้ว่า พ่อแม่กับลูกที่พลัดพรากกันไปนานจนจำกันไม่ได้ หรือลูกที่พ่อแม่คลอดแล้วทิ้ง ถ้าต่อมาลูกได้ฆ่าพ่อแม่ นั่นเสียด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ท่านก็ว่า “เป็นอนันตริยกรรม”

ไม่เพียงเท่านั้น แม่ลูกออกไปรบในสมรภูมิ ยิงเข้าศึกศัตรู แต่คนนั้นกลับเป็นพ่อ ท่านก็ว่า “เป็นอนันตริยกรรม”

โยมแม่... เมื่อแม่แก่เฒ่าลูกต้องคอยเป็นมือเป็นเท้า เป็นความคิดความอ่าน แทนหมดทุกอย่าง คนแก่ถ้าคิดเองได้

เขาจะเรียกว่าคนแก่ชราละหรือ คนแก่ต้องมีคนอุ้มชูดูแล... ถ้าแม่มาตายที่วัดด้วยวิธีการง่าย ๆ แบบนี้ ลูกจะเสียใจไปหลายชาติ และผู้คนที่จะก่นด่า เทวดาก็จะตำหนิว่า พระมหาธีรนาถ มันช่างเช่อ ปล่อยให้แม่ล้มขาดใจตาย ถ้าเป็นอย่างนั้นลูกนำแม่มาตาย ลูกจะเจริญรุ่งเรืองในธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ได้อย่างไร ขอให้โยมแม่จงเข้าใจไว้”

“คนที่ทำให้พ่อแม่ตาย บาปมากขนาดไหน ตกนรกชั้นไหน ท่านมหาเรียนมา บอกสอนแม่หน่อย?” แม่ถามขึ้นด้วยความสนใจเป็นอย่างยิ่ง

“โยมแม่! อนันตริยกรรม มี ๕ อย่าง คือ ฆ่าบิดา ฆ่ามารดา ฆ่าพระอรหันต์ ทำร้ายพระพุทธเจ้าจนห้อเลือด ทำสงฆ์ให้แตกจากกัน

กรรม ๕ อย่างมีโทษหนักมาก มีอำนาจจุดกระชากลากไปลงอเวจีมหานรกทันทีในขณะที่ตายไป ไม่มีกรรมอื่นใดที่จะมาเป็นเครื่องขวางกั้นได้เป็นอันขาด

แม้ผู้ทำอนันตริยกรรม แต่ภายหลังเขามาสำนึกตนได้ จึงคิดทำการกุศลเป็นการใหญ่ ด้วยหวังใจว่าจะลบล้าง ถึงแม้ผู้นั้นจะพยายามทำตนให้เป็นคนดี งดเว้นจากบาปกรรมทุกชนิด เขาจะสร้างสกุญฺฑลเจดีย์ทองคำมบริสุทฺธิ เหลืองอร่ามสูงระฟ้าเป็นจำนวนมากมายหลายองค์ จนเต็มทุกตารางนิ้วของ

คุณแม่จะนั่งเป็นประธานงานกฐินทุกปีที่วัดป่าภูผาสอง มีเพื่อนสหธรรมิก
คือคุณแม่สำราญ ปัญญาศิริ กับคุณแม่บุญล้อม เพ็ชรพลาย
จักรวาลนี้ก็ดี

เขาจะมีศรัทธาถวายมหาทาน แก่พระสงฆ์ทั้งหลายบรรดา
ที่มีอยู่ในโลกทั้งหมด ให้ท่านเป็นการใหญ่อย่างนี้ทุก ๆ วัน
มิได้ขาดก็ดี

แม้เขาจะมีโชคอันประเสริฐ ได้ประสบพบองค์สมเด็จพระ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าหวังจะเอาพระองค์เป็นที่พึ่งแก่ตน จึงยึด
เอามุขชายจีวรแล้วอุตสาห์ติดตามพระองค์ไปทุกหนแห่งตราบจน
สิ้นชีวิตก็ดี

กองบุญกองกุศลอันมากมายก่ายกองของเขาเหล่านั้น
ย่อมไม่มีอำนาจที่จะมาเป็นเครื่องกั้นขวางขวางหน่อมนัตริยกรรม
ที่เขาทำไว้ได้เลยเป็นอันขาด เขาย่อมถูกจุดกระชาก ลากนำ

ไปบังเกิดในอเวจีมหานรกโดยไม่ต้องสงสัย

“ท่านมหา! แม่ฟังแล้วใจแป้วน่ากลัวจัง แล้วถ้าลูกทำ
อนันตริยกรรมเช่นนั้นไปตกอเวจีมหานรก นรกนั้นมันน่ากลัว
มากน้อยเพียงไหน?” โยมแม่ถามขึ้นด้วยความสนใจ

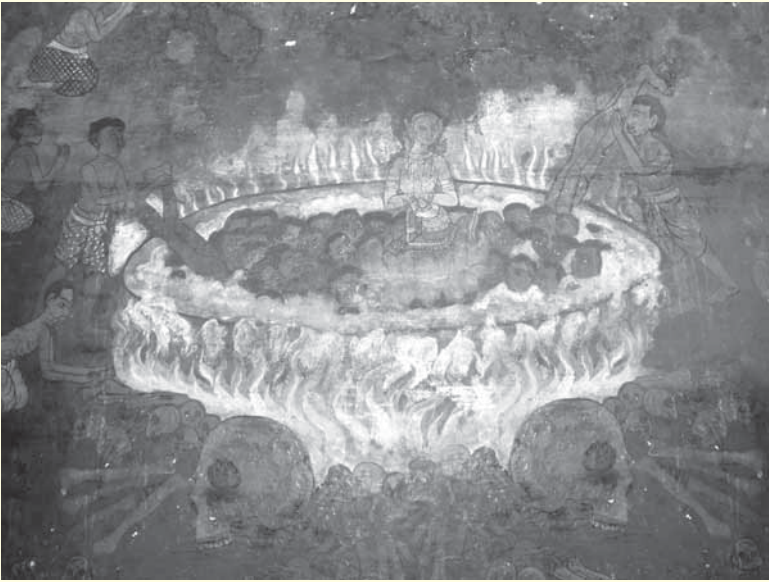
“โยมแม่... เหล่าสัตว์ผู้ทำกรรมไปอุบัติเกิดในอเวจีมหา
นรกหลุมนี้ ย่อมได้รับการลงโทษหนักที่สุด หนักอยู่อย่างนั้น
ตลอดกาล มีเปลวเพลิงเผาผลาญอยู่ตลอดเวลา

วิธีการลงโทษนั้นก็ป่าเถื่อนน่าหวาดเสียวเป็นอย่างนัก...

สัตว์นรกบางตนถูกนายนิรบาลทั้งหลายพากันจับบังคับ
ให้นอนหงายบนแผ่นดินนรกซึ่งเป็นแผ่นดินเหล็ก มิหนำซ้ำ
ยังมีเพลิงลุกแดงด้วยเปลวไฟนรก พอหลังของสัตว์นรกแตะพื้น
เท่านั้น ก็ปรากฏเสียงดังฉ่า เพราะว่ามันร้อนเผาไหม้ ทำให้
สัตว์นรกปวดแสบปวดร้อนเป็นอย่างยิ่ง ถึงกลับต้องหลับตา
กัดฟันทนจนน้ำตาไหล ไบหน้าบูดเบี้ยวเหยเก

เสร็จแล้วนายนิรบาลก็ลงโทษขั้นต่อไปนั่นคือ เขาเอื้อม
มืออันใหญ่โตไปคว้าเอาหลาวเหล็กซึ่งมีปลายลุกแดงด้วย เปลว
ไฟนรกมาแล้ว ก็เงียดเงื่อและทิ่มทะลวงพรดลงในบ่าตา ทั้ง
สองข้างของสัตว์นรกนั้นสุดแรงเกิด หลังจากที่ได้ทิ่มทะลวง
อยู่ครู่หนึ่งแล้ว ก็จับเอาปลายหลาวเหล็กซึ่งมีควันไฟไหมงออกมา

ในขณะนี้ปรากฏว่าดวงตาทั้งสองข้างของสัตว์นรกผู้ทำ

การลงโทษในนรก จิตรกรรมฝาผนังวัดระฆังโฆสิตาราม กรุงเทพฯ

มาตุฆาตกรรมนั้นมีสภาพมีดบอดลึกกลงไป แลดูน่าสังเวชใจ
เป็นยิ่งนัก

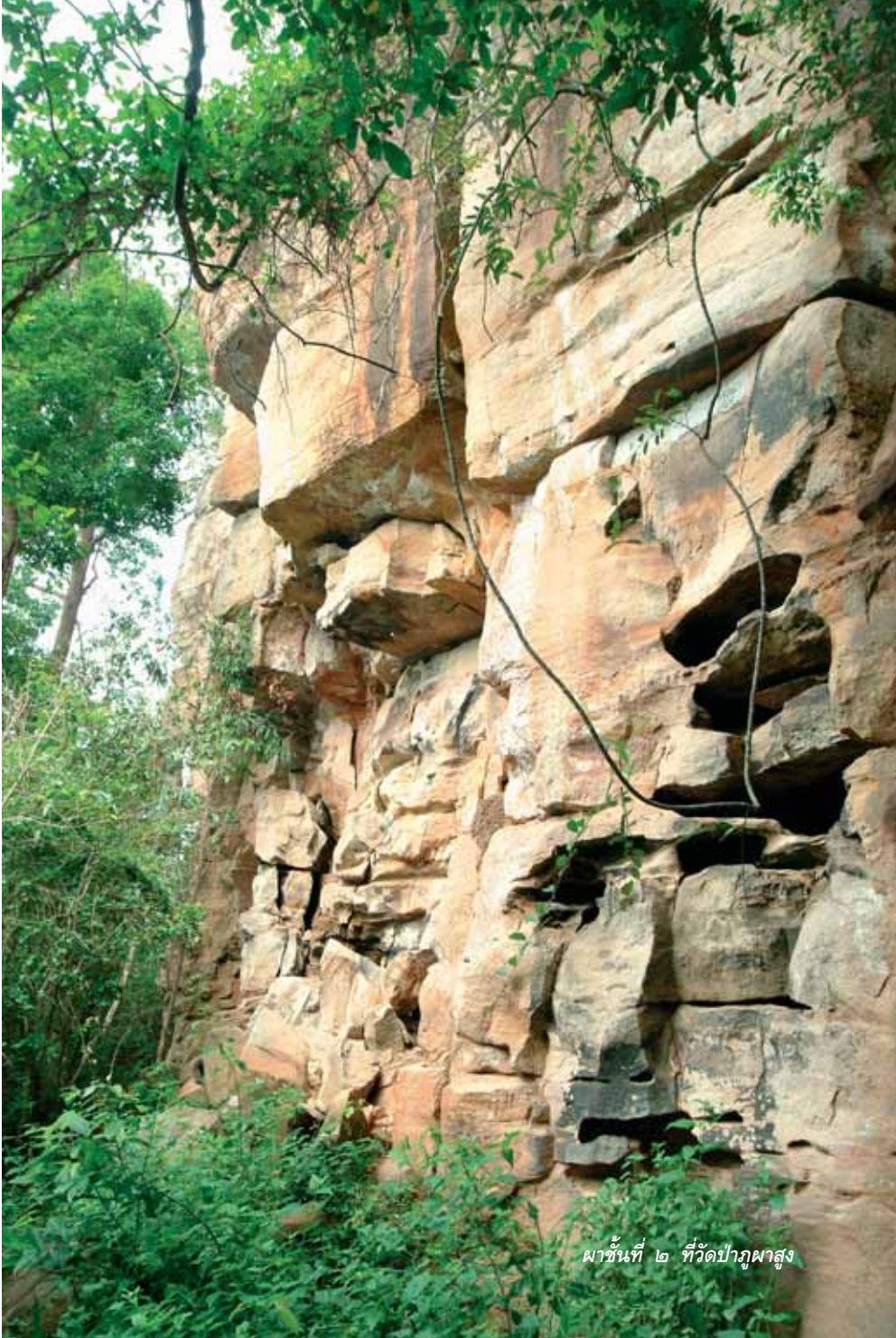
เท่านั้นยังไม่พอ เพราะวานายนิรยบาลยังลงโทษขั้นต่อไปอีก คือ ใช้หลาวเหล็กอันโตใหญ่ถนัดมือนั้นแหละ ดุนร่าง
ของสัตว์นรกตาบอดนั้นให้หมุนกลิ้งกลับไปกลับมาบนแผ่น
ปฐพีนรก ซึ่งลุกแดงด้วยเปลวไฟให้ไหม้เกรียมตลอดร่าง
เปรียบประดุจบุคคลในมนุษย์โลกนี้ทำการย่างมัจฉาในกองไฟ
ไหม้เกรียมฉะนั้น

จากนั้นนายนิรยบาลถือเอาก้อนเหล็กแดงซึ่งลุกเป็น
เปลวไฟและหม้ออุจจาระเหลวซึ่งกำลังเดือดพล่านมา สัตว์นรก

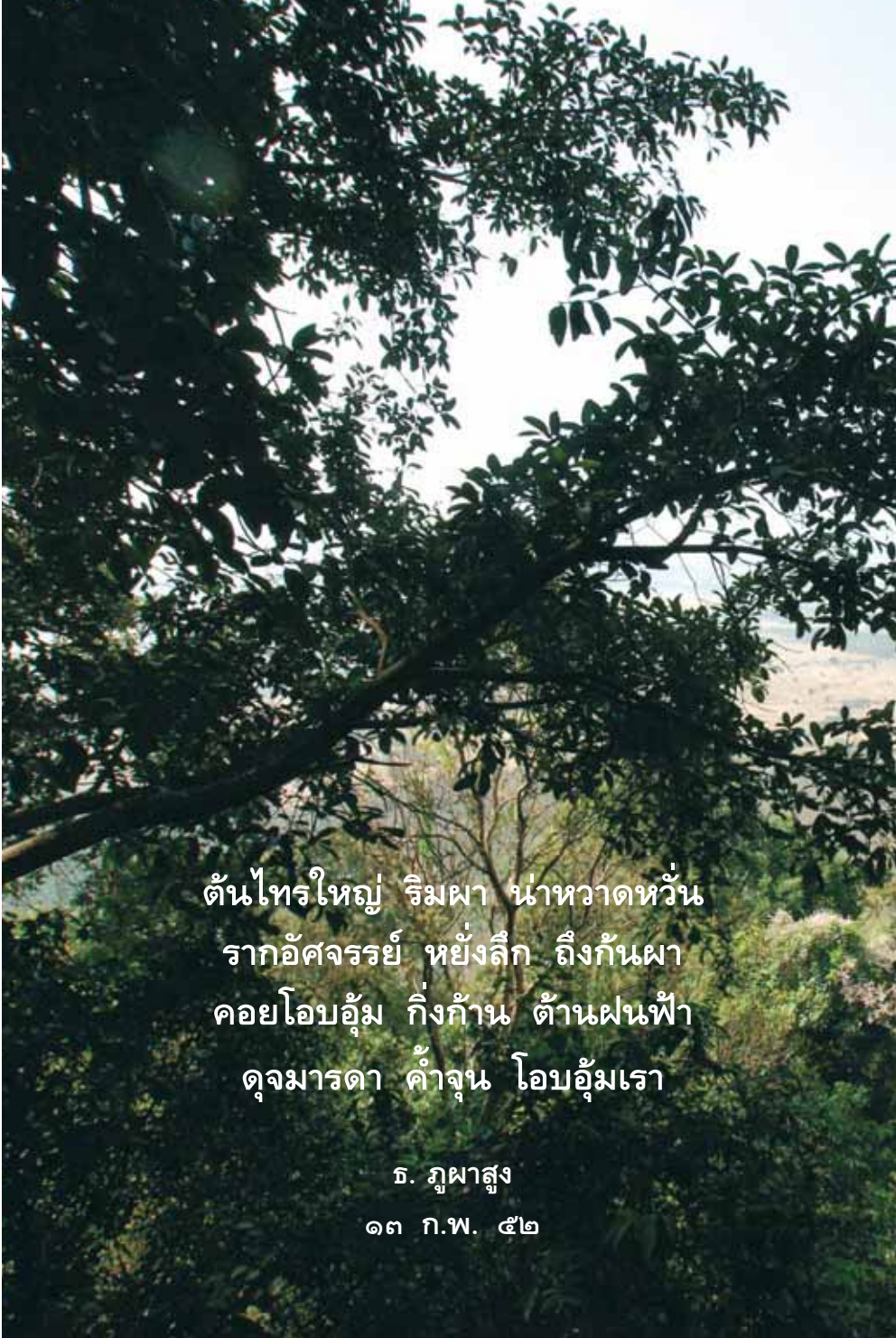
รู้ว่าเขาจะเอามายัดใส่ลงในปาก มันจึงหุบปากเอาไว้ นายนิรยบาลเห็นดังนั้นจึงขัดใจ ใช้เบ็ดนรกซึ่งเป็นเหล็กเพลิงแดงด้วยเปลวไฟสอดใส่เข้าไปในปาก เมื่อเบ็ดเกาะที่ลิ้นอย่างถนัดแล้ว เขาก็กระชากออกมาโดยแรงอย่างไม่ปราณี พอปากเปิดอ้าดีแล้ว เขาจึงเอาก้อนเหล็กแดงและอุจจาระเหลวเพลิงแดงซึ่งกำลังเดือดพล่านกรอกเข้าไปในปาก ยังสัตว์นรกลั่นให้ทุกข์ทรมาน ถึงมหันต์ทุกข์เป็นอันมาก...

ดังที่อาตมาได้กล่าวไว้ในเบื้องต้นนี้เป็นเพียงบางส่วนแห่งการลงโทษแก่ผู้ทำกรรมหนักฆ่าบิดามารดา โยมแม่ก็จะเห็นได้ว่า อเวจีมหานรกน่ากลัวเพียงไร ลูกจึงบอกโยมแม่ว่า อย่าให้ลูกมีกรรมมีเวรอะไรที่ไม่ดีกับโยมแม่ติดเนื้อติดตัวไปเลย ถ้ามีก็ขอให้เป็นกุศลกรรมฝ่ายดี นำพาลูกไปสู่สวรรค์ พรหมโลก และนิพพาน

โยมแม่นั่งฟังนิ่ง ไกล้วเวลาให้พระสวดมนต์แล้ว อาตมาจึงบอกลาการสนทนาธรรม เพื่อขึ้นสู่ศาลาพ่อแม่ครูบาอาจารย์ปฏิบัติกิจของพระสงฆ์ต่อไป

ผาชั้นที่ ๒ ที่วัดป่าภูผาสอง

ต้นไทรใหญ่ ริมผา หน้าผาดหัวน
รากอัศจรรย์ หยั่งลึก ถึงกันผา
คอยโอบอุ้ม กิ่งก้าน ต้านฝนฟ้า
ดุมารดา คำจุน โอบอุ้มเรา

ธ. ภูผาสูง

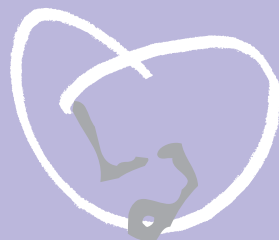
๑๓ ก.พ. ๕๒

ผารากไทร วัดป่าภูผาสูง

ผารากไทร วัดป่าภูผาสอง

กตัญญูกตเวที

ภูผาป่าเขาสร้างความตื่นตา ชื่นใจให้แก่ผู้คนที่ได้มาพบเห็นสุดที่จะพรรณนา แต่มนุษย์เสียอีกที่มักสร้างความห่อเหี่ยวให้กับผืนแผ่นดิน สายน้ำและท้องฟ้า

ภูผายังคงตระหง่าน... น้ำเกรงขาม กาลเวลามิอาจทำลาย ความแข็งแกร่งของมันได้เลยแม้แต่น้อย สายลมพัดแล้วผ่านเล่า ป่าเขาและภูผายังคงอยู่ด้วยกันด้วยสายสัมพันธ์

สายฝน ลม ไฟจรัญ ดกเม็ดแล้ว...เม็ดเล่า...ลมหอบน้ำมาให้ฟ้า... ฟ้าหอบฝนมาให้ดิน...น้ำจากดินไหลกลับไปสู่ท้องฟ้า..ภูผาด้านทานแรงลม...สายลมมีผาเป็นที่ปะทะ...มีฟ้าเป็นเครื่องประดับ...หินมีดินเป็นที่กำเนิด...มนุษย์สัตว์และธรรมชาติ

เอย...ต้องอาศัยซึ่งกันและกัน

มงคลสถานในวัดป่าภูผาสูง เช่น

๑. “**พระพุทธรูปนิศรีภูผาสูง**” ตั้งเด่นตระหง่านอยู่ริมผา ผลงานปฏิมากรรมของ อาจารย์ชำเรือง วิเชียรเขตต์ ศิลปินแห่งชาติ

๒. “**ศาลาพ่อแม่ครูอาจารย์**” เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ที่สมเด็จพระสังฆราชทรงประทานมา และรูปเหมือนพระบูรพาจารย์

๓. “**ศาลา ๒๘ พระอรหันต์**” เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปโลกนาถมุณีศรีภูผาสูง ฯลฯ

ทั้งหมดนี้ ...โยมแม่ก็เป็นผู้มีส่วนร่วมในการสรรสร้าง ให้เกิดขึ้น

ดังที่เคยกล่าวไว้แล้วว่า โยมแม่ชอบฟังนิทานชาดก และการเทศนาที่ยกภาษาบาลีมาแปลแล้วอธิบายความ หนังสือเรียนภาษาบาลีตั้งแต่ประโยค ๑-๒ ถึงประโยค ๙ ของอาตมา โยมแม่เป็นผู้ซื้อถวายทั้งนั้น

โยมแม่ชอบภาษาบาลี ในการแปลบาลีบทไหนเป็นคติเตือนใจก็จะนำมาเล่าให้โยมแม่ฟังเสมอ เช่น เรื่อง “**พญานกแขกเต้า ผู้เลี้ยงบิดามารดา**” ก็ได้นำมาเล่าให้โยมแม่ฟัง

“ใจความในเรื่องนั้นมีอยู่ว่า...อดีตชาติของพระพุทธเจ้า

สมัยพระองค์ยังเป็นพระโอรสัสดี เสวยพระชาติเป็นพญานกแขกเต้า อาศัยอยู่ในป่าไม้จืด แถบไหล่เขา

วันหนึ่งพาบรืวารไปหาอาหารยังป่าหิมพานต์ เพื่อเลี้ยงมารดาบิดาของตน

ครั้งนั้นมีพราหมณ์ผู้หนึ่งชื่อว่า “โกสิยะพราหมณ์” อาศัยอยู่ในสาละยะคาม พราหมณ์ได้ใช้บรืวารไปหว่านข้าวสาละ ในเนื้อที่ประมาณ ๗,๐๐๐ ไร่ แล้วให้บรืวารอยู่รักษา

พญานกแขกเต้าก็พาบรืวารไปลงหากินในนาของโกสิยะพราหมณ์ ผุ่งนกแขกเต้าทั้งหลาย กินอิ่มแล้วก็บินกลับ ส่วนพญานกแขกเต้ากินแล้วก็ได้คาบรวงข้าวมาเลี้ยงมารดาบิดาทุก ๆ วัน

บุรุษที่รักษานาข้าวสาละเห็นดังนั้น จึงไปบอกแก่โกสิยะพราหมณ์ พราหมณ์สั่งให้จับพญานกแขกเต้าทั้งเป็น ไม่ฆ่าให้ตาย บุรุษผู้รักษานาจึงทำบ่วงดักพญานกแขกเต้าได้แล้วก็จับมัดมาให้แก่พราหมณ์

พราหมณ์จึงไต่ถามว่า “เจ้านกแขกเต้า... เจ้ามาคาบรวงข้าวสาละของเราไปทุก ๆ วัน เจ้ามีความโกรธเคืองเราหรือ หรือว่าเจ้านำไปใส่ยุงใส่ฉางเก็บไว้เป็นประการใด

พญานกแขกเต้าจึงแจ้งว่า “เรามีได้โกรธเคืองท่าน ยุงฉางสำหรับใส่ข้าวของเราก็ไม่มี เรานำข้าวสาละของท่านไป

เพราะเหตุ ๓ ประการ คือ

๑. เอาไปใช้หนี้เก่า

๒. เอาไปฝังไว้

๓. เอาไปให้เขายืม

พราหมณ์จึงถามว่า “เอาไปใช้หนี้เก่าก็ดี เอาไปฝังไว้ก็ดี เอาไปให้เขายืมก็ดี เจ้าทำอย่างไร?”

พญานกแขกเต้าบอกว่า “เอาไปใช้หนี้เก่า” นั่นคือ เอาไปเลี้ยงมารดาบิดาที่ซราหากินไม่ได้ ท่านเลี้ยงเรามาจนเติบโตใหญ่เหมือนหนึ่งเป็นเจ้านี่ เราควรเลี้ยงดูท่านเหมือนเป็นลูกหนี้ เพราะฉะนั้นเราจึงคาบรวงข้าวสาละไปให้แก่มารดาบิดาทุกวัน

“เอาไปฝังไว้” นั่นคือ เอาไปให้นกทั้งหลายที่เจ็บไข้ และมีชนปีกยังอ่อนหากินไม่ได้ ให้เป็นทานการกุศล

“เอาไปให้เขายืม” นั่นคือ เอาไปให้ลูกยังอยู่ในรังยังหากินไม่ได้ นานไปเขาโตใหญ่ เขาจะเลี้ยงเราเมื่อแก่ชรา

พราหมณ์ทราบดังนั้น มีความโสมนัสยินดีเป็นที่ยิ่ง ได้บอกแก่พญานกแขกเต้าว่า “นับแต่นี้ไป เราจะมอบนาข้าวสาละให้ เจ้าจงพาบรืวารมากินเถิด” แล้วแกะเชือกที่มัดเท้าออกให้

ฝ่ายพญานกแขกเต้าซึ่งบำเพ็ญบารมีเป็นพระโพธิสัตว์ก็รู้จักประมาณ รับเอาเนื้อที่เพียง ๘ ไร่เท่านั้น แล้วให้อีวาทแก่

พราหมณ์ให้ตั้งอยู่ในธรรมสุจริต จากนั้นจึงลาพราหมณ์กลับไป
สู่ป่าไม้อั้วอันเป็นที่อยู่แห่งตน

เรื่องนี้ชี้ให้เห็นว่า การเลี้ยงมารดาบิดานั้นเป็นมงคล คือ
เป็นความดีสำหรับผู้ปฏิบัติ ดังเช่นพระยานกเขกเต้า ได้
รับนาข้าวสาธิตจากพราหมณ์ ไม่ต้องเดือดร้อนอีกต่อไป

เป็นที่สรรเสริญของนักปราชญ์ คือ ผู้รู้ ดังเช่นพญานก
เขกเต้าได้รับการสรรเสริญจากโกสิยะพราหมณ์

เป็นเหตุทำตนให้พ้นจากความทุกข์ทั้งปวง เหมือนพญา
นกเขกเต้าได้รับอิสระ พ้นจากเครื่องพันธนาการของพราหมณ์
ดังนี้

เพราะฉะนั้น เราทั้งหลายหญิงชายที่เกิดมาจงอย่าได้
ประมาท จงปฏิบัติมารดาบิดาให้มีความสุข ทั้งส่วนที่เป็น
อามิสบูชา และปฏิบัติบูชา เพราะเหตุว่ามารดาบิดา เป็นผู้
มีคุณมาก จะเอาแผ่นดิน น้ำ ท้องฟ้า อากาศ และเขาสุเมรุ
ราช มาชั่งเทียบกับคุณมารดาบิดา สิ่งทั้งหลายเหล่านี้ยังเบา
กว่า และยังชื่อว่าผู้ปฏิบัติย่อมได้รับประโยชน์ทั้งชาตินี้และชาติ
หน้าด้วย

เมื่ออาตมาได้เล่าเรื่องจบลง จึงถามโยมแม่ว่า “เป็นอย่างไร
บ้าง ฟังเรื่องสัตว์บำเพ็ญความดีกตัญญูรู้คุณ”

โยมแม่ตอบว่า “ท่านมหา! แม้แต่สัตว์เดรัจฉานยังกตัญญู

รู้คุณ ถ้าคนเราไม่รู้จักกตัญญูรู้คุณ ก็ยอมฆ่าแย่งฆ่าสัตว์ทั้งหลายเป็นไหน ๆ ”

อาตมาได้กล่าวต่อไปอีกว่า “ไม่เพียงเท่านั้นนะโยมแม่...พระพุทธเจ้าพระองค์สอนละเอียดละออไม่ให้มองอะไรเพียงสายตาเท่านั้น แต่ต้องใช้แววตาคือปัญญา มาพิจารณา แม้หมาจิ้งจอกป่ามันเห่าหอนทำให้พระท่านต้องตื่นขึ้นมาบำเพ็ญความเพียร พระพุทธเจ้าพระองค์ยังทรงสอนให้พวกพระกตัญญูรู้คุณของมัน

จึงได้นำเรื่อง พระพุทธเจ้าสอนให้ภิกษุกตัญญูกตเวที มาเล่าให้โยมแม่ฟังดังนี้

“...ในครั้งพุทธกาลพระพุทธเจ้ารับสั่งให้ภิกษุเอาสุนัขจิ้งจอกเป็นตัวอย่าง สุนัขจิ้งจอกไม่ว่ามันจะอยู่ในอิริยาบถใดสถานที่ใด มันก็จะสามารถอยู่ได้ตามต้องการและได้รับความสุขในอิริยาบถนั้น ๆ

ส่วนภิกษุผู้ปฏิบัติตนเป็นสมณคากยบุตร ได้ร่างกายเป็นมนุษย์เช่นนี้ ก็ยังสามารถอยู่ได้ตามความต้องการและสามารถแสวงหาความสงบสุขในที่นั้น ๆ ได้ดีกว่าสุนัขจิ้งจอก

พระพุทธองค์รับสั่งแก่ภิกษุทั้งหลายว่า “ภิกษุทั้งหลาย! พวกเธอได้ยินเสียงสุนัขจิ้งจอกมันร้องในเวลาใกล้รุ่งบ้างไหม?”

ภิกษุเหล่านั้นกราบทูลว่า “ได้ยินพระเจ้าข้า”

ทรงรับสั่งว่า “ภิกษุทั้งหลาย! ความกตัญญูตเวทียัง
บางอย่าง พึงมีแม้แก่สุนัขจิ้งจอกที่ร้องปลุกพวกเธอให้ตื่น
ขึ้นทำความเพียรในเวลาใกล้รุ่ง แต่ภิกษุบางพวกในพระธรรม
วินัยนี้กลับไม่มีความกตัญญูตเวทียัง

เหตุนั้นพวกเธอทั้งหลายพึงศึกษาว่า เราจักเป็นผู้
กตัญญูตเวทียัง อุปการะคุณที่คนอื่นกระทำแก่เราแม้เพียง
เล็กน้อย จักไม่ลืมไป” ดังนี้

โยมแม่เห็นหรือยังว่า พระพุทธเจ้าท่านสอนสาวกสาวิกา
ให้รู้จักสำนึกในพระคุณของผู้อื่นที่มีต่อตนแม้เพียงเล็กน้อยนิด
ไม่เหยียบย่ำทำลาย การปฏิบัติธรรมของผู้นั้นก็ย่อมเจริญ
ไม่มีเสื่อม

โยมแม่... แม่สัตว์เดรัจฉานที่คนเขาตราหน้าว่าโง่หนักหนา
มันยังรู้จักตอบแทนคุณ ดังเรื่องนี้อาตมาจะเล่าให้โยมแม่ฟัง
อีกเรื่องหนึ่ง

มีเรื่องเล่าว่า... มีพี่น้อง ๗ คนไปทำนากัน แต่น้องชาย
คนเล็กไปเลี้ยงโคอยู่ที่ปลายนา มีงูเหลือมตัวหนึ่งมารัดสุนัข
จิ้งจอก หนุมคนน้องไปเห็นเข้าจึงช่วยไล่ งูเหลือมจมน้ำปล่อย
สุนัขจิ้งจอก แต่งูเหลือมกลับหันมารัดเอาชายหนุมคนนั้นแทน

สุนัขจิ้งจอกได้เห็นดังนั้นเกิดความสำนึกบุญคุณคิดจะ
ช่วย เพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณที่ชายหนุมคนนั้นได้ช่วยชีวิต

ของตนเอาไว้ มันจึงวิ่งไปใกล้ที่พี่ชาย ๖ คนทำนาอยู่ ได้คาบเอามีดที่เขาวางไว้ แล้ววิ่งหนีไปทางที่ชายหนุ่มคนน้องถูกรัดอยู่ พี่ชายทั้ง ๖ เข้าใจว่าสุนัขขโมยมิดจึงวิ่งไล่ตามไป สุนัขจึงจอกวางมิดไว้ใกล้ชายหนุ่มที่ถูกรัดหลือมรัดนั้น เมื่อพี่ทั้ง ๖ มาถึงเห็นเช่นนั้น จึงได้ใช้มิดเล่มนั้นตัดดู หลือมขาด ช่วยน้องชายให้รอดพ้นจากอันตราย”

พระพุทธเจ้าจึงทรงยกตัวอย่างสุนัขจิ้งจอกนั้นมาเป็นแบบอย่างในความเป็นสัตว์มีความกตัญญูกตเวที ทั้ง ๆ ที่คุณธรรมเหล่านี้ไม่มีแก่คนบางคน และทรงเน้นให้ทำตนให้เป็นคนมีความกตัญญูกตเวที เพราะมนุษย์ไม่ควรด้อยกว่าสุนัขจิ้งจอกในด้านคุณธรรมข้อนี้

ด้วยเหตุเพียงคุณอันเป็นอุปการะเมื่อน้อยที่สุนัขจิ้งจอกกระทำเป็นต้นนั้น พระพุทธองค์ยังสอนให้พระสาวกกตัญญูกตเวที ไม่ทรงให้พระสาวกประมาทในคุณนั้นด้วย

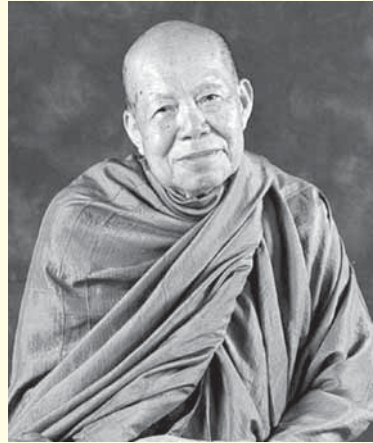
อาตมาได้ถามโยมแม่อีกว่า “โยมแม่ได้ฟังนิทานวันเดียว ตั้ง ๓ เรื่อง คุ่มค่าหนังสือที่ซื้อให้อาตมาเรียนรึยัง?”

“อ้อ! คุ่มแสนคุ่ม... ถ้าท่านมหาไม่ไปเรียนมา แม่ก็ไม่มีปัญญาหามาอ่านหรอก ขอบคุณท่านมากที่อุตส่าห์มาสอนแม่ทุกวัน”

“บุญคุณของแม่มีมากกว่านี้ อาตมาขอใช้ไม่หมดหรอก”

หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน

หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ

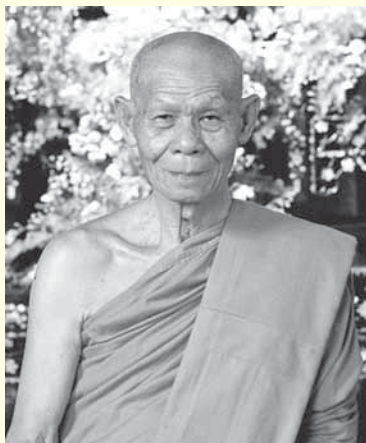
“อย่าถือเป็นคุณกันเลยนะลูก แม่ทำไปก็เพราะรักท่าน ด้วยใจจริง”

“แม่ได้บุญมาก เพราะจิตใจแม่เต็มเปี่ยมไปด้วยกุศล เจตนา... ไม่เคยอิจจาริษยาใคร ไม่เคยขี้โม้อวดและไม่เคยเลยที่แม่จะทำให้ใครเดือดร้อน... แม่เป็นของแม่อย่างนี้ เป็นที่ประทับใจของลูกยิ่งนัก... แม่ไม่เคยไปอ้อนวอนขอร้องให้ใคร ๆ มาช่วยเหลือ มีแต่ก้มหน้าก้มตาทำกุศลคุณงามความดี... ลูกจะเอาข้อนี้เป็นตัวอย่าง”

“ท่านมหา! แต่ก่อนแม่ก็ไม่ค่อยได้คิดถึงเรื่องบุญอะไรนัก การที่แม่ก้มหน้าก้มตาสร้างคุณงามความดี บางทีคนเขาก็เห็นว่าเราเป็นบ้า แต่หลังจากที่ท่านและแจ่ม พาแม่ไปกราบฟังธรรมหลวงตามหาบัวบ้าง หลวงปู่เหรียญ หลวงปู่เจี๊ยะ

หลวงปู่เจี๊ยะ จุนโท

หลวงพ่อพุทธ จานินโย

หลวงพ่อพุทธบ้าง และครูบาอาจารย์หลายต่อหลายองค์ทำให้แม่สำนึกได้ว่า คนเราจะอยู่เฉย ๆ แล้วเป็นคนดีเลยไม่ได้ ต้องปรับปรุงต้องเสาะแสวงหาสิ่งที่ดีด้วยจึงจะดีได้ และต้องอดทนก็อย่างที่ท่านมหาเถรณ์เมื่อตอนเช้า ๆ ว่า **“ความดีคนดีทำงาน ส่วนความดีคนชั่วทำยาก จิตใจของคนเราเนี่ย ถ้ามีวลงระเริงในเพศภาวะและวัย ทำความดีเข้าไป ความชั่วก็จะเข้ามาแทนที่”** คำพูดของท่านคำนี้แม่จำไม่ลืม แต่แม่แก่แล้วสติปัญญาเม่น้อย คงปฏิบัติธรรมไปได้ไม่ไกลนัก”

ขอโยมแม่อย่าได้วิตกกังวลหรือคิดว่า แม่ได้มาเจอไม่งามเมื่อยามชวามบั้น จะเป็นการตัดหนามขวางทางและตัดโอกาสในการเพิ่มพูนคุณงามความดี

บัดนี้ โอกาสและเวลายังพอมี ความดียังรอคอยแม่ทำ

ถ้าลมหายใจของแม่ยังแผ่วไหว หัวใจยังเต้นอยู่ ความดีก็ยัง
สามารถทำได้อยู่ แม่ก็ควรจะสู้จนวินาทีสุดท้าย วาสนาของแม่
มีแล้วถึงได้ก้าวเข้ามาอาศัยอยู่ใต้ร่มธรรมขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งคนทั้งหลายมีอภะชะทำได้โดยง่าย

โยมแม่... พระพุทธองค์ตรัสว่า ในหมู่มนุษย์ มีคนหลาย
จำพวกที่จะสามารถบรรลุและรู้เห็นธรรมได้ แต่ก็มียุ่พวกหนึ่ง
ที่ไม่สามารถรู้เห็นธรรมได้

พระองค์ตรัสว่า บางพวกฟังธรรมน้อยนิด มีปัญญาล้า
และกิเลสก็น้อย เขาพร้อมที่จะบรรลุธรรม เหมือนดอกบัวที่
โผล่ขึ้นพ้นน้ำแล้ว รอรับแสงพระอาทิตย์พร้อมที่จะเบ่งบาน

บางพวกฟังธรรมแล้วยังไม่พอ ต้องนำไปคิดแยกแยะ
รายละเอียด เขาก็อาจที่จะบรรลุธรรมได้ เปรียบเหมือนดอกบัว
ที่อยู่เสมอน้ำจักบานในวันรุ่งขึ้น

แต่บางพวกต้องฟังมาก ๆ ทำมาก ๆ เพราะมีปัญญาน้อย
ต้องมีครูบาอาจารย์คอยอบรมพร่ำสอนครั้งแล้วครั้งเล่า บ่ม
บำเพ็ญไปนานจนกว่าอุปนิสัยในทางธรรมจะแก่กล้า ก็จะสามารถ
บรรลุธรรมได้เช่นเดียวกัน เหมือนดอกบัวที่อยู่ใต้น้ำจะต้อง
เบ่งบานในวันต่อ ๆ ไป

ส่วนพวกสุดท้ายเหลือที่จะฝึกฝนได้ เป็นประเภทไม่รู้
จักบาปบุญคุณโทษ ประโยชน์มิใช่ประโยชน์ ก็ต้องปล่อยไป

ตามยถากรรม เปรียบเหมือนบัวที่ติดอยู่กับโคลนตมเบื้องล่าง
 รอเป็นเหยื่อของปลาและเต่า แม่ปลาและเต่ากินเข้าไปก็อาจ
 จะเสลงตายได้ เพราะเป็นบัวที่มีสารพิษเจือปน เป็นที่เพาะบ่มเชื้อ
 โรค อันตรายที่สุด

โยมแม่มิได้เป็นบัวประเภทหลังเลย เป็นผู้ที่ทำนุผู้รู้พอ
 แนะนำรำสอนได้ ยังมีหวังและโอกาส ความดีอันยิ่งก็ยิ่งรอ
 แม่อยู่

ถึงเราจะยังไม่ได้บรรลุผลหรือรู้เห็นธรรมวิเศษ
 ใด ๆ เลย เราก็คงจะไม่เสียแรงเปล่า ความดีที่ได้ทำ จะเป็นอุปนิสัย
 วนาติดตัวเราไปในกายภาคหน้าทุกภพชาติแน่นอน

ในวันนั้นได้สนทนากับโยมแม่ออกรสออกชาติหลาย
 ประการ เป็นวันที่ประทับใจวันหนึ่งที่ลูกได้สนทนาธรรมแลกเปลี่ยน
 สติปัญญากับโยมแม่...

...เห็นว่าตะวันคล้อยใกล้จะลับเทือกผา... ลาขอบฟ้า
 เหมือนม่านดำธรรมชาติกำลังจะถูกปิดฉากลง รัตติกาลกำลัง
 จะเคลื่อนตัวเข้ามาบดบังแทนที่ เป็นสัญญาณเตือนว่าพอสมควร
 แก่เวลาแล้ว...อาตมาจึงเจริญพรลาโยมแม่ กลับไปเสนาสนะป่า
 ริมผาสูง อันเป็นที่พักปฏิบัติธรรม...ฯ

ผาหินธรรมชาติภายในวัดป่าภูผาสอง

เพลงภูผาสูง

ภูผาสูงระฟ้าสุดฟ้าหาย
สายลมกลายเป็นฝนเทกระหน่ำ
ดวงตะวันทอแสงกลั้วมาดอกลี
ผ่านหนาวร้อนคืนวันช่างผันแปร
ให้ย้อนคิดถึงชีวิตที่ต้องสู้
ยิ่งเรียนรู้ความจริงยิ่งฟันฝ่า
ยามลึ้มลงลุกขึ้นใหม่ตลอดเวลา
ถึงเหนื่อยล้า จิตสำนึกยังยึดเตือน
มีธรรมะพระพุทธเจ้าเป็นหลัก
ด้วยใจรักในสิ่งดีไม่มีสูญ
นานเพียงใดอบอุ่นใจทวีคูณ
ไม่อาทรกับสิ่งใดที่ผ่านมา
ธรรมเติมใจเพิ่มพลังให้แข็งแกร่ง
ใจได้แรงเชียวใจเห็นประจักษ์
ไม่เป็นไรไม่ว่าใครจะซังรัก
ยามตายดับต่างคนก็ต่างไป
ภูผาสูงตั้งให้เห็นเด่นตระหง่าน
พายุผ่านฝนกระหน่ำเย็นฉ่ำได้
หัวใจแกร่งยิ้มสู้ในดีร้าย
ชนะใจตน ชนะได้ตลอดกาล

ธ.ภูผาสูง , ศรีประภา คล่องคำนวนถาวร / คำร้อง

อ.ธนีสร์ ศรีกลิ่นดี / ทำนอง

อึดฟลาย / ขับร้อง

ผาสูง วัดป่าภูผาสูง

ต้นตะเคียนทราย ที่ใหญ่อันดับ ๒ ภายในวัดป่าภูผาสอง

แม่ใจดีที่สุดในโลก

**“ขอให้ลูกสู้ แม่เป็นกำลังใจให้ ที่ที่มนุษย์
ไม่มีความยากลำบากไม่มีในโลก ไม่มีใครเป็น
เศรษฐกิจโลกและทางธรรมเพราะความเกียจคร้าน
แต่เพราะอาศัยความเพียรและความหมั่นขยันนั้นแล
ลูกจะประสบพบความสำเร็จ” แม่ขอให้พร**

บางคราวชีวิตของพระก็มีอุปสรรค พระของแม่ก็เหมือน
พรของพระอรหันต์ ช่วยขโลมจิตใจให้มีแรงต่อสู้ อาตมาผู้เป็น
ลูก จึงถือว่าคำพูดของแม่เหมือนพรของพระอรหันต์ คักดีสิทธิ์
และวิเศษยิ่งนัก เมื่อแม่ให้พร ลูกก็ทำงานทางศาสนา ถึงยัง
ไม่สำเร็จ ก็ถือว่า เกือบจะสำเร็จแล้ว

วัดป่าภูผาส่งในฤดูแล้ง ลมจากทิศใต้พัดเอาต้นไม้ใบ
ไผ่ไกวแกว่ง โอนไปเอนมา เสียงลมกระทบหน้าผาดังมาเป็น

ระยะ ๆ เหมือนเสียงแห่งธารน้ำตก เสียงดังซู่ ๆ กลิ่นแห่งดอกไม้
 ปาบางชนิดติดมาด้วย หอมเย็นระรื่น ท้องฟ้าสีครามก็เหมือน
 โรงละครอันยิ่งใหญ่ที่เปลี่ยนไปหลากสี ธรรมชาติมีทั้งน่ากลัว
 น่าเกลียด และน่ารัก เวลามันโหดร้ายบ้าคลั่งเหมือนมันจะไม่
 เคยปรานีใคร แต่ในส่วนลึกนั้นมันแฝงความนิ่งและนิ่มนวล
 เหมือนว่าเป็นของทิพย์ชะโลมจิตใจมนุษย์ให้อ่อนโยนและหลงใหล
 ใฝ่ฝันไปตามมันได้ทุกฤดูกาล

หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ผู้เป็นครูบาอาจารย์ของ
 อาตมาได้กล่าวไว้ว่า **“มัวบำมัวหลงอะไรอยู่กับกาลเวลา ใน
 โลกนี้ก็มีแต่มีดกับแจ็กเท่านั้น”**

โยมแม่ในวัย ๗๐ กว่านั่งบนเก้าอี้น้อย ๆ ด้านหน้ากุฏิ
 ทำนั่งเรียบร้อย วางมือซ้อนกันบนตัก ยิ้มน้อย ๆ เป็นแม่พระ...
 พระมหาธีรนาถ!

“นั่งเรียบร้อยเหมือนคุณหญิงเลยนะ... สงสัยจะเป็น
 ผู้ดีเก่า” อาตมาถามหยอกขึ้น ท่านก็ยิ้ม ยิ้ม... ซึ่งรอยยิ้ม
 นั้น ปานนี้ก็ยังไม่หุบ... ยังอยู่ในความทรงจำ

“โยมแม่... เคยรู้มั๊ยว่าพระคุณของโยมแม่ ที่มีต่ออาตมา
 มีมากแค่ไหน?”

“ท่านมหา! แม่ได้ยินมาว่า... แม้จะเอน้ำมหาสมุทรมา
 เป็นน้ำหมึก เอาแผ่นดินมาเป็นปากกา เอาท้องฟ้ามาเป็น

สามเณรธีรนาถ คุณแม่และแจน

กระดาษ ก็มีอาจสาธยายบุญคุณของพ่อแม่ได้หมด เราผู้เป็นบุตรธิดาจึงควรสำนึก เห็นโทษและคุณของท่านว่ามีมากมายเพียงใด... อย่าทำให้พ่อแม่ลำบาก เหมือนแม่มาอยู่วัดท่านนี้ลำบาก ทำไมไม่สร้างวัดอยู่ในเมืองหรือสัญญาจรไปมาสะดวก แม่จะได้สบาย?”

“อ้าว! นี่ที่พูดนี้ จะบอกว่าลูกบาปเหวอ ที่แม่มาอยู่ที่นี่แม่ก็อยากมาอยู่เอง ห้ามเท่าไรแม่ก็ไม่ฟัง แล้วจะมาโทษกันทำไม บิณฑบาตได้ข้าวมาก็แบ่งให้โยมแม่ กุฎีก็ปั้นสร้างดีตะปูจนกระทั่งตะปูกระเด็นใส่ตาแตก ก็พระมันจนไม่ได้เป็นพระรวยแม่ชอบพระจนหรือพระรวย?” เราเกลี้ยงหยอกแม่ต่อ

“ชอบพระจน ๆ ...ท่านอยู่ไหน แม่ก็อยากจะไปอยู่ด้วยที่นั่นแหละ” โยมแม่ชักจะมีอารมณ์ร่วมในการสนทนา การสนทนาจึงแผ่ดร้อน

“โยมแม่... ก็อย่างที่โยมแม่เคยพูด ไม่มีอะไรที่จะได้มาโดยง่าย ไม่ว่าทรัพย์สินเงินทองเรือกลสวนไร่นาที่อยู่อาศัย ทุกสิ่งทุกอย่างต้องคอยก่อตัวขึ้นทีละน้อย เหมือนคลื่น มันย่อมก่อตัวขึ้นทีละน้อย สุดท้ายก็เป็นคลื่นใหญ่มีพลังมหาศาล ยิ่งการสร้างความคิดด้วยแล้วเป็นสิ่งที่ละเอียดลึกซึ้ง ยิ่งต้องก่อตัวด้วยสติและปัญญาที่ละเอียดละออ พระพุทธเจ้าทรงรับสั่งให้พระอยู่ในสถานที่แบบนี้ ท้องถ้ำ เจือมผา ป่าช้า ป่ารกชัฏ เหมาะกับพระผู้ต้องปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์

ในธรรมท่านกล่าวไว้ว่า **“ผู้อาศัยความทุกข์ยากลำบากเป็นทางดำเนินชีวิตแล้วฟันฝ่ามารสมรร้ายผ่านพ้นไปได้ เขาจะประสบความสุขที่ถาวรมั่นคง ส่วนผู้อาศัยความสะดวกสบายปล่อยตัวปล่อยใจหลงระเรีงประมาทมัวเมา ถือเอาขี้เกียจขี้คร้าน อ่อนแอท้อแท้เป็นทางดำเนินชีวิต คนประเภทนี้จะประสบแต่ความทุกข์... จนถึงทุกข์มหันต์เลยทีเดียว”**

ก็อย่างที่โยมแม่บอก สถานที่ที่ไม่มี ความทุกข์ไม่มีในโลกจะไปหลบซ่อนตัวอยู่ในซอกหลืบหุบเขาหรือแผ่นฟ้าบาดาลใด ที่ที่จะไม่ให้แก่เจ็บตาย ในโลกนี้หรือโลกไหน ๆ ก็ย่อมไม่มีที่

เช่นนั้น

โยมแม่... เมื่อเราลืมตาขึ้นมาดูโลก เราก็ร้องไห้และ
กำมือไว้แน่น นั่นแสดงให้เห็นว่า เราเกิดมาเพื่อจะเอา เอามา
ก็เพื่อจะเป็นทุกข์ เมื่อเราหลับตาลงโลก เราหรือญาติพี่น้อง
เราก็ร้องไห้และแบมือออกไว้ให้เขารดน้ำศพ นั่นแสดงว่า เรา
เกิดมาก็เอาอะไรติดตัวหรือติดมือไปไม่ได้แม้แต่หน่วย เว้นแต่
บุญและบาปเท่านั้นที่จะติดตามตัวเราไปได้

ที่โยมแม่บอกว่า ที่อยู่อาศัยลำบาก ไปมาก็ยากนั้น
ที่ลูกพาโยมแม่มาอยู่ที่นี่ มิได้ต้องการให้โยมแม่ตกระกำลำบาก
แต่ประการใดเลย แต่ลูกพาดำเนินตามสายทางพระธรรมคำสอน
ของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าพระองค์ประสูติ ตรัสรู้ และ
ปรินิพพานในป่า ป่าเป็นที่รื่นเริงเป็นรมณีสถานของท่านผู้สนใจ
ในธรรมทั้งหลาย ชีวิตที่ต้องระหกระเหินเพื่อธรรม กับชีวิตที่
ต้องระหกระเหินเพื่อกิเลส โยมแม่ว่าอย่างไรจะเป็นการลงทุนที่
คุ้มค่าเหนื่อยมากกว่ากัน

“ต้องระหกระเหินเพื่อธรรมสิลูก มันจึงจะคุ้มค่าเหนื่อย”

“โยมแม่ว่า ทุกข์ทั้งหลายมันอยู่ที่กายหรืออยู่ที่ใจ ถ้ามี
เงินหมื่นล้าน มีปราสาทหลัง มีบิรวารเกลื่อนกลาด มีแผ่นดิน
เป็นของตัวเอง มันจะมีความสุขได้ไหม?”

“ทุกข์สิ...ลูก เพราะเงินกับปราสาทมันช่วยให้ไม่แก่

ไม่เจ็บ ไม่ตาย ไม่ได้”

“ก็เป็นอันว่าโยมแม่ทราบแล้วว่า ทุกข์ทั้งหลาย ความ
ยุ่งยากสับสนทั้งหลาย มันไม่ได้อยู่ที่กาย แต่มันอยู่ที่ใจ
เพราะกิเลส ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันอยู่ที่ใจ ถ้า
หากใจเราเดือดร้อน จะเย็นดินนั่งนอนกอดกองทรัพย์มหาสมบัติ
อยู่เพียงใด มันก็เป็นทุกข์อยู่เพียงนั้น ทุกข์เพราะยึดติด แต่
ถ้าจิตใจไม่ยึดติดจะมีน้อยมีมากหรือจะไม่มีมันก็ไม่ทุกข์ มีมาก
ก็จะเป็นประโยชน์มาก นำออกมาให้ทาน มาเสียสละแบ่งปัน
ทำให้เป็นประโยชน์ต่อไป

โยมแม่... ในหมู่มนุษย์ทั้งหลาย ใคร ๆ เขาก็ยอมปรารถนา
ที่อยู่อาศัยโอ้อ่า มีข้าทาสบริวารแวดล้อม มีสิ่งสวยงาม ตระการตา
ไว้ประดับบารมี อันที่จริงแล้วคนเราก็เกิดในที่ช่องแคบ เมื่อ
เราอยู่ในห้องมารดา มีที่นิดเดียวอาศัยว่างมารดาอยู่ อาศัย
ลมหายใจมารดา อาศัยอยู่อาศัยกิน มีชีวิตเกี่ยวเนื่องด้วยอาศัย
แม่ ลมหายใจของแม่เป็นลมหายใจของลูก แม่ขาดลมหายใจ
เมื่อใด ลูกที่อยู่ในท้องก็ตายไปเมื่อนั้น

ที่จริงชีวิตมนุษย์เราผ่านความยากลำบาก เสี่ยงเป็นเสี่ยง
ตายมาตั้งแต่เกิดแล้ว แม่ก็เคยมี และแม่ก็มีลูกตั้ง ๖ คน
๕ คนแรกเป็นลูกที่เกิดจากหัวอกแม่

ส่วนอาตมาเป็นลูกพิเศษเกิดจากหัวใจของแม่

คุณพ่อคุณแม่ และลูก ๆ วันส่งจิ้งไปเรียนต่อที่สหรัฐอเมริกา

คุณแม่กับจิม

คุณแม่กับแจ่ม

แม่เลี้ยงลูกมายากลำบากเพียงใดแม่อีกทราบดี ลูกจะเกิดจากหัวอกหรือหัวใจของแม่อีกตาม แม่อีกทราบดี มีหรือที่การเลี้ยงลูกจะไม่มีน้ำตานองหน้า น้ำตาที่แม่ลูกร้องให้ทั้งเสียใจและดีใจรวมกันมาทุกภพชาติ มากกว่าน้ำมหาสมุทรทั้ง ๔ ฟังแล้วไม่น่าจะเป็นไปได้แต่ก็เป็นไปแล้ว เพราะพระบรมศาสดาตรัสไว้ไม่มีผิด แม่อีกคงจำได้ ลูกชายคนโตของแม่คือพี่จั่งเสียชีวิต แม่ทราบข่าวถึงกับช็อค สติหลุดจำใครก็ไม่ได้ ถึงกับต้องเข้าโรงพยาบาล นี่คืออำนาจแห่งความรัก

แม่ทุกคนรักลูกของตนมาก แม้จะพูดหยาบละเอียดหรือดูด่าว่ากล่าวอะไร ก็เพื่อต้องการให้ลูกเป็นคนดีเพียงเท่านั้น โดยธรรมชาติของจิตใจแม่แล้วไม่ยากให้ลูกเดือดร้อนเลยแม้แต่หย่อนิด ยามแม่เห็นลูกเจ็บลูกตายหัวใจแม่อีกแทบจะแตกสลาย มีนิทานเรื่องหนึ่งอยากจะนำมาเล่าให้โยมแม่ฟัง...

“...ฟังมั๊ย?” “...ฟังสิ”

“...ฟังจริงนะ”

“...เล่าเถอะ ...ลีลามากเหลือเกินกว่าจะเล่า...” แม่บ่น ๆ

เสียงอยู่ในลำคอ

โยมแม่นิทานเรื่องนั้นมีอยู่ว่า... เด็กชายคนหนึ่งเป็นเด็กหัวดี วันหนึ่งเขาต้องการเข้าไปเที่ยวป่า จึงขออนุญาตแม่ แต่แม่ไม่อนุญาตให้ไป เพราะเกรงว่าลูกจะได้รับอันตราย

เนื่องจากปามีภัยมาก เธอไม่เชื่อคำของแม่ จึงเดินออกจากบ้านไป แม่เหนื่อยใจที่ลูกไม่เชื่อฟัง และเมื่อไม่อาจเรียกให้ลูกกลับมาได้ จึงได้ตำลูกไปด้วยความโมโหว่า **“ขอให้ควายป่าตัวดุร้ายไล่ชีวิตมันจนตาย”**

ครั้นแล้วเมื่อเด็กคนนั้นเดินเข้าไปถึงป่าใหญ่ อันแวดล้อมด้วยเทือกผา เขาได้เผชิญหน้ากับควายป่าตัวใหญ่ที่ดุร้าย มันทำท่าจะเข้ามาขวิดกระโดดทำนั่นทำนี่ ก็มหน้าโยกเข้านอนและแหลมคมไปมา ตั้งหน้าจะวิ่งเข้ามาทำร้าย เหมือนอย่างแม่ของเด็กชายนั้นแข่งไว้ เขาตกใจกลัวจนตัวสั่น ครั้นจะวิ่งก็ไม่มีทางจะไปได้ ด้านหลังก็เป็นผา ด้านหน้าก็เป็นควาย ข้างซ้ายข้างขวาก็มีแต่ป่าหนามอันรกทึบ

เมื่อเขาไม่มีทางที่จะมุดรอดหนีไปได้ เขาจึงยกมือใส่หัวระลึกถึงพระคุณแม่ พลางคิดขึ้นมาในใจว่า **“ปกติแม่นั้นปากร้าย แต่ใจดี แม่คงด่าแข่งไปอย่างนั้นเอง แต่ใจของแม่ คงจะไม่มุ่งให้เราเกิดอันตราย”**

เขาจึงตั้งสัจจอธิษฐานว่า **“แม่พูดเรื่องใด แต่ใจไม่ได้คิดให้เป็นอย่างนั้น ขอเรื่องนั้นจงอย่าได้เกิดขึ้น แต่ถ้าแม่พูดเรื่องใดด้วยจิตใจที่แท้จริง ขอให้เรื่องนั้นจงเกิดมิ”**

เมื่อเขาอธิษฐานจบลง ควายป่าตัวดุร้ายก็หยุดอยู่กับที่เหมือนตอไม้ที่ตายแล้ว เหมือนมีเทพเทวดาช่วยผูกมัดจองจำ

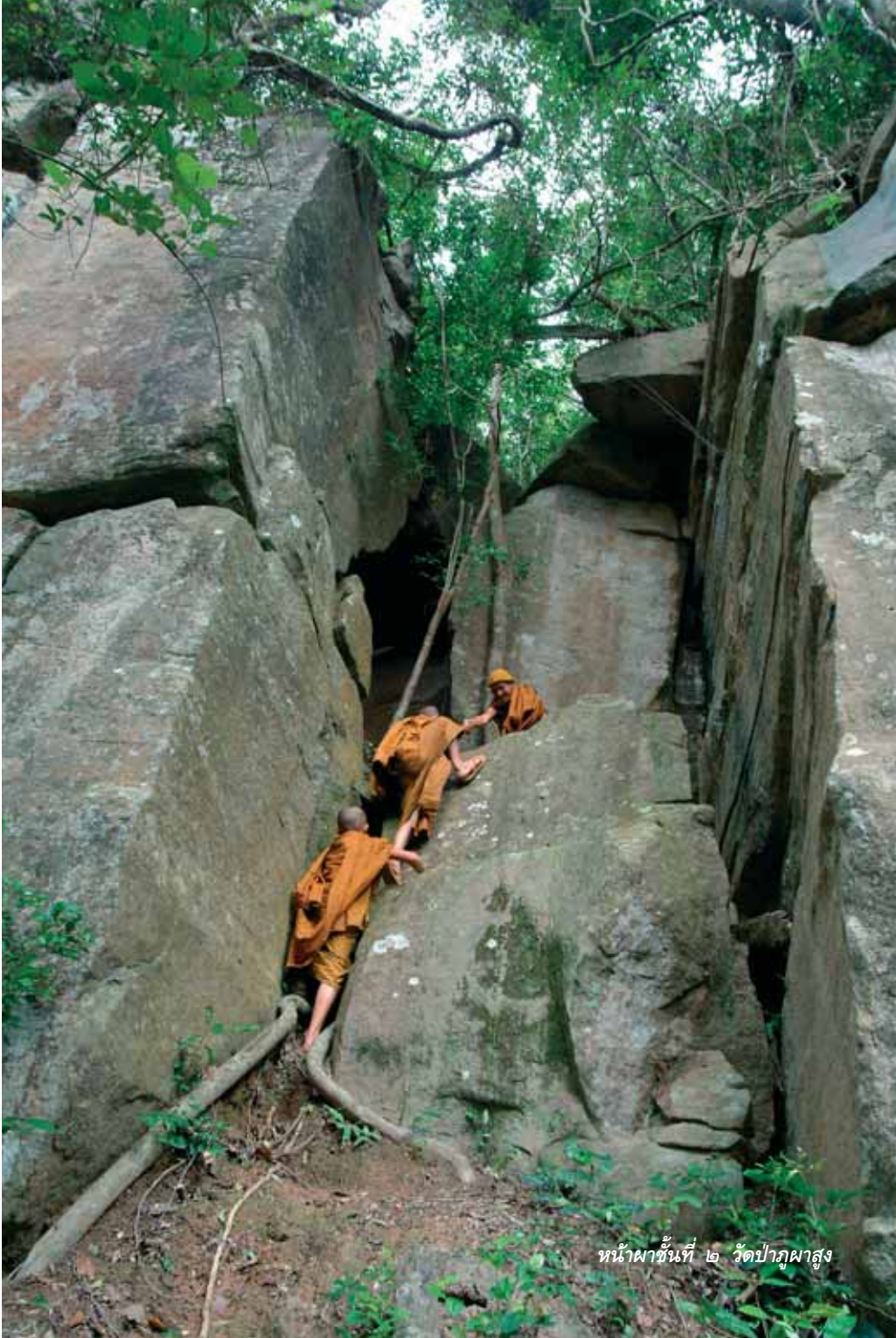
มันเอาไว้ เขาจึงพ้นจากอันตราย ได้กลับบ้านด้วยความปลอดภัย

จากเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่า แม่นั้นมีจิตใจอ่อนโยนต่อลูกทุกคน ศัพท์บาลีภาษาสมาคธของพระพุทธเจ้าท่านว่าเรียกแม่ว่า **“สุหทา”** แม่เป็นหญิงที่มีใจดีและอ่อนโยนที่สุดในโลก ให้ของทุกอย่างแก่ลูกได้ฟรีโดยไม่เคยคิดถึงความเหนื่อยยาก ไม่เคยคิดถึงเรื่องกำไรและขาดทุน เมื่อแม่ได้มอบสิ่งของหรือทรัพย์สินสมบัติมรดกให้แก่ลูกแม่จะมีความสุขมาก

แม่โดยส่วนมากจะเป็นผู้ปากร้ายใจดี การปฏิบัติต่อลูกก็ฝึกใจปฏิบัติแบบ **“รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี”** ที่จริงแม่ไม่ต้องการดุด่าหรือเยียนตี แต่ต้องการให้ลูกเป็นคนดี แม่บางคนตีลูกแล้วแอบไปร้องไห้ก็มีเพราะสงสารลูก กลัวลูกเจ็บ แต่อยากให้ลูกเป็นคนดี จึงต้องฝึกใจอบรมสั่งสอนด้วยความเด็ดขาด

บางคราวแม่บางคนอาจจะสาปแช่งลูกด้วยความโมโหที่ลูกปฏิบัติไม่ดีได้ตั้งใจว่า **“ขออย่าให้มันได้ตายดี ให้อัลลहुคนนี้มันสอนยาก”** แท้ที่จริงแล้ว ท่านไม่ต้องการแม่แต่ให้กลีบดอกไม้ตกลงบนหัวของลูก

ฉะนั้น ลูกทุกคนจึงไม่ควรถือโกรธในเมื่อพ่อแม่บ่นว่าบ้างในบางคราว ลูกจึงควรรู้ใจที่แท้จริงของพ่อแม่... เอวังฯ

ลานหินพระอรหันต์ ๙ ก้อน วัดป่าภูผาสูง

พระมหาธีรนาถ อคฺคธีโร

พระผู้เลี้ยงพ่อแม่

ตะวันใกล้จะลับขอบฟ้าในสายัณห์กาลแล้ว หมูวิหคบินกลับเข้าสู่รวงรัง ภายในอารามที่มีแม่แก่ ๆ อาศัยอยู่ พระผู้เป็นลูกชายต้องมุ่งหน้าเข้าไปดูแลเอาใจใส่เมื่อเสร็จจากกิจของพระสงฆ์ แล้วต่อด้วยการสนทนารธรรม เพื่อเป็นสัมโมทนียกถาสรางความรื่นเริงในพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ภาพแห่งหญิงชราปลายปัจฉิมวัย ผู้มีความสุขสมหวัง นั่งยิ้มร่าเบิกบานอยู่ในกุฏิไม้ ช่างเป็นวิถีชีวิตที่ร่มรื่นน่าชื่นชมแก่ผู้คนที่เข้ามาพบเห็น...

แต่อีกภาพหนึ่งปรากฏซ้อนขึ้นมาในห้วงนึก... เป็นภาพแห่งหญิงชราที่อยู่ไกลโพ้นตามสถานที่รับเลี้ยงคนชรา ห่างไกล

ลูกหลาน ช่างเป็นภาพและเป็นวิถีชีวิตที่สุดจะไขว่คว้าหาอะไร
มิได้แล้ว

แต่ทั้งหมดนี้ ก็ล้วนแล้วแต่วิถีชีวิตของใครของมันที่มี
บุญกรรมเป็นเครื่องตกแต่งทั้งในอดีตและปัจจุบัน

การที่อาตมาต้องเดินเวียนวนมาที่กุฏิของโยมแม่ทุกเช้า
เย็น... ก็เพื่อว่าโยมแม่จะมีอะไรพูดคุยด้วย และก็เป็นที่โอกาส
ที่จะได้เข้าไปดูเลาการของแม่ด้วย แม่เป็นโรคสมองฝ่อ

ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๕ หมอบอกว่า คนทั่วไปถ้า
เป็นโรคนี้จะอยู่ได้ประมาณ ๕-๑๐ ปี นี่ก็เลยห้าปีแล้วแต่โยมแม่
ก็ยังไม่ตาย แถมความจำก็ยังคงดีอยู่เหมือนเดิม โยมแม่เดิน
ไม่ถนัด มีแต่นั่งกับนอน บางทีฉุกฉินไม่สบายต้องไปหาหมอ
อาตมาเองเป็นถึงพระก็ต้องเป็นผู้อุ้มโยมแม่ขึ้นรถ เพราะเด็ก
มันอุ้มไม่ไหว โยมแม่ตัวหนักมาก... หนักจริง ๆ

โยมแม่จะชอบฟังนิทานชาดก นิทานธรรมะ จนกระทั่ง
อาตมาต้องบันทึกแถบเสียงเรื่อง **“พระอานนท์พุทธอนุชา”**
ความยาว ๑๓ ชั่วโมงให้ท่านได้เปิดฟังที่กุฏิ ต่อมาแถบเสียง
ชุดนี้ก็เป็นที่โด่งดังไปทั่วประเทศ หลังจากนั้นมาก็มียแถบเสียง
อีกหลายชุด เช่น **“สุภาภิกษุณี สตรีผู้แกร่งกล้า”** **“อิริยาธลี
ภิกษุณี ขาดินข้อสะสางกรรม”** และประวัติครูบาอาจารย์หลาย
ต่อหลายรูป ที่บันทึกก็เพื่อให้ท่านได้ฟังจะได้ไม่เหงา

โยมแม่เป็นคนแรกที่บอกว่า อาตมาเสียงดี น้ำเสียงมี
ชีวิต อาตมาก็ไม่เข้าใจคำว่าน้ำเสียงมีชีวิตของโยมแม่หมายความว่าอย่างไร

เรื่องเสียงดีนี้ แม่พูดตั้งแต่ยังเป็นสามเณรน้อย ๆ ถ้า
ไม่มีแม่ ก็คงไม่รู้ว่าตัวเองเสียงดีหรือเขียนหนังสือได้ เพราะ
รู้สึกเขินอายเหลือเกิน ที่จะเขียนหนังสือหรือเทศน์ให้ใคร ๆ ฟัง

โยมแม่ชมอีกว่า เขียนหนังสือก็เก่ง เทศน์ก็เก่ง เวลา
เทศน์ต้องมีภาษาบาลีด้วยนะลูก แม่ชอบฟังเพราะดี เราฟังแล้ว
ก็นึกขำ ๆ แต่แม่เป็นแมวมองที่ตาดีและชาญฉลาด ฉลาดกว่า
เราซึ่งเป็นลูก

ก็เป็นอย่างที่แม่พูดจริง ๆ หนังสือที่อาตมาเขียนได้รับความ
นิยมนอย่างมาก เสียงบรรยายได้รับความชื่นชม...เกินคาด
นี้แหละที่เขาว่าแม่ย่อมเก่งกว่าลูก... ลูกถ้าเชื่อแม่ก็จะได้ดีอย่างนี้

...ตอนเป็นสามเณรน้อย แม่พาไปเที่ยวบ้านพี่แจ่มบ้าง
บ้านพี่จั่งบ้าง...และไปเที่ยวบ้านพ่อที่อยู่อยุธยา... ไปกราบหลวงพ่อ
โต... นั่งรถม้า... ชมทัศนียภาพเมืองเก่าอยุธยา แม่พาไป
สวนสัตว์ดุสิต... พาไปเที่ยวทะเลเปิดหูเปิดตา ได้แต่นั่งดูทะเล
อยู่ในรถ... ไปบางแห่งที่มีภูเขา แม่กับพี่แจ่มก็นั่งเล่น ส่วนเรา
แอบไปป็นหน้าผา แม่ตาดีมองเห็นเข้า พอก้าวขึ้นรถเท่านั้น
แม่ก็ว่า “ลูกเณร! ทำไมชอบขึ้นไปป็นบนหน้าผา ทำอย่างนี้

สามเณรธีรนาถ คุณแม่ โจ๊กและเจ๊ียบ ที่บ้านแจ่ม

ไม่ได้นะ มันอันตราย เดี่ยวตกลงมาตาย แม่เห็นแล้วไม่สบายใจเลย อยากให้ลงมาเร็ว ๆ”

จึงบอกแม่ว่า “โยมแม่! อาตมาชอบหน้าผา สงสัยชาติก่อนลูกคงเคยเกิดเป็นเลียงผา เห็นหน้าผาแล้วอยากปีนป่ายไปมา โยมแม่! มองดูผาหินนั้นสิ มันสวยงามเสียเหลือเกิน ถ้าลูกได้สร้างวัดวาอาราม จะสร้างกุฏิบนหน้าผาให้โยมแม่อยู่”

“ลูกเณร... พุดเป็นเล่นไป จะไปสร้างกุฏิริมหน้าผาได้อย่างไร จะไปหาสร้างกันที่ไหน” แม่พุดด้วยสำเนียงบ่นเหมือนจะบอกว่าสิ่งที่เราพุดนั้นมันคงเป็นไปได้ยาก แต่ต่อมามีสิ่งนั้นก็ได้เป็นไปตามฝัน สิ่งที่เคยพุดและเคยฝันก็

สามเณรธีรนาถ

เป็นไปตามนั้น จริง ๆ สิ่งเหล่านี้ไม่เคยได้เสาะแสวงหาแต่มันก็ได้มาเอง อันนี้คงเป็นบุญเก๋าระหว่างเรากับแม่

...สิ่งที่ไม่เคยรู้ไม่เคยเห็นมา แม่ก็พาไปดู แม่คงจะสงสัยสารที่เราไปดูได้ก็มีขีดจำกัด... และก็พาไปอีกหลายต่อหลายแห่งซึ่งจำได้ไม่หมด

เวลาสอบนักธรรมบาลี ถ้าสอบได้แม่ก็จะให้เงินเป็นรางวัล ถวายตั้งหลายพันบาท... ดีใจแทบตาย... อยากได้เงินแม่จึงขยันอ่านหนังสือ... แม่ฉลาดรู้ว่าเราโลกก็เอาเงินมาล่อ... ภายหลังอ่านหนังสือธรรมะมาก ๆ ไม่อยากได้เงินแม่แล้ว แต่อยากลี้หนีไปพระนิพพานแทน

เจ๊เย็บ แจ่ม คุณแม่ โจ๊ก แจ่ม จ๊าบ ที่บ้านแจ่ม

อาตมารักแม่... ยามมีคนด่าว่าใส่ร้าย แม่ก็ให้กำลังใจ ไม่เคยท้อท้วง มีแต่บอกว่า “ไม่เป็นไรลูก... ไม่ต้องกังวล มีแม่อยู่ทั้งคน... แม่ไม่ทิ้ง”

“ยามที่คนอื่นเขาทิ้งเรา แม่ไม่เคยทอดทิ้ง... นี่คือหัวใจของแม่”

แม่บอกว่า “คนอย่างแม่ ไม่ใช่คนที่เขียนด้วยมือแล้วลบด้วยเท้า ใครทำได้ก็ทำไป แต่แม่ไม่ทำ”

ชีวิตพระหรือชีวิตโยม พร้อมทั้งชีวิตสัตว์ทั้งหลาย ยามช่วยก็มี ยามโชคก็มาก อาตมาก็เป็นคนหนึ่งที่อยู่ในกฎข้อนั้น ถึงจะเป็นพระเป็นเณร บางคราวเคราะห์ซ้ำกรรมซัดก็มี... ถึง

มีเคราะห์กรรม แม่และครูบาอาจารย์ ท่านก็ช่วยปัดเป่าให้รอดพ้นมาได้เสมอ

แม่ไม่ทิ้งเรา เราก็ยังไม่ทิ้งแม่ ถึงแม่ทิ้งเรา เราก็มีอาจทิ้งแม่ได้ บุญคุณล้นฟ้าล้นแผ่นดิน มีอยู่มีกินมีคนนับถือก็เพราะแม่สอนมาดี มีครูบาอาจารย์ผู้ทรงธรรมนำแนะนำพร่ำสอน

พูดมาเสียนาน ขอวกเข้าเรื่องโยมแม่ชอบฟังนิทานชาดกและประวัติของพระพุทธเจ้า ตลอดจนประวัติเหล่าพระอริยสาวกต่อ

โยมแม่บอกเราว่า ท่านมหาให้เล่าเรื่องเขียนเรื่อง **“ภิกษุผู้เลี้ยงมารดา”** ให้แม่ฟังหน่อย

บอกโยมแม่ไปว่า เรื่องที่จะเล่าต่อไปนี่มันเป็นเรื่องเศร้า สุขสมปองในเบื้องต้น ลับสนุ่นวายในท่ามกลาง แต่จบลงด้วยสุขที่ยิ่งใหญ่ อาจจะเหมือนหรือคล้ายชีวิตอาตมากับโยมแม่ก็ได้ ที่ไปไหนก็ต้องหอบหิ้วกันไป พระทั้งหลายเขาไปไหนสบายตัว เทียวไปได้ทั่วทุกหนแห่ง แต่อาตมาต้องหอบหิ้วโยมแม่ไปมาอยู่อย่างนี้ (จนกระทั่งตายก็ยังได้หอบหิ้วกันอีก... ท่านทั้งหลายลองคิดดูเถิด... แต่อาตมาก็เต็มใจ เพราะเป็นสิ่งที่ต้องการอยากทำให้โยมแม่อยู่แล้ว)

อาตมาจะเล่าเรื่องภิกษุผู้เลี้ยงมารดาให้โยมแม่ฟัง ขอให้โยมแม่ตั้งใจฟัง พอว่าอย่างนั้นโยมแม่ก็นั่งนิ่ง หลับตาพอประมาณ

แล้วตั้งใจฟังด้วยดี เหมือนเด็กน้อย จะนั่งเมื่อได้ฟังนิทานที่พ่อแม่เล่า

“โยมแม่! เรื่องมีอยู่ว่า... ในสมัยพุทธกาล มีเศรษฐีครอบครัวหนึ่ง ซึ่งมีทรัพย์ ๑๘๐ ล้านเหรียญกษาปณ์ อยู่ในเมืองสาวัตถีอันตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย ในปัจจุบัน ท่านเศรษฐีมีลูกชายอยู่เพียงคนเดียว ลูกชายนั้นเป็นที่รักหวงดังดวงใจของพ่อแม่

วันหนึ่ง เด็กหนุ่มลูกเศรษฐีนั้นขึ้นไปยังประสาทอันงดงาม เปิดหน้าต่างมองออกไปยังถนนหลวงในเมือง ได้เห็นมหาชนต่างถือเครื่องสักการะบูชาไม้ดอกไม้อะและของหอมเป็นต้น กำลังเดินมุ่งหน้าตรงไปยังวัดพระเชตวันเพื่อฟังธรรม เขาคิดว่า “แม่เราเองก็จะไปฟังธรรมกับมหาชนนั้นด้วย” จึงให้คนรับใช้ถือเครื่องสักการะไม้ดอกไม้อะและของหอมเป็นต้น พากันไปวัดพระเชตวัน พอถึงเวลาแล้วก็ได้ถวายเครื่องไทยทาน มีผ้า ยารักษาโรคและเครื่องดื่มเป็นต้น และได้ถวายบังคมพระพุทเจ้าแล้วนั่งลง ณ ที่สมควรแห่งหนึ่งในสถานที่ฟังธรรมนั้น

เขาฟังธรรมที่พระพุทเจ้าทรงแสดงแล้ว ก็เห็นโทษในการครองเรือนและเห็นคุณค่าในการออกบวช ดังนั้นเมื่อคนที่ไปฟังธรรมเทศนาพากันกลับบ้านหมดแล้ว เขาก็เข้าไปถวายบังคมพระพุทเจ้าทูลขอบรรพชา

ครั้งนั้น พระพุทธเจ้าได้ตรัสกับเขาว่า “คนที่พ่อแม่ยังไม่อนุญาตให้บวชนั้น บวชไม่ได้ ต้องได้รับอนุญาตจากพ่อแม่เสียก่อน จึงจะบวชได้”

เขาฟังเช่นนั้นก็ถวายเป็นภิกษุตามคำสั่งของพระพุทธเจ้า กลับบ้านแล้วเข้าไปหาพ่อแม่ ให้พรทั้งสองด้วยความเคารพแล้วพูดขึ้นว่า “คุณแม่ คุณพ่อครับ ผมจะขอบวชในสำนักของพระพุทธเจ้า ขออนุญาตให้ผมบวชเถิด”

พ่อแม่ของเขาพอได้ฟังดังนั้น ก็ใจสั่นเพราะความรักลูกของตน เป็นดุษฎีหัวใจของเขทั้งสอง จะแตกสลายออกเป็น ๗ เลี่ยง เพราะเหตุที่มีลูกเพียงคนเดียว และเป็นที่รักดังแก้วตาดวงใจ จึงได้พูดกับลูกว่า

“ลูกเอ๋ย! ลูกเป็นสุดที่รักของพ่อแม่ ลูกเป็นผู้สืบวงศ์สกุล ลูกเป็นเหมือนแก้วตาของพ่อแม่ ลูกเป็นเหมือนชีวิตของพ่อแม่ เมื่อไม่มีเจ้าแล้วพ่อแม่จะมีชีวิตอยู่ได้อย่างไร ชีวิตของพ่อแม่ฝากไว้กับเจ้า

พ่อแม่ทั้งสอง ขณะนี้ก็ย่างเข้าสู่วัยชราแก่เฒ่ามากแล้ว อาจถึงความตายในวันนี้ วันพรุ่งนี้ หรือวันมะรืนนี้ก็ได้อาจจะทิ้งพ่อแม่จากไปได้ลงคออย่างไร

การบวชทำได้ยากอย่างยิ่ง เช่นเมื่อเจ้าต้องการจะกินของร้อนกลับได้กินของเย็น เพราะชีวิตนักบวชต้องอาศัยคน

อื่นเขาเลี้ยงชีพ เจ้าอย่าบวชเลยนะลูก”

ชายหนุ่มฟังคำของพ่อแม่ที่ไม่อนุญาตให้ตนบวชแล้วก็เป็นที่ทุกข์เสียใจ คอดก นั่งเศร้าใจ เข้าห้องแล้วนอนซมอยู่บนเตียง ไม่ยอมรับประทานอาหารนานถึง ๗ วัน

ครั้งนั้น ท่านเศรษฐีมารดาบิดาจึงปรึกษากันว่า “ถ้าไม่อนุญาตให้บวช ลูกของเราคงตายแน่ จักไม่ได้เห็นหน้ากันอีก ถ้าหากว่าให้บวช ก็พอจะได้เห็นหน้ากันอีกต่อไป”

เมื่อไม่มีทางเลือกอื่นใดแล้วจึงต้องยอม โดยพูดขึ้นว่า “ลูกเอ๋ย! ลูกเป็นที่รักของพ่อแม่ พ่อและแม่อนุญาตให้ลูกบวชได้ เจ้าจงบวชเถิด”

เขาพอได้ฟังเช่นนั้นก็ดีใจ จึงหมอบลงกราบแทบเท้า ท่านทั้งสอง เมื่อรับประทานอาหารพอให้ร่างกายของตนมีกำลังขึ้นบ้างแล้ว ก็อำลาพ่อแม่เดินทางออกจากตัวเมืองสาวัตถี มุ่งตรงไปยังวัดพระเชตวัน ถวายบังคมพระพุทธรเจ้าแล้วทูลขอบรรพชา พระพุทธรเจ้าจึงรับสั่งให้พระภิกษุรูปหนึ่งบวชให้ เขาได้เป็นสามเณรรูปหนึ่งในพระพุทธรศาสนา

นับแต่ลูกเศรษฐีนั้นบวชแล้ว ลามลึกการเป็นอันมากเกิดขึ้นแก่ท่านท่านทำให้อุปัชฌาย์อาจารย์พอใจในความประพฤติของตน ในที่สุดจึงได้รับการอุปสมบทเป็นพระแล้วก็ตั้งใจศึกษาพระธรรมวินัยอยู่ในวัดพระเชตวันนั้นนานถึง ๕ ปี

ต่อจากนั้นท่านจึงมาคิดว่า “เราอยู่จนวายในวัดเซตวันนี้ไม่ควรเลย เพราะบวชมุ่งจะสิ้นทุกข์ ควรจะออกจากวัดนี้ไปหาราวป่าที่สงบ”

ท่านมีใจเด็ดเดี่ยวออกจากวัดเซตวัน ได้ไปอาศัยอยู่ในป่าอันห่างไกลแต่เพียงผู้เดียว เจริญวิปัสสนากรรมฐาน แม้จะพากเพียรพยายามอยู่นานถึง ๑๒ ปี ก็ไม่อาจจะได้บรรลุมรรคผลคุณวิเศษอันใดเลย

ฝ่ายเศรษฐีโยมพ่อแม่ของท่าน นับแต่ท่านบวชแล้วไม่มีใครคนช่วยดูแลกิจการงาน ก็ยากจนลงตามลำดับ ทั้งนี้เพราะว่าพวกคนที่ทำนาและทำการค้าขายคิดว่า “ในสกุลนี้ไม่มีผู้มาคอยดูแลกิจการและทรัพย์สินมรดก มีแต่ผู้เฒ่าแก่ ๆ สองคน พวกเราจะโกง ลัก ยักยอกเอาทรัพย์สินเงินทองของสกุลนี้ให้หมด”

พวกเขารวมทั้งทาสกรรมกรก็พากันโกงลักยักยอกเอาทรัพย์สินเงินทองเป็นต้นของตระกูลนั้นจนหมด แล้วพากันหนีไป

ต่อมาท่านเศรษฐีทั้งสองต้องกลายเป็นคนตกยาก เห็นใจไร้ที่พึ่ง เมื่อหมดหนทางจึงจำใจขายเรือนที่อยู่ กลายเป็นคนไม่มีเรือน ตกอยู่ในสภาพที่น่าสงสารเป็นอย่างยิ่ง จำต้องนุ่งผ้าเก่า ถือกะลาขอทาน เที้ยวขอทานจากคนใจบุญที่นั่นบ้าง ที่นี้บ้างเพื่อยังชีพ พอรอดตายไปวันหนึ่ง ๆ

ต่อมามีเพื่อนพระภิกษุรูปหนึ่ง เดินทางมาจากจากวัด
เซตวัน ไปถึงที่อยู่ของพระภิกษุผู้เป็นลูกเศรษฐียกยานั้น
เมื่อท่านเห็นภิกษุเดินทางมาจากทางบ้านเกิด จึงเรียนถามถึง
เรื่องของพระพุทธรเจ้า พระพุทธรสาวก ต่อจากนั้นจึงเรียนถาม
ถึงเรื่องปิตามารดาของตนขึ้นว่า “ท่านครับ! ครอบครัวของ
เศรษฐีเมืองสาวัตถี สบายดีอยู่หรือ?”

“คุณเอ๋ย!” พระภิกษุรูปนั้นกล่าวขึ้นพร้อมกับถอนหายใจ
ยาว ๆ “มันเป็นเรื่องที่น่าสลดใจเป็นอย่างยิ่ง ทราบว่าครอบครัว
นั้นมีลูกชายเพียงคนเดียว แต่ลูกชายนั้นได้ลาไปออกบวชเสีย
ไม่ส่งข่าวคราวมาถึงทางบ้านเลย นับแต่ลูกชายนั้นบวชแล้ว
ครอบครัวนี้ได้ล่มจม ลิ่นเนื้อประดาตัว เวลานี้สองผัวเมียเป็น
คนหมดที่พึ่ง ตกอยู่ในสภาพที่น่าสมเพชเวทนาอย่างยิ่ง ถึงกับ
ถือกะลาออกไปขอทานเขากิน”

เมื่อภิกษุผู้เป็นบุตรของเศรษฐี ได้ฟังคำบอกเล่าดังนั้น
ก็มีอาภรณ์น้ำตาไว้ได้ ร้องไห้คร่ำครวญพรากอาบแก้มทั้งสอง
พร้อมกับพูดขึ้นว่า “ท่านครับ...เศรษฐีสองผัวเมียที่ตกทุกข์
ได้ยากนั้น คือปิตามารดาของกระผมเอง”

ภิกษุที่เป็นบุตรเศรษฐียกยานั้นจึงรีบลาเพื่อนสหธรรมิก
พร้อมทั้งน้ำตา เดินทางมุ่งหน้าไปยังเมืองสาวัตถี

ในใจท่านคิดว่า “เราบวชเข้าไปอยู่ป่าเพียรพยายามมาอยู่

ถึง ๑๒ ปี ก็ไม่ได้บรรลุผลอะไรเลย เราคงเป็นคน
อากัปกิริยา เราจะสักเป็นคฤหัสถ์เลี้ยงพ่อแม่และให้ทานก็พอมีทาง
ไปสวรรค์ได้”

ท่านเดินมาถึงทาง ๒ แพร่ง คือ ทางหนึ่งไปยังวัด
เซตวันทีพระบรมศาสดาประทับอยู่ อีกทางหนึ่งไปยังเมือง
สาวัตถีที่บิดามารดาอาศัยอยู่

ในที่สุดท่านจึงตัดสินใจว่า “พ่อแม่ของเราก็เคยพบ
เห็นกันมาเป็นเวลานาน แต่การที่เราจะได้มีโอกาสเข้าเฝ้า
พระพุทธเจ้านั้นหาได้ยากยิ่งนัก เอาเถอะ วันนี้เราจักเข้าเฝ้า
พระพุทธเจ้าเสียก่อน ฟังธรรมของพระองค์ แล้วค่อยไปพบ
โยมแม่โยมพ่อแต่เข้าตัว”

พระพุทธองค์ผู้มีอนาวจรญาณก้าวไกล ทรงทราบเหตุการณ์
ล่วงหน้าได้โดยตลอด ตรัสว่า “ผู้ที่ยังบวชอยู่ก็สามารถทำอุปกะ
เลี้ยงดูพ่อแม่ได้” ดังนั้นเป็นต้น ธรรมที่พระพุทธองค์ทรงแสดง
ในวันนั้นทำให้ท่านเปลี่ยนใจที่จะไม่สึกไปเป็นฆราวาส

ท่านได้เที่ยวตามหาโยมพ่อแม่จนพบที่ริมชายคาบ้านหลัง
หนึ่งซึ่งซ่อมซ่อยากจนเป็นอย่างยิ่ง ท่านมองบุพการีทั้งสอง
ด้วยใบหน้าที่อาบด้วยน้ำตาคิดว่า “การที่ท่านทั้งสองถึงความ
ตักยากลำบากแสนสาหัสเช่นนี้ ก็คงเป็นเพราะเราเองที่ทิ้งท่าน
ทั้งสองออกไปบวช”

อดีตเศรษฐีสองผิวเมียดกยากนั้น แม้เห็นบุตรชายของตนต่อหน้าแล้วก็มีอาจจำได้ เพราะจากกันไปนานและมีนัยน์ตาฝ้าฟางเพราะความชราล้าคัญผิดไปว่าพระที่ยืนอยู่ตรงนั้น มาบิณฑบาต จึงพนมมือพูดขึ้นถึง ๓ ครั้งว่า **“ท่านเจ้าข้า! โยมไม่มีสิ่งของอะไรที่พอจะถวายท่านได้ ขอนิมนต์ท่านไปโปรดข้างหน้าก่อนเถิด”**

ท่านได้ฟังคำของโยมพ่อโยมแม่เช่นนั้น ก็ยิ่งเพิ่มความเศร้าโศกเหลือล้น ท่านยืนนิ่งและนานมีอาจบรรยายความเศร้าสลดนั้นได้ ท่านสังเวชตัวของตนเอง สังเวชชีวิต และสังสารผู้มีพระคุณเหลือประมาณ

ที่นั้นโยมพ่อของท่าน จึงเกิดความสงสัยขึ้นมาว่า พระรูปนี้อาจเป็นลูกชายของตนก็ได้จึงพูดขึ้นว่า

“ยายเอ๊ย! จงเข้าไปดูใกล้ ๆ ให้แน่ใจซิว่า พระรูปนี้เป็นพระลูกชายของเราเปล่า?”

เมื่อท่านทั้งสองเข้าไปมองดูใกล้ ๆ ทราบว่าเป็นพระลูกชายของตนจริง ๆ น้ำตาได้หลั่งไหลเหมือนสายน้ำ แสดงอาการตื่นตันใจอย่างบอกไม่ถูก

แม้พระลูกชายนั้นก็ร้องไห้ น้ำตาไหลพรากเช่นเดียวกัน พอท่านตั้งสติไว้ได้ ก็พูดพลบโยนโยมทั้งสองว่า “โยมพ่อ โยมแม่... ไม่ต้องคิดอะไรมาก ต่อแต่นี้ไปอาตมาจะเลี้ยงโยม

พ่อโยมแม่เอง”

บิดามารดาของท่านได้ฟังดังนั้น ก็ปลาบปลื้มใจเป็นยิ่งนัก แม้จะลำบากกายแต่การได้อยู่ใกล้ชิดพระลูกชายอันเป็นที่รัก... ก็ทำให้หายเหนื่อยและชื่นใจไปได้บ้าง

ต่อจากนั้นท่านจึงไปบิณฑบาต นำเอาอาหารบิณฑบาตที่ศรัทธานำมาถวายทั้งหมดให้พ่อแม่รับประทานก่อน อาหารที่เหลือจากนั้น ท่านจึงฉัน เมื่อท่านได้ผ้าอาบน้ำ หรือผ้าอย่างใดอย่างหนึ่งมา ท่านก็มอบให้แก่โยมพ่อโยมแม่นำไปทำเป็นผ้าぬ่งและผ้าห่ม

ครั้งนั้น พระภิกษุทั้งหลายที่เป็นเพื่อน ๆ ของท่าน เห็นท่านぬ่งห่มจีวรเก่าคร่ำคร่าอย่างน่าสงสาร มีร่างกายผอมซีด เพราะการขาดอาหาร เกิดโรคผอมเหลืองเนื้อตัวสะพร่งไปด้วยเส้นเอ็นจึงถามท่าน ท่านจึงตอบว่า **“ที่เป็นเช่นนี้... เพราะผมต้องบิณฑบาตเลี้ยงบิดามารดา ดูแลรักษาท่านยามไม่สบาย อาบน้ำให้ท่านชำระร่างกายท่านให้สะอาดจึงไม่มีเวลาพักผ่อนหลับนอน”**

พระภิกษุพวกนั้นก็พูดขึ้นว่า **“พระพุทธเจ้าไม่ทรงอนุญาตให้พระภิกษุนำของที่ชาวบ้านถวายมาด้วยศรัทธาไปให้แก่คนอื่น แต่ท่านนำของที่ชาวบ้านนำมาถวายด้วยศรัทธาไปให้แก่ฤๅษีซึ่งชื่อว่า ทำสิ่งที่ไม่สมควร”**

ท่านได้ฟังเพื่อนภิกษุตำหนิติเตียนเช่นนั้น ก็ให้ละอายใจ
เป็นยิ่งนัก

ในที่สุดเรื่องนี้ก็ถึงพระบรมศาสดา พระองค์จึงเรียก
ภิกษุนั้นมา แล้วตรัสถามว่า **“จริงหรือภิกษุ ที่เรานำของที่
ชาวบ้านถวายมาด้วยศรัทธาไปเลี้ยงคฤหบดีซึ่งเป็นบิดามารดา”**

“จริง พระพุทธเจ้าข้า”

พระพุทธองค์ตรัสอนุโมทนาสาธุการถึง ๓ ครั้งว่า

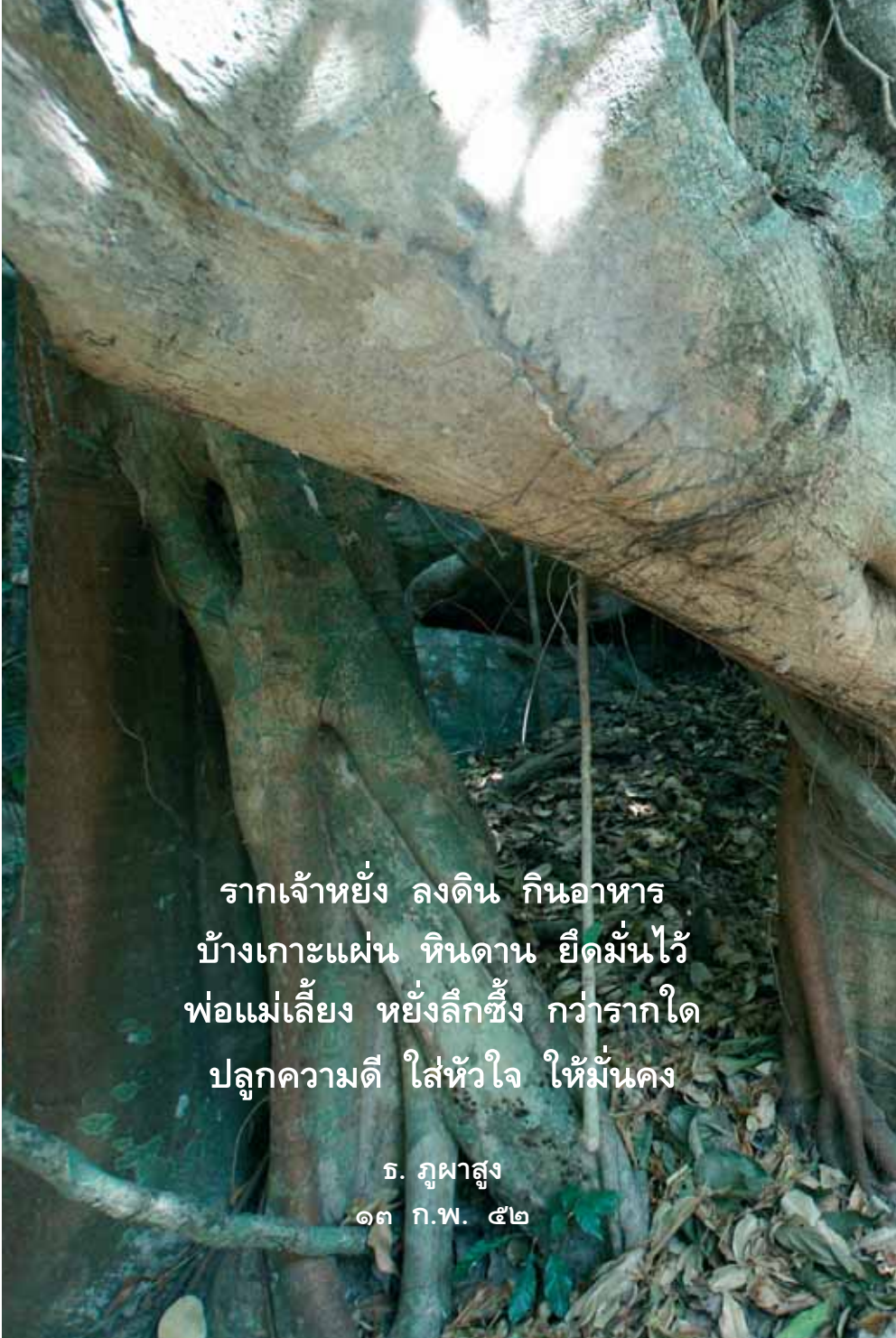
**“สาธุ สาธุ สาธุ ดีแล้ว ๆ ภิกษุ เธอได้ทำตามตัวอย่าง
ที่เราได้เคยปฏิบัติมาแล้ว เพราะแม้เราเองก็เคยปฏิบัติมาแล้ว
แม้เราเองก็ได้เคยเลี้ยงพ่อแม่มาแล้วเหมือนกัน”**

เมื่อพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงพระธรรมเทศนาจบลง ภิกษุ
รูปนั้นได้สำเร็จเป็นพระโสดาบัน อันเป็นพระอริยบุคคลขั้นต้น
ในทางพระพุทธศาสนา

จากเรื่องนี้ชี้ให้เห็นได้ว่า การเลี้ยงพ่อแม่ พระพุทธเจ้า
ทรงสรรเสริญ แม้จะบวชเป็นพระภิกษุก็สามารถเลี้ยงพ่อแม่ได้
และเป็นหน้าที่ที่ลูกทุกคนควรทำ... ไม่ทำไม่ได้... ถ้าไม่ทำ
ตายไปจะตกนรกเวжі เป็นผีพระที่สุดเฮี้ยน! เอวัง ฯ

บนภูมิพระพุทธรเจ้า และล่างสถานที่แสดงธรรมโปรดพุทธบริษัทของพระพุทธรเจ้า
ที่วัดพระเชตุวัน ประเทศอินเดีย

รากเจ้าหยั่ง ลงดิน กินอาหาร
บ้างเกาะแผ่น หินดาน ยึดมั่นไว้
พ่อแม่เลี้ยง หยั่งลึกซึ้ง กว่ารากใด
ปลูกความดี ใส่หัวใจ ให้มั่นคง

ธ. ภูผาสูง
๑๓ ก.พ. ๕๒

จากไพร่ บริเวณวัดป่าภูผาสอง

พระมหาธีรนาถ อคฺคธีโร

เลี้ยงลูกปลูกโพธิ์

เสียงสวดพระอภิธรรมดังกึกก้องทุกวันสะท้อนเสียงบุญกุศลและคุณความดีของผู้ล่งลับ ศาลาบุพผการีวัดป่าภูผาส่งถูกจัดแต่งอย่างดียิ่งที่ไม่เคยมีมาก่อน ด้านในด้านนอกและบริเวณโดยรอบ ได้รับการดูแลอย่างสะอาด ผู้แสวงบุญ ผู้เข้ามาปฏิบัติธรรมต่างทยอยกันเข้าไปคารวะสรีระร่าง ร่างโยมแม่... ปลงธรรมสังเวช

มีคนหลายคนต่างพูดกระซิบกันเบา ๆ ว่า “โยมแม่ ท่านพระอาจารย์... ช่างมีบุญจริงหนอ”

บางคนก็บอกว่า “อยากมานอนบนศาลากับโยมแม่... นอนเป็นเพื่อนโยมแม่... นอนใกล้ ๆ โยมแม่”

ศพเป็นสิ่งที่คนทั้งหลายพึงรังเกียจ แต่ทำไมเขาเหล่านั้นจึงไม่รังเกียจ คนเหล่านั้นเขาเป็นญาติของโยมแม่ ตั้งแต่เมื่อไหร่หนอ... อ้อ! หรือว่าเขาเป็นญาติในทางธรรมของโยมแม่

ในทางธรรมท่านกล่าวว่า **ญาติธรรม** มีความหมายสูงยิ่ง จะเป็นชนชาติใด สกุลรุนชาติใด ฐานะสูงต่ำต่างกันอย่างไรก็ตาม ถ้ามีศีลธรรมสม่ำเสมอ ย่อมอยู่กันเป็นสุขและมีความสนิทสนมทางกายและใจมากกว่าญาติทางโลก

พระพุทธองค์จึงทรงสรรเสริญว่า ญาติธรรม คือผู้ประพฤติธรรมร่วมกัน ย่อมเป็นที่เชื่อถือไว้เนื้อเชื่อใจต่อกัน และกัน ไม่แทงข้างหลัง มีน้ำใจไมตรี โอบอ้อมอารี ปรารถนาดีต่อกัน ท่านว่าเป็น**กัลยาณมิตร** เป็นมิตรที่สูงส่ง นำพาไปสู่คุณงามความดีที่สูงยิ่งขึ้น

ญาติธรรม จึงเป็นธรรมทายาท คือได้รับมรดกทางธรรมมาจากพระพุทธเจ้า

ส่วนญาติทางโลก เป็นอามิสทายาท คือได้รับมรดกอันเป็นสิ่งของจากพ่อแม่พี่น้อง

ชนทั้งหลายที่หมุ่นเวียนกันมาคารวะศพโยมแม่ก็เพราะเขาเหล่านั้นเป็นญาติธรรม ญาติธรรมนี้ ถึงแม้ไม่เคยพบหน้ากัน แต่ก็ลงใจกันด้วยหลักศีลธรรมซึ่งเป็นหลักใหญ่ของมนุษย์

ในขณะที่โยมแม่ยังมีชีวิตอยู่เมื่อมีงานบุญงานกุศลภายในวัดท่านจะมานั่งเป็นประธาน นั่งอยู่บนรถเข็น ถึงเราเป็นพระก็ยังถือว่าเป็นเด็กน้อยไม่ควรเย่อหยิ่งว่าจะวิเศษกว่าผู้มีพระคุณ เมื่อมีผู้คนเข้ามาเต็มศาลา หน้าทีอันแรกที่เราจะสอนคนอื่น นั่นคือการประกาศเกียรติคุณของผู้มีพระคุณ อาตมาจะเริ่มปรารภด้วยคำว่า **“ท่านทั้งหลาย! นั่นโยมแม่ของอาตมา ส่วนแห่งอาหารบิณฑบาต ให้โยมแม่ผู้มีพระคุณก่อน เลือกก่อน โยมแม่เป็นผู้มาช่วยเริ่มสร้างวัด ท่านจึงเป็นหัวหน้าเป็นผู้มีอุปการคุณ ที่คณะสงฆ์ต้องแสดงคุณนั้นให้ปรากฏ... โยมแม่และอาตมามีหัวใจเดียวกัน ขอให้ทุกท่านโปรดทราบไว้”**

โยมแม่นั่งเป็นประธานจริง ๆ นั่งเรียบร้อยแทบไม่ไหวดิ้งและไม่พูดอะไร ใครเข้ามาทักทายท่านก็ได้แต่อมยิ้ม

การที่อาตมาได้สร้างสำนักแล้วมีโยมแม่เป็นประธานทำให้เกิดความรู้สึกอุ่นใจไม่เดียวดาย การที่มีผู้ใหญ่ นั่งอยู่เคียงข้างโดยเฉพาะโยมแม่ เหมือนได้นั่งเก้าอี้ที่มีพนักพิง จะไม่ทำให้เราหงายหน้าหงายหลัง เป็นสัญญาณบอกเราว่า เราจะอยู่รอดปลอดภัย

จากนั้นก็บรรยายธรรมะให้โยมแม่และคนทั้งหลายได้ฟัง โดยส่วนมากถ้าโยมแม่อยู่จะพูดเรื่องพระคุณของแม่และความหวังของพ่อแม่

โดยใจความย่อว่า “ท่านทั้งหลาย! บุตรพึงสนองคุณ บิดามารดา บุคคลผู้กตัญญูรู้คุณของบิดามารดามีแต่ความเจริญ โดยส่วนเดียว ไม่มีความเสื่อมเลย พระอุปัชฌาย์ของอาตมา คือหลวงพ่อบุรุษ จาโนโย ท่านได้สอนไว้ว่า “ผู้ที่ทำบุญกับพระ ถวายทานแก่พระสงฆ์ บริจาคทรัพย์เป็นสาธารณกุศลเป็น จำนวนมาก แต่ปล่อยปละละเลยให้บิดามารดาตกระกำลำบาก ทั้งทางกายและทางใจ คนประเภทนี้ทำบุญย่อมได้บาป เพราะ เขาไม่รู้จักคำว่าบุญที่แท้จริงเลยแม้แต่น้อยนิด”

คำ ๆ นี้ อาตมาฯ ก็จำใส่ใจใส่เกล้าฯ ใส่กระหม่อม มา โดยตลอดไม่มีวันลืมเลือน เพราะคุณธรรมข้อนี้บ่งชี้อนาคต ของคนได้ถึงร้อยเปอร์เซ็นต์ทีเดียวว่าจะเป็นคนดีหรือจะเป็น คนชั่ว

ธรรมดาว่า บิดามารดาทำมาหากินเลี้ยงบุตร ไม่เคยคิด ไม่เคยจดจำว่า ได้จ่ายไปมากน้อยเท่าไร ลูกได้กินไปเท่าไร ได้ใช้จ่ายไปเท่าไร ตั้งแต่เล็กจนเติบโตใหญ่จนกระทั่งตาย บิดา มารดาก็ไม่เคยทำบัญชีรายรับรายจ่ายของบุตร

แต่บุตรธิดาเล่า คอยยึดแต่ทรัพย์สินเงินทองของบิดา มารดา ทรัพย์มรดกของท่านแท้ ๆ บางทีเวลาท่านป่วย ลูกบางคน ยังตระหนี่เหนียวแน่น ไม่ยอมเอาเงินมารักษาก็มี เวลาจะให้ คืนแก่บิดามารดาบ้าง ก็มักจะจดจำกำชับบ่นท่านว่าใช้เปลืองบ้าง

คุณแม่กับลูกและหลานทั้ง ๗ คนในงานศพคุณพ่อสำเร็จ
กราบนิมนต์หลวงพ่อบุช จานโย แสดงธรรม

มากไปบ้าง วันนั้นได้ให้บิดาเท่านั้น ได้ให้มารดาเท่านี้ ลูกบางคน ถึงกับคิดว่ากล่าวบิดามารดา ด้วยถ้อยคำเสียหาย บุตรธิดา จึงเป็นผู้คอยเอาเบรียบบิดามารดาเสมอมาและจะเสมอไป

สิ่งที่บิดามารดาเป็นห่วงมากที่สุดก็คืออนาคตของลูก ท่านมีชีวิตอย่างหวาดผวา ท่านกลัว กลัวว่าลูกจะไม่ฉลาดเหมือน เขา ลูกจะลำบากเพราะตรากตรำทำงานหนัก ลูกจะไม่มีความสุขเพราะยากจน ลูกจะเป็นคนอาภัพแล้วลูกจะเสียคน ท่านอยากให้ลูกเจริญด้วยความรู้และการงาน มีชีวิตก้าวหน้ารุ่งเรือง อยากให้มีความสุขกว่าท่านทุก ๆ อย่าง เพียงความสุขที่ท่านให้ลูกนั้น ท่านคิดว่ายังน้อยนัก ทุก ๆ อย่างที่ท่านสามารถทำให้ลูกได้นั้น ท่านจะทำทันที แม้จะยากลำบากปานใดก็ตาม ลำบากยากแค้นก็เพื่อลูกท่านทนได้ ขอแต่ให้ลูกดีอย่างที่ท่านนึกถေး

ดูเหมือนว่า ถ้าท่านทั้งสองสามารถเอาอาณาจักรอันเป็นราชสมบัติของพระเจ้าจักรพรรดิมามอบให้แก่ลูกได้ ท่านจะทำเพื่อลูกของท่าน ท่านจะปลื้มใจ เป็นสุข เมื่อท่านได้เห็นลูกรุ่งเรืองอย่างใด ๆ ไม่สามารถเท่าเทียม

ท่านทั้งหลาย! โปรดพิจารณาเถิด... โดยปกติร่างกายของมนุษย์เราเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนมาแต่กำเนิด **มีหนังก็ไม่หนาเหมือนหนังหมู ไม่มีขนมากเหมือนแมว ไ้ไหนก็ไม่เร็วเหมือนม้า ไม่มีแรงเหมือนช้าง บินไม่ได้เหมือนนก ไม่มี**

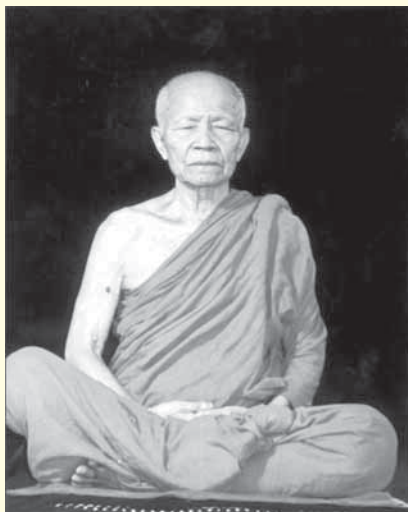
กระดองเหมือนเต่า ไม่มีเขาเหมือนงั่งกวาง ดำน้ำไม่ได้เหมือนปลา ไม่มีเขี้ยวงาติดอาวุธเหมือนช้างเสือ ไม่มีเยื่อขี้ไຍห้อยโหนอยู่ได้เหมือนแมงมุม เป็นต้น

ตามสภาพดังกล่าวนั้น มนุษย์จึงมีอันตรายรอบด้าน ต้องผจญต่อความหนาวความร้อนเปียดเปียน ต้องรับภัยจากสัตว์ร้ายที่มีเขี้ยวงาขบกัด สิ่งที่ทำลายความสุขมีอยู่โดยรอบ **เข้าอุโมงค์ปะทุ เข้าป่าปะเสือ ลงน้ำปะจระเข้ ขึ้นต้นไม้ปะรังแตน ข้ามเขตแดนปะลูกปืน ยามค่ำคืนปะความมืด** ไม่ว่าที่ไหน ๆ ก็ย่อมมีอันตรายโดยไม่อาจคาดคิดได้

มนุษย์ต้องเดือดร้อนทุกข์ยาก ต้องเจ็บไข้ระกำทรวงทุกสิ่งทุกอย่าง ที่มนุษย์รอดพ้นมาได้ยังไม่ตายกันหมดทั้งโลก จะมีใครเล่าหนอที่พอจะมาช่วยป้องกันปิดเป่าคุ้มครอง **“กายนคร”** ของเราได้ นอกจากท่านทั้งสองคือบิดามารดาเท่านั้นเอง

มีบิดามารดาเท่านั้นจริง ๆ ที่คอยคุ้มครองให้รอดพ้นมาได้! คนอื่นใครเล่าเขาก็ทิ้งหนีกระเจิดกระเจิงกันไปหมด ไม่มีใครอยากเอาเรื่องของเรามาเป็นภาระ นอกจากบิดามารดาของเราเอง

มนุษย์คือบิดามารดาของเรานี้แหละ เป็นผู้สร้างโลก เป็นผู้ที่โลกควรเคารพ เป็นผู้ที่โลกควรบูชา ไม่มีพระเจ้าที่ไหนจะ

หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน

มาสร้างได้ เราทั้งหลายก็รู้จักเห็นกันอยู่ต่อหน้าต่อตาว่า **“ใครเป็นผู้สร้างเรา”**

ความจริงโลกทั้งโลกที่สวयงามตระการตา ปรากฏอยู่ต่อหน้าในขณะนี้มันสำเร็จมาแต่อำนาจแห่งความสามารถของมนุษย์คือบิฑามารดาโดยแท้ทั้งนั้น

น้ำใจของพ่อแม่ที่มีต่อลูก และน้ำใจของลูกที่มีต่อพ่อแม่ จึงห่างไกลกันราวฟ้ากับดิน เทียบกันไม่ได้เลย เว้นเสียแต่บุตรประเภท **“อภิชาติบุตร”** มีพระพุทธเจ้า พระปัจเจกพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ เป็นต้น ซึ่งท่านเป็นผู้มีคุณธรรมสูงและมีน้ำใจเหนือบิฑามารดา บุตรนอกนั้นไม่นับเข้าในบัญชีถึงมีก็คงน้อยเหลือเกิน เหมือนน้ำในมหาสมุทรถ้านำมาเทียบ

ท่านพ่อลี ธมฺมชโร

กบหยदन้าค้าง รู้สึกมันห่างไกลกันเสียเหลือเกิน

แม้พระอรหันต์ทั้งหลายในยุคปัจจุบัน ท่านก็ปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้เห็นเด่นชัด เช่น **ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน** เป็นต้น เมื่อท่านออกบวชได้ดวงตาเห็นธรรมแล้ว ท่านก็เดินทางกลับไปยังบ้านเกิดเพื่อโปรดโยมบิดามารดา ให้โยมบิดามารดาติดตามไปปฏิบัติธรรมทุกหนแห่ง จนกระทั่งตาย

ไม่เพียงเท่านั้น! **ท่านพ่อลี ธมฺมชโร** ท่านระลึกชาติได้ว่า โยมคนหนึ่งเคยเป็นแม่ของท่านในอดีตชาติ เมื่อรู้อย่างนั้น ท่านก็เที่ยวสนองคุณจนถึงวาระสุดท้ายเช่นกัน

โบราณบัณฑิตทั้งหลาย ท่านจึงกล่าวว่า.....

**“เลี้ยงลูกเหมือนปลูกต้นไม้ เมื่อใหญ่โตจะได้อาศัย
ยามเจ็บป่วยจะได้ฝากไข้ ยามตายไปจะได้ฝากผี”**

คำว่า **เลี้ยงลูก** คือ การที่บิดามารดาทำกิจทุกอย่างเพื่อให้ชีวิตของลูกมีความสุขสมหวัง ให้การศึกษา ให้วิชาความรู้ ทุกละเอียดแข็งแรงกายแรงใจ มอบให้ลูกทั้งหมด ถ้าลูกทำผิด บิดามารดาก็มีส่วนร่วมในการทำผิดนั้นด้วย ถ้าลูกทำดี บิดามารดาก็มีส่วนร่วมในความดีนั้นด้วย ท่านจึงพยายามแสวงหาทุกอย่างมาเพื่อลูกจนกระทั่งว่าร่างกายแทบจะขาดสะบั้น เพื่อให้ลูกน้อยได้เชิดหน้าชูตาในแวดวงสังคมอย่างไม่อายใคร เพราะถ้าลูกอับอายบิดามารดานั้นแหละ จะอับอายยิ่งไปกว่า ร้อยเท่าพันทวี

คำว่า **ปลูกโพธิ์** คือการปลูกคุณงามความดีให้เกิดในกมลสันดานของลูก สอนลูกให้รู้จักศีลธรรม กาลเทศะ รู้จักตน รู้จักประโยชน์ สิ่งที่มีใช้ประโยชน์ รู้จักทางแห่งความเจริญและความเสื่อม รวมความก็คือการสอนให้ลูกรู้จักดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า

ฉะนั้น จึงเป็นหน้าที่ที่ลูกจะต้องไม่พึงละเลย ในการช่วยเหลือทำกิจการงานของท่าน ส่วนการประพฤติตนเป็นคนดี เพื่อรักษาวงศ์สกุลของตนไม่ให้เสียหาย และการประพฤติตนให้เป็นคนสมควรรับ และปกครองทรัพย์มรดกของท่านนั้น ก็

ล้วนเป็นหลักสำคัญทั้งนั้น

นอกจากจะเป็นการทำตนให้เจริญแล้วยังเป็นการทำให้ท่านพอใจและเกิดความสุข อันเป็นการเลี้ยงน้ำใจท่านด้วย

ส่วนประการหลังนั้น เป็นการสนองพระคุณครั้งสุดท้าย แม้จะเป็นการทำกลับหลังก็ตาม ก็เป็นการแสดงออกให้เห็นว่าตนเป็นลูกกตัญญูกตเวที ไม่ลืมความดีที่ท่านทำไว้แก่ตน ขวนขวายที่จะทำการตอบแทนในเมื่อมีโอกาส เป็นการประกาศให้ทราบว่าเป็นคนนาคบหาสมาคม แม้ฝ่ายหนึ่งล่วงลับไปแล้ว ก็ยังระลึกถึงและหาทางสนองคุณ

ฉะนั้น เมื่อมารดาบิดาล่วงลับไปจึงเป็นหน้าที่ที่ลูกต้องทำบุญอุทิศให้โดยแท้ การทดแทนพระคุณมารดาบิดานั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ในมาตาปิตุคุณสูตรความว่า

“การตอบแทนคุณบิดามารดามิใช่ทำได้ง่าย บุตรพึงประคับประคองมารดาด้วยบ่าขวา บิดาด้วยบ่าซ้าย เขามีชีวิตอยู่ถึง ๑๐๐ ปี และเขาพึงบำรุงมารดาบิดานั้น ด้วยการอบกลิ่น การนวด การให้อาบน้ำ และการตัด (กายภาพบำบัด) และท่านทั้งสองนั้นพึงถ่ายอุจจาระปัสสาวะรดบนบ่าทั้งสองนั้นแหละ

หรือบุตรพึงสถาปนามารดาบิดาไว้ในราชสมบัติอันเป็นอิสริยยศแห่งแผ่นดินใหญ่นี้ อันมีรัตนะ ๗ ประการมากมาย

ก็อย่างนั้นยังไม่เป็นการตอบแทนคุณแก่มารดาบิดาเลย
ข้อนั้นเป็นเพราะเหตุไร?

เพราะมารดาบิดา เป็นผู้มือุปการะมาก เป็นผู้บำรุงเลี้ยง
แสดงโลกนี้แก่บุตรทั้งหลาย

ก็แต่บุตรใดยังมารดาบิดาผู้ไม่มีศรัทธาให้ดำรงมั่นอยู่ใน
ในศรัทธา ยังมารดาบิดาที่ทุศีลให้สมาทานดำรงมั่นอยู่ในศีล
ยังมารดาบิดาตระหนี่เหนียวแน่น ให้ดำรงมั่นอยู่ในจาคะ ยัง
มารดาบิดาผู้ไร้ปัญญา ให้สมาทานดำรงมั่นอยู่ในปัญญา

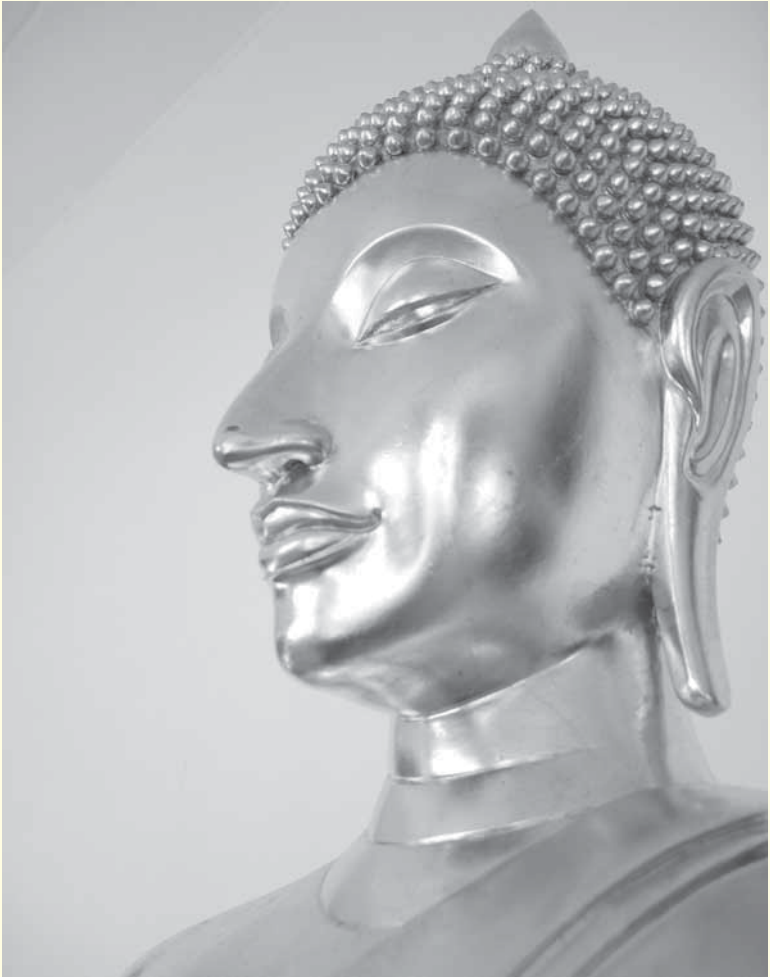
ด้วยเหตุมีประมาณเท่านั้นแหละ

กิจนั้นจึงชื่อว่า เป็นอันบุตรทำแล้ว ทำตอบแทนแล้ว
ทำยิ่งแล้วแก่มารดาบิดา

เมื่อลูกทำได้ดังกล่าวนี้นี้ จึงชื่อว่าเป็นการทดแทน
พระคุณท่าน เป็นเหตุให้บุตรได้รับผลานิสงส์หลายประการ คือ

๑. เป็นมงคล คือมีความสุขความเจริญแก่ชีวิต
๒. เป็นที่สรรเสริญของนักปราชญ์
๓. เป็นเหตุให้การปฏิบัติธรรมนั้นพ้นจากทุกข์ทั้งปวง

...เมื่อโยมแม่ได้ฟังธรรมจากอาตมาฯ ดั่งนั้นแล้ว ท่าน
ก็จะพูดให้กำลังใจ แสดงมุทิตาจิตว่า “ท่านมหา! เทศนาธรรม
เช่นนี้มีประโยชน์มาก แม่เข้าใจในพระคุณของพ่อแม่มากขึ้น
สิ่งเหล่านี้แต่ก่อนไม่ค่อยได้คิดถึง เกิดแล้วก็เกิดเลย ไม่รู้ว่า

อาจารย์เสาวภา วิเชียรเขตต์ ป็นภวายุวัดป่าภูผาสูง

จะนำมาคิดให้มากกันไปทำไม พระพุทธเจ้าท่านคิดพิจารณา
 ลึกซึ้งมาก มนุษย์อย่างเราคิดไม่ออก ถึงคิดออกก็เพียงต้น ๆ
 ว่า นั่นพ่อ นี่แม่ มีคุณมากนะ ...แต่คิดไปไกลกว่านั้นไม่ได้”

“เออ! โยมแม่..จะคิดก็รีบคิดซะ ถ้าแม่คิดช้าไปกว่านี้ก็อย่าคิดเลย มันคงไม่ทันการณ์แล้วหละ เวลาโยมแม่ฟังธรรมหรือทำบุญกุศลก็อย่าลืมอุทิศส่วนกุศลให้คุณพ่อคุณแม่ของโยมแม่ผู้ล่วงลับ... มีใช่ออแต่ให้ลูกทำดีกับตน แต่ตนเองไม่เคยทำดีกับพ่อแม่อย่างนั้นมันก็ไม่ถูก

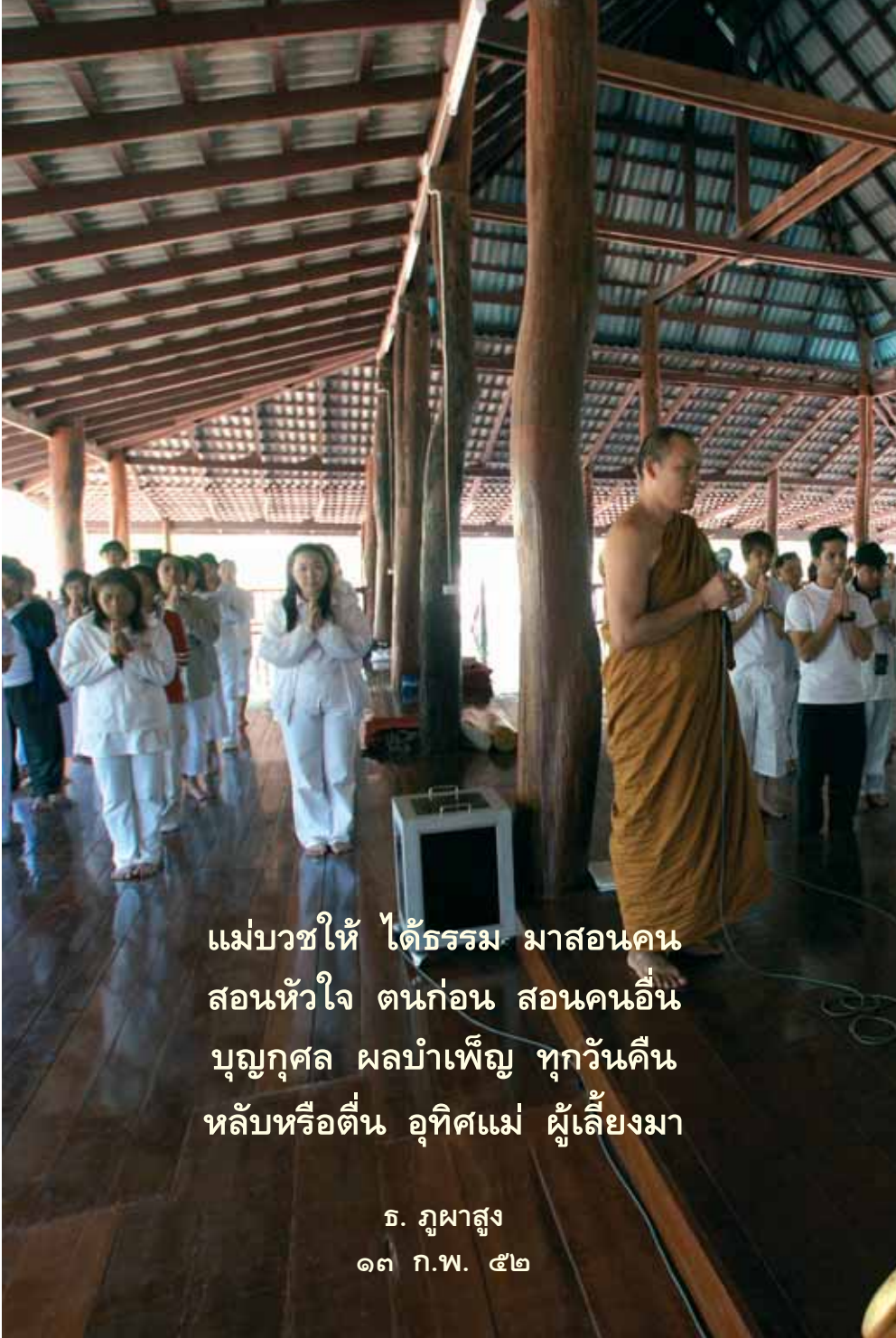
โยมแม่..วันคืนที่มันล่วงเลยผ่านไป มันมิได้ผ่านไปเปล่า ๆ มันพัดเอาอายุผิวพรรณ กำลังกายและกำลังใจของเราไปด้วย คนเรามีอายุมากขึ้น นั่นก็แสดงว่า อายุเหลือสั้นลงเหมือนช่างทอผ้า ทอไปได้มากเท่าใด ส่วนที่เหลือก็หดน้อยลงเท่านั้น อายุขัยของสัตว์ทั้งหลายก็เหมือนกัน

แม่น้ำที่เต็มมีแต่ไหลลง ไม่มีวันไหลกลับ อายุของมนุษย์ทั้งหลายมีแต่ล่วงไป ๆ ไม่ถอยหลังกลับเลย ความแก่และความตายย่อมพัดพาเอาชีวิตสรรพสัตว์ทั้งหลายไป เหมือนน้ำไหลพัดเอาต้นไม้ที่เกิดอยู่ริมฝั่งให้โค่นลง ฉะนั้น”

เมื่ออาตมากล่าวจบลง... โยมแม่ก็...สาธุ...สาธุ...สาธุ... ยกมือขึ้นใส่หัว เพื่อเป็นการบูชาพระธรรม ...ช่างน่าอนุโมทนาเหลือเกิน ๕

ต้นไทร วัดป่าภูผาสอง

แม่บวชให้ ได้ธรรม มาสอนคน
สอนหัวใจ ตนก่อน สอนคนอื่น
บุญกุศล ผลบำเพ็ญ ทุกวันคืน
หลับหรือตื่น อุทิศแม่ ผู้เลี้ยงมา

ธ. ภูผาสูง
๑๓ ก.พ. ๕๒

คณะนักร้องค่ายท็อปไลน์ ไดมอนด์ ดีเจคลื่น FM95 ลูกทุ่งมหานคร และประชาชน
ร่วมปฏิบัติธรรมเนื่องในวันมาฆบูชา เมื่อวันที่ ๗-๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

พระป่ากรรมฐาน มาเยี่ยมคุณแม่ที่โรงพยาบาลศิริราช

แม่ผู้ไม่เคยตาย

โยมแม่... จงทำให้สบาย อย่าวิตกกังวลอะไรไปเลย จงวางจิตให้เป็นกลาง... นี่สม่าเสมอสิ่งที่แม่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เป็นหลักธรรมดาที่ทุกคนในโลกก็เป็นเหมือนกัน จงปลงใจเสียเถอะว่า ร่างกายนี้มันไม่ใช่ของ ๆ เรา

โยมแม่... ในโลกนี้ไม่มีอะไรตาย ไม่มีอะไรสูญหาย มันเป็นเพียงธาตุ ๔ แตกสลายไปตามกาลเท่านั้น แล้วก็เปลี่ยนเป็นภพชาติใหม่ อย่าตื่นกลัวไปเลย

แม่จงสละร่างกายเหมือนคนถอดเสื้อผ้าเก่า แล้วก็ใส่ชุดใหม่ที่สวยงามกว่า ประณีตกว่า และดีกว่า ไม่มีอะไรในโลกที่แม่จะต้องเป็นห่วง ขอให้แม่ตั้งจิตภาวนาพุทโธ ระลึกถึงพระพุทธเจ้า แล้วดวงจิตของแม่จะโปร่งโล่งเบาสบายเบิกบานอยู่

คุณแม่กับแจ้ ณ ภาพนี้ถ่ายก่อนคุณแม่เสียชีวิต ๑ วัน (๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๑)

นี่เป็นคำพูดบทหนึ่งที่ได้กล่าวสอนโยมแม่ทางโทรศัพท์ ก่อนที่ท่านจะเสียเพียงไม่กี่อึดใจ

หลังจากนั้นเวลา ๑๗.๓๐ น. ของวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เสียงโทรศัพท์ที่แจ้ณก็ดังขึ้น ได้ยินเสียงแว่วผ่านเข้ามาว่า “แม่... พุทโธ ๆ ๆ เอาไว้ นึกพุทโธ ๆ ๆ นะแม่... ท่านมหา ชีพจรแม่อ่อนลง...อ่อนลงแล้ว... คุณหมอกำลังจับชีพจรอยู่... แม่จำตั้งสติให้ดีนะจ๊ะ นึกพุทโธ ๆ ๆ ”

เสียงที่แจ้ณท่องพุทโธอยู่ประมาณ ๓ นาที จากนั้นก็พูดว่า “ท่านมหาแม่เสียแล้ว...”

การที่พี่แจ่มให้เรารับทราบขณะแม่สิ้นใจเพราะพี่แจ่มหวังดีกับแม่ รักแม่มาก อยากให้มีพระช่วยแผ่เมตตาให้แม่ด้วย ขณะจะสิ้นใจ

เราได้แผ่เมตตาให้แม่จนกระทั่งแม่สิ้นใจ ลมหายใจสุดท้ายของแม่จบลงแล้ว

โลกกว้างใหญ่ที่แม่เคยมอง ท้องฟ้าที่เคยสดใส สายมหานทีที่กว้างใหญ่ หูที่เคยฟังเสียง จมูกที่เคยดมกลิ่น ลิ้นที่เคยลิ้มรส ภายที่เคยสัมผัสหนาวร้อนอ่อนแอแข็ง

บัดนี้ดับลงแล้ว!

คงเหลือเพียงดวงจิตและความดีงามเท่านั้น

ความเพียรพยายามและความอดทนที่แม่ทำไว้ในเบื้องหลัง กลับปรากฏเด่นชัดขึ้น ภาพโยมแม่ผู้เป็นยอดหญิงของลูก ๆ ชัดเจนยิ่งขึ้น ...เหมือนพระอาทิตย์ตกดินแล้ว เช้าวันใหม่ก็อุทัยขึ้นสู่ท้องฟ้า ยังแสงสว่างให้ปรากฏไปทั่วปฐพี มณฑลจะนั้น

หมอบอกว่าแม่ไปดีมาก เหมือนคนนอนแล้วพลิกหลับไปเอง เป็นการตายที่เหมาะสม ตอนที่แม่ป่วยเวลาพวกเราทำบุญกับครูบาอาจารย์มักจะตั้งจิตอธิษฐานว่า **“ขอให้แม่ได้สิ่งที่ดีที่สุด”** หมายความว่า ได้โรงพยาบาลดี หมอดี ยาดี คนรับใช้ดี ถ้ายังไม่ตายก็อย่าให้แม่ทรมาน ถ้าแม่อยู่แล้วลำบาก

มาก... ก็ขอให้พระธรรมช่วย
ตัดสินใจให้แม่ด้วยว่าอย่างไร
จะดีที่สุด

ก่อนแม่จะเสียเพียงไม่กี่
วัน อาตมาจำเป็นต้องเดิน
ทางไปเก็บข้อมูลเขียนหนังสือ
ประวัติหลวงปู่อ่อนศรี จานวโร
เนื่องในงานพระราชเพลิงศพ

ขององค์ท่าน ในวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ณ วัดถ้ำประทุน
จังหวัดชลบุรี ใช้เวลาเพียง ๓ วัน ในการเดินทางไปใน
หลายจังหวัดทางภาคเหนือ อีสาน และตะวันออก แทบจะ
ไม่ได้พักเลย ก็อิษฐานว่า **“บุญที่เกิดจากการเขียนหนังสือนี้
ขอมอบให้แก่แม่”**

ขณะที่เดินทางจากภาคเหนือเข้าสู่ภาคอีสาน ได้แวะวัด
ป่าบ้านตาดกราบถวายปัจจัยและทองคำแก่องค์พระหลวงตา
มหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ถวายในนามแม่

วันนั้นองค์ท่านก็ได้กล่าวเทศนาถึงพระคุณพ่อแม่ เหมือน
จงใจจะสอนเราว่า

**“...พ่อกับแม่เทียบเท่ากับพระอรหันต์องค์หนึ่ง โทษก็
มาก คุณก็มาก เราไปแต่ต้องทำลายพระอรหันต์แบบใด ๆ**

หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน

ก็ตาม มีโทษมาก แล้วการทำบุญทำทานกับพระอรหันต์นั้น มีคุณมากจนใด เราทำกับพ่อกับแม่ของเราทั้งฝ่ายดีฝ่ายชั่ว ก็ มีคุณมีโทษมากเช่นเดียวกันฉันนั้น”

ท่านทั้งหลาย! ธรรมดาว่า อ้อยย่อมหวานจากโคนไป หาดปลาย ยิ่งนานวันก็ยิ่งเพิ่มความหวาน การที่ได้เป็นลูกที่เกิดจากหัวใจแม่ก็เช่นกัน ย่อมเป็นการเพิ่มพูนสิ่งที่ดีงามยิ่งขึ้นไปตามลำดับเช่นกัน

พระคุณของแม่จึงยังไม่ตาย และจะไม่มีวันตาย จะอยู่กับเรตลอดไป และจะคงอยู่คู่โลกสงสารตราบนานเท่านาน

จากไปแล้วหนอ... แม่ผู้ร่วมชะตาชีวิต ร่วมสร้างฝัน ร่วมสุข ร่วมทุกข์ ร่วมปฏิบัติธรรม ร่วมทางเดินไปสู่พระนิพพาน

จากวันที่แม่เอานิ้วชี้มาแล้วบอกว่า “นั่นสามเณรน้อย... รักเณรน้อยรูปนั้นจัง...อยากได้เณรน้อยรูปนี้...มาเลี้ยงเป็นลูกคนที่ ๖... จากวันนั้นมาจนถึงวันนี้แม่ไม่เสียแรงเปล่า... และแม่จะไม่อายใคร... นิ้วชี้วันนั้นจะเป็นนิ้วกายสิทธิ์... บ่งบอกว่าแม่ชี้ไม่ผิดตัว

เคยบอกแม่ว่าดีแล้วล่ะแม่ ที่ลูกไม่ได้เกิดกับท้องแม่ เกิดกับแม่มันง่ายเกินไปที่จะรักและนับถือ... และเกิดกับแม่อาจจะไม่ได้บอกวช การไม่ได้บวชนั้นคงเป็นการทรมานสำหรับลูกที่ได้อัฏฐภาพมาเป็นมนุษย์

โยมแม่เอ๋ย... หัวใจลูกรำพึงถึง

สายเปลที่แม่ชิงถูกรัดรั้งด้วยผ้าเหลือง

น้ำนมที่แม่เลี้ยง คือน้ำพระพุทธมนต์

พ่อของลูกช่างเกินคน ท่านคือพระพุทธองค์

ปราสาทที่ให้อาบสรงนั้นคือเสนาสนะป่า

สมบัติที่แม่ให้มาคือบาตรและจีวร

การศึกษาที่แม่สอนคือพระไตรปิฎก

อาวุธที่แม่ให้พกคือสติและปัญญา

วัดสร้างอยู่ริมผา...จะพาแม่ไปนิพพานฯ

ในโลกนี้จะมีอะไรเล่าที่เอ่อล้นท่วมหัวใจของแม่เท่ากับ

ความเมตตากรุณาที่มีต่อลูก ๆ

อาหารการกินหรือ? ทรัพย์สินสมบัติเกียรติยศหรือ? ความ
สมหวังได้ดังใจหรือ? แข็งขาหน้าตาเนื้อตัวหรือ? อาการสามสิบ
สองหรือ? ก็มาจากสองมือกับหนึ่งดวงใจที่แม่ทุ่มเทให้กับลูก แม่
คือผู้ให้... ให้ความรัก.. ให้ภัยไม่รู้จบ

หลังจากโยมแม่เสียแล้ว เช้าวันรุ่งขึ้น ไปรอรับศพที่ห้อง
รอรับศพของโรงพยาบาลศิริราช

ขณะนั่งรอศพแม่ด้วยใจกระวนกระวายอยู่นั้น มีสตรีสาว
และชายหนุ่มวัยรุ่น เดินประคองกันเข้ามาด้วยหิ้งน้ำตานองหน้า
สตรีสาวเอามือกุมที่ท้อง ค่อย ๆ เดินย่องเข้ามาด้วยความเจ็บปวด
ทรมาน

อีกพักเดียวเท่านั้น มีรถเข็นโลงศพน้อย ๆ เคลื่อนผ่าน
เข้ามา ข้างในนั้นคือศพเด็กทารกน้อย ๆ คลอดได้ไม่กี่วัน ก็
ตายเพราะเป็นโรคหัวใจรั่ว

หญิงสาวนั้นร้องไห้ปร่ำว่าจะขาดใจตายตาม “ลูกจำแม่
บุญน้อยที่ไม่ได้เลี้ยงลูก ลูกมาเกิดกับแม่ใหม่ นะ ลูกจำ...
ลูกจำ... ลูกไม่น่าตาย”

มองแล้วสะท้อนความรู้สึกเป็นที่สุด....เรามารับศพแม่และ
ก็มีคนที่เป็นแม่มารับศพลูก ...ลูกเขาจะรู้หรือไม่หนอว่าแม่เข
กำลังร้องไห้ ปร่ำว่าจะขาดใจตายตามลูกแล้ว... เห็นแม่

ผู้อาทร... เห็นลูกน้อยผู้อนตายน... ทำให้คิดได้หลายอย่าง
คิดว่า... แม่ที่มารับศพลูก ช่างเป็นภาพที่มีความทุกข์ที่สุดในโลก

และคิดว่า ลูกที่มารับศพแม่ ไม่ได้มีความทุกข์มากมาย
ปานนั้น เพราะแม่ได้พยายามไม่ทำให้ลูกเป็นทุกข์ในเวลาที่ดีตัว
เองยังมีชีวิตอยู่หรือจักต้องตายลง แม่พยายามจัดสรรทุกอย่าง
ให้ลงตัวได้เป็นอย่างดีแล้วเพื่อลูกที่อยู่เบื้องหลังจะได้ไม่เป็นทุกข์
กังวล

นี่คือจิตใต้สำนึกและสัญชาตญาณของผู้เป็นแม่ที่อยู่ใน
กมลสันดาน

เมื่อนั่งคิดพิจารณาไปมาจึงกล่าวกับสตรีที่มีน้ำตานอง
หน้าขึ้นว่า “โยม... เอาด้ายสายสิญจน์มา อาตมาจะชักอนิจจา..
บังสุกุลอุทิศส่วนกุศลให้เด็กน้อย”

เมื่อบังสุกุลให้แล้ว หญิงผู้เป็นแม่มีแววตาแห่งความ
ปลื้มใจขึ้นมาบ้าง มีเสียงพูดขึ้นมาล่ำทับว่า “เด็กทารก
ที่ตายนี้ ก็ยังพอมีบุญอยู่บ้างนะ ที่ตายแล้วก็มีพระมาบังสุกุล
ให้ทันที โดยไม่ต้องนิมนต์”

แต่เราคิดในใจว่าการได้ช่วยเหลือและแผ่เมตตาแก่คนในยาม
ไร้ที่พึ่ง เป็นกองบุญใหญ่และบุญนั้นก็ขอมอบให้แม่... ให้แม่
เราที่เขากำลังจะเคลื่อนศพเข้ามา

ศพเด็กเคลื่อนออกไป ศพแม่ก็เคลื่อนเข้ามาแทน ความ
เกิดและความตายช่างอยู่ใกล้กันเสียเหลือเกิน สวนทางกันไป
สวนทางกันมา

“แม่จำทำนมหามารอรับแม่ จิมและแจนก็มารอรับแม่...
จะพาแม่ไปวัดธาตุทอง” เสียงพี่จิมกล่าวขึ้น พร้อมกันนั้น
พี่แจนก็เอามือบรรจงจับร่างแม่ด้วยความทะนุถนอม

อาตมายืนดูศพแม่ที่มีแต่ร่างที่ไร้วิญญาณ

ร่างนี้ คือ ก้อนบุญก้อนคุณ เนื้อตัวนี้ คือ เนื้อนาบุญ
ของลูก ร่างนี้ คือ ที่นับไหว้สูงสุดของลูก ๆ บุญคุณซ่อนอยู่ใน
ในร่างที่กำลังจะผุพังไปตามกาล

พระมหาธีรนาถ บังสกุลให้คุณแม่ฉันไปรับศพคุณแม่ที่โรงพยาบาลศิริราช
(๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑)

ลูก คือ ก้อนแห่งรักของแม่ แล้วแม่ที่นอนแน่นิ่งอยู่ที่นี่ ก็เป็นก้อนแห่งรักของลูก แม่จะอยู่หรือตาย ก็คือแม่คนเดิมของลูก อยู่ในหัวใจของลูกตลอดกาล ร่างสุดท้ายที่ไร้วิญญาณของแม่ที่ลูกได้กลับมาดูแลอีก คือ สิ่งที่มีค่าและเป็นสิริมงคลสูงสุดของลูก

ร่างนี้ก็เพียงกายเนื้อ แต่คุณธรรมอันเกิดจากหัวใจของแม่นั้นแล เป็นนามธรรมจะไม่มีวันพังทลายไปกับกาลเวลา

แต่มาบัดนี้ถูกกฏแห่งกรรมและกฏแห่งไตรลักษณ์อันมีความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา เข้ามาครอบครอง เป็นร่างที่กำลังจะส่งคืนสู่ธรรมชาติเดิมอันเป็นกฏธรรมดา

แม่เคยบอกเสมอว่า “คนเราเกิดแล้วก็ต้องตาย”

ลูกตอบย้อนแม่ว่า “คนเราตายแล้วก็เกิด”

แล้วก็ถามแม่ต่อไปว่า “เกิดแล้วก็ตาย กับตายแล้วก็เกิด อย่างไหนมันน่ากลัวกว่ากัน”

แม่บอกว่า “น่ากลัวพอกัน”

จึงบอกโยมแม่ว่า “ใครเป็นคนเกิด ใครเป็นคนตาย”

“ก็เราไง” โยมแม่ตอบสั้น ๆ

จึงบอกโยมแม่อีกว่า “ถ้าการตายเป็นเรื่องที่น่ากลัว เราก็ต้องกลัวตัวเราเองก่อน ก่อนที่จะกลัวคนอื่น เพราะเราเป็นคนเกิดคนตาย ถ้าจะกลัวผีก็ต้องกลัวตัวเราเองก่อน เพราะเราเกิด

ตายเป็นผีมาหลายภพชาตินับไม่ถ้วนแล้ว”

“แม้ว่าการเกิดตายบ่อย ๆ มันจะทุกข์มากมัย?” อาตมาถามแม่อีก

แม่ตอบทันทีโดยไม่ต้องคิดมากกว่า “ทุกข์มากสิลูก เมื่อเราเห็นคนที่เรารักตาย มันเป็นทุกข์และทรมานเป็นที่สุด สุดจะพรรณา ยิ่งเห็นบ่อย ๆ ยิ่งจะทุกข์ซ้ำ ๆ”

“นั่นแหละแม่ ท่านจึงว่าการเกิดเป็นทุกข์ การเกิดบ่อย ๆ เป็นทุกข์ซ้ำไป ร่างกายนี้เป็นรังของเชื้อโรค เป็นที่ไหลออกของสิ่งสกปรกทั้งหลาย ชี้อาไหลออกทางตา ชี้อูไหลออกทางหู ทวารต่าง ๆ เป็นที่ไหลออกแห่งสิ่งสกปรกทั้งหลาย”

โยมแม่... พระพุทธองค์ตรัสว่า “กายตาย แต่จิตไม่ตาย แม่ทำดีด้วยการรักษาศีลปฏิบัติธรรมเอาไว้ ย่อมได้ไปสวรรค์แน่นอน

ผู้มีศีล มีชีวิตอยู่ ย่อมประสบความรุ่งเรืองทางโภคะ ชื่อเสียงที่ดีย่อมกำจรกำจายไป เป็นคนแก่ล้าล้ำอาจหาญ

เมื่อจวนจะตายย่อมมีสติสัมปชัญญะ ค้มครองสติได้ เรียกว่า เป็นผู้ไม่หลงตาย เมื่อตายแล้วย่อมไปสู่สุคติ”

แม่พูดขึ้นด้วยน้ำเสียงที่เข้มแข็งว่า “ท่านมหา! แม่จะหมั่นทำคุณงามความดี จะได้ไปสวรรค์”

ณ บัดนี้ความปรารถนาของแม่เต็มแล้ว ด้วยบุญที่

แม่ได้ทำ แม่ได้ไปสวรรค์แล้ว ลูก ๆ ได้ทำบุญอุทิศให้แล้ว
 สิ่งที่ต้องทำลูกได้ทำแล้ว ถึงทดแทนพระคุณของแม่มีอาจได้
 หมด แต่เวลาก็ยังมีเหลือที่จะได้ทำความดีทดแทนกันไป

เรื่องที่เขียนใกล้จะจบแล้ว แต่พระคุณของพ่อแม่ไม่จบ...
 ลูก ๆ ยังคงเป็นลูกของพ่อแม่ตลอดอนันตกาล... ทั้งลูกที่เกิด
 จากหัวอกคือพี่จั่ง พี่จิว พี่จิม พี่แจ้น พี่แจ่ม และลูกที่เกิด
 จากหัวใจ คืออาตมา

แม่จำ... พวกลูกภูมิใจที่ได้เกิดมาเป็นลูกของแม่
 พวกหลานก็ภูมิใจที่ได้เป็นหลานของแม่
 พวกพี่น้องก็ภูมิใจที่ได้เป็นพี่น้องของแม่
 พวกเพื่อนก็ภูมิใจที่ได้เป็นเพื่อนของแม่
 ครูบาอาจารย์ก็ภูมิใจที่ได้เป็นครูบาอาจารย์ของแม่
 แม้พวกคนรับใช้เขาก็ยังภูมิใจที่ได้เป็นคนรับใช้ของแม่
 แม่มีบุญพอดั้ว...แม่จึงเป็นผู้ไม่เคยตายจากคุณความดี
 บุญกุศล เกียรติคุณความดีนี้เอง เป็นสมบัติเนื้อแท้
 และเป็นที่พักของแม่ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ลูกขออนุโมทนา
 และอวยพร ดังนี้แลฯ

เริ่มการก่อสร้าง “ศรีประไพจิตกาธาน” เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๒

จัดเตรียมของที่ระลึกงานศพคุณแม่

จิตกาธาน อ่อนน้อม ล้อมโลงศพ
วางร่างเก่า เปลี่ยนนภาพ และชาติใหม่
บุญกุศล ผลบุญ สร้างเท่าใด
พาดวงจิต ดึงดวงใจ ไปสวรรค์

ธ. ภูผาสูง
๑๑ ก.พ. ๕๖๒

มุมหนึ่งบนยอดของ “ศรีประไพจิตกาธาน” ยามอาทิตย์ตกดิน วัดป่าภูผาสอง

“ศรีประไพจิตกาธาน” ยามอาทิตย์ตกดิน วัดป่าภูผาสอง

ศรีประไพจิตกาธาน

พระอาทิตย์โคจรมาถึงกิ่งฟ้าแล้ว แสงแดด
แผดจ้าสะท้อนลานหินทรายเป็นเสกัตรระยิบระยับ
เสาไม้ฉากเป็นทรงกลมถูกตั้งขึ้นแล้ว ภิภษุและนาย
ช่างไม้ต่างปีนป่ายสร้างเรือนยอดจิตกาธานด้วยความ
ขะมักเขม้น ...ภิภษุผู้เป็นหัวหน้ากั้งโกบ (เอามือ
ป้องตา) มองจากด้านล่างขึ้นมายังด้านบน ตะโกน
เป็นภาษาอีสาน บอกแนวระดับเป็นระยะ ช่าง
ฉลุลายประดับตกแต่งเรือนยอดจิตกาธาน ด้วยลาย
กนกทาบหาด้วยสีชาวและทอง ตามที่ตนต้องการ อิฐ
มอญ ถูกก่อฉาบขึ้นเป็นชั้น ๆ แล้ววางด้วยรางเหล็ก
คนที่เหลือต่างก็ช่วยกันเกลี่ยดินก่อปูนสร้างระเบียง
และทางขึ้นทิศทั้ง ๔ ของศรีประไพจิตกาธาน

ขณะที่อาตมาเฝ้ามองเพื่อนสหธรรมิก ญาติโยม และพวกชาวบ้านที่มีน้ำใจมาช่วยงานที่ล้นอาบเหงื่อต่างน้ำ ได้หวนรำพึงถึงความหลังที่มีความสัมพันธ์กับโยมแม่ในหลาย ๆ ด้าน นวัตกรรมสิ่งก่อสร้างที่ทำเพื่อโยมแม่ที่ปรากฏอยู่ต่อหน้าถึงไม่ใหญ่โตอะไรนัก **แต่ก็เป็นความภาคภูมิใจของพวกเราซึ่งเป็นลูกที่ได้ทำให้แม่เป็นพิเศษในวาระสุดท้าย**

สรีระของแม่ได้กลับมาอยู่ในที่ ๆ แม่อยากอยู่ไม่เจ็บบงา มีคนเข้าออกกราบไหว้สวดมนต์ แม่ในวันที่เคลื่อนศพของแม่กลับวัด มีพระเถระมาคอยให้การต้อนรับ มีนายทหารอัญเชิญเข้าสู่ศาลาบุพผารัที่ลูกสร้างเตรียมการไว้เพื่อบรรจุสรีระของแม่อย่างสมเกียรติ สิ่งที่แม่เคยพูดว่า **“ถ้าแม่ตาย อยากให้เผาศพที่นี่ อยากให้ลูกหลานรักสามัคคีกลมเกลียวกัน”** ความปรารถนานั้นของแม่ก็เต็มเปี่ยมแล้ว อาตมาผู้ซึ่งเป็นเหมือนงาหมายถึงร่มเงาแห่งพระธรรมก็ได้ดูแลแม่ตามระยะทางไกล ไกลตามพระธรรมวินัยดีแล้ว ลูกชายและลูกสาวของแม่ก็ได้ดูแลแม่เป็นอย่างดีเช่นกัน

ขณะที่รำพึงอยู่นั้น อุบาสิกคนหนึ่งได้คล้องไม้ขาวบางลายดอกออกเพื่อเย็บชิงประดับให้สวยงาม เป็นลัญฉญาณบ่งบอกว่าจิตกาธานใกล้จะเสร็จสมบูรณ์แล้ว

จากนั้นภิกษุผู้เป็นอาจารย์มีอายุพรรษารูปหนึ่ง ซึ่งเป็น

ทหารยกศพคุณแม่ขึ้นตั้ง ณ ศาลาบุพพาริ วัดป่าภูผาสอง วันที่ ๒๙ พ.ย. ๒๕๕๑

ประธานในการก่อสร้าง ลักษณะบ่งบอกถึงความเป็นผู้สุขุมเยือกเย็นคิดอ่านไตร่ตรองเสมอในกิจที่ตนกระทำ กล่าวขึ้นว่า “เป็นบุญบารมีของยาย (คุณแม่ศรีประไพ) ที่มีคนมาช่วยกันทำที่เผาศพให้จนสำเร็จสวยงาม สมกับที่ยายได้มาช่วยสร้างวัดป่าภูผาสองแห่งนี้”

น่าอัศจรรย์! ที่หญิงชรามีวิถีชีวิตธรรมดาคนหนึ่ง มีคนมาทุ่มเททำให้เช่นนี้ พวกเราตายไปจะมีคนมาทำให้ได้อย่างไร ไหมหนอ? คำถามเกิดขึ้นแต่ยังหาคำตอบไม่ได้ เพราะคำตอบอยู่ที่บุญวาสนาของคนนั้นๆ เป็นเครื่องตัดสินชี้ชะตา

บางคนที่มีาร่วมด้วยช่วยทำถึงกับมือแตกเลือดไหลซิบๆ แต่เขาก็ยังมีน้ำใจที่มุ่งมั่นทำต่อไม่ท้อถอย

บางคนหน้าตาหมองคล้ำอมแมมเพราะตรากตรำสู้งาน

ทั้งวันกลางแสงแดดที่แผดจ้าและกลางคืนที่มีลมพัดมาทำให้เยือกเย็น

คงเป็นเพราะว่าความดีของผู้ตายนี้เอง เป็นเครื่องดึงดูดและความดีของลูก ๆ ที่เข้าใจรังสรรค์และกตัญญู ความดีไม่มีเพศภาวะหรือชนชั้น เพราะความดีก็คือสภาพที่ทรงไว้ซึ่งสิ่งที่ถูกต้อง ใครทำใครก็ได้ ความดีจะปรากฏเด่นชัดขึ้นในยามชีวิตดับสูญ เหมือนความมืดผ่านไป แสงสว่างก็ปรากฏขึ้น ฉะนั้น

คำกล่าวที่ชวนสะเทือนหัวใจได้ผุดขึ้นว่า **“คนที่ไม่มีใครไยดีในเวลาตายนั้น คือคนที่ไม่ค่อยได้สรรสร้างความดีอะไรไว้เลย จิตใจคับแคบไม่รู้จักให้ทาน รักษาศีล ประพฤติธรรมเป็นคนเนาใน หมักหมม ถึงตายไปก็ไม่มีใครอาลัยเสียดายชีวิตที่เนาเหม็นเช่นนั้น มีแต่คนเขาจะประณามหยามเหยียดและสมน้ำหน้า”**

ฉะนั้น บุคคลควรสั่งสมความดีในขณะที่ยังมีร่างกายแข็งแรงอย่าได้หวังน้ำบ่อหน้าเพราะอนาคตมันเป็นของไม่แน่นอนเอาเสียเลย พระพุทธองค์ตรัสว่า **สรรพสัตว์ผู้ยังมีติดบอดมีจิตยังไม่หลุดพ้น จะมีอาจรู้อยู่ได้เลยว่า จะตายเมื่อไหร่ จะตายตรงไหน ตายแล้วจะไปไหน นรกหรือสวรรค์ชั้นใด** ดังนั้นจงอย่าประมาทควรสั่งสมคุณงามความดีไว้มาก ๆ

ในขณะที่อาตมานั่งรำพึงได้ตันไม้ใหญ่ต้นหนึ่งมองดูช่าง

ที่กำลังสร้างจิตกาธานเพื่อโยมแม่นั้น ลมบนพัดพาเอาใบไม้
ร่วงหล่นลงมาเป็นระยะ ๆ ชีวิตของสัตว์ทั้งหลายหนอก็ร่วงไป
เป็นระยะ ๆ ต้นไม้ใหญ่ใบดกหนานี้ ในที่สุดก็จะหล่นร่วงจน
หมดทั้งต้น ใบนี้ร่วงเดียวไม่นานก็อกขึ้นใหม่ สัตว์มนุษย์ก็
เหี่ยวเกิดเหี่ยวตายเคลื่อนกล่นทั้งแผ่นดิน ต่างกันที่ใบไม้ไม่
รู้จักสุขทุกข์ ตกนรกหรือขึ้นสวรรค์เหมือนมนุษย์เราเท่านั้นเอง

อาตมานั่งรำพึงได้ร่มไม้อันร่มเย็นต่อไป... นึกถึงในยาม
ที่โยมแม่ยังมีชีวิตอยู่ เคยถามอาตมาภาพเสมอว่า **“การที่เรา
ทำบุญทำทานแล้ว ผลแห่งบุญนั้นจะตอบสนองเราอย่างไรบ้าง?
และทำบุญอย่างไรถึงจะได้อันಿಸงส์มาก?”**

ได้ตอบโยมแม่ไปว่า “โยมแม่ ! คำว่า **“บุญ”** คือผลแห่ง
ความดีที่เรากระทำ มีความเย็นกายสบายใจไร้อุปสรรคเป็นผล

ส่วนคำว่า **“บาป”** คือผลแห่งความชั่วที่เรากระทำ มี
ความเดือดเนื้อร้อนใจให้ทุกข์เป็นผล คนมีบาปเหมือนคนแบก
ก้อนไฟอันร้อนแรงที่ตนเองไม่สามารถจะปลงวางลงได้คิดดู
เถิดว่าเขาจะทุกข์ทรมานเจ็บแสบปวดร้อนแสนสาหัสสักปานใด

บุญจึงเป็นชื่อของความสุข

ส่วนบาปจึงเป็นชื่อของความทุกข์

ทาน ศีล สมาธิ ปัญญา นี้เอง เป็นทางแห่งมหากุศล
คือกองบุญใหญ่

พระเถรบัณฑิตงานกฐิน วัดป่าภูผาสอง

โยมแม่... สำหรับผู้เป็นปุถุชนคนยังมีกิเลส เป็นผู้ที่ยังต้องเที่ยวเกิดเที่ยวตาย

ถ้าไม่อยากเกิดเป็นคนอดอยากลำบากเร้นแค้น ต้องเป็นผู้รู้จักให้ทาน

ถ้าอยากผิวพรรณดีมีอายุยืน โรคภัยไข้เจ็บน้อยสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ดี ต้องรู้จักรักษาศีล

ถ้าอยากฉลาดเลิศต้องบำเพ็ญเพียรภาวนาพัฒนาจิตใจให้สงบ

ทั้ง ๓ อย่างนี้ต้องทำไปพร้อม ๆ กัน ขาดตกบกพร่องอย่างใดอย่างหนึ่งก็เหมือนคนไม่เต็มบาท

“ท่านมหา! แม่ยังไม่เข้าใจความหมาย ทำไมท่านถึงพูด

นักเรียน นักศึกษา เวียนเทียนในวันสำคัญทางศาสนา ที่วัดป่าภูผาสูง

ว่าขาดการทำความดีอย่างใดอย่างหนึ่งเหมือนคนไม่ได้เมฆาบท”
โยมแม่ถามขึ้นด้วยความสนใจเป็นอย่างยิ่ง

“คืออย่างนี้โยมแม่ คนบางคนเกิดมาท่ามกลางกองเงินกองทองมีซัอนทองคำคาบออกมา แต่เขากลับเป็นคนอายุสั้น ผิวพรรณเลวและโง่เขลา นั้นเป็นเพราะว่า เขาได้ให้แต่ทาน แต่ไม่เคยรักษาศีลและไม่เคยเจริญเมตตาภาวนา ไม่เคยทำจิตใจให้สงบ

คนบางคนเกิดมาในโลกนี้มีผิวพรรณดีอายุยืนไม่ค่อยป่วยไข้ ร่างกายแข็งแรง แต่เขากลับเป็นคนอับจนไร้ทรัพย์ เป็นคนสวแต่โง่ นั้นเป็นเพราะว่า ในอดีตชาติ เขาได้เคยรักษาศีล แต่ไม่เคยให้ทานและไม่เคยอบรมจิตภาวนา

คนบางคนในโลกนี้ มีสติปัญญาดี อีกทั้งยังเฉลียวฉลาด แต่เป็นคนอับจนไร้ทรัพย์ ขี้ริ้วขี้เหร่ แสงเท่าไรก็ไม่ใคร่จะร่ำรวย ยกตัวอย่างเช่น เขาเป็นคนพิการแต่หัวไวจดจำอะไรได้ง่าย นั่นก็เป็นเพราะว่าเขาเคยเจริญสมาธิ แต่ไม่เคยให้ทาน และรักษาศีล คนเหล่านี้จึงชื่อว่าไม่เต็มบาท

ส่วนคนบางคนเกิดมาเพียบพร้อมไปด้วยทรัพย์ เกียรติยศ รูปร่างผิวพรรณดี มีอายุยืน ชีวิตมีแต่ความสุข อีกทั้งร่างกายก็แข็งแรง มีไหวพริบปฏิภาณเป็นเลิศ นั่นเป็นเพราะว่าเขาได้ให้ทาน รักษาศีล เจริญสมาธิภาวนามาพร้อมมูล

พระพุทธองค์จึงตรัสว่า “**ผู้ที่ไม่ได้บำเพ็ญทาน ศีล ภาวนา เป็นคนยากจนที่สุดในโลก ส่วนคนที่บำเพ็ญทาน ศีล ภาวนา เป็นผู้ที่ย่ำรวยที่สุดในโลก**”

โยมแม่ลูกขออธิบายในเรื่องนี้เพิ่มเติมอีกสักเล็กน้อย..

...ผู้ให้ทานด้วยข้าว เกิดมาก็ย่อมเป็นผู้มีพละกำลัง สุขภาพแข็งแรงไม่ค่อยป่วยไข้ออด ๆ แอด ๆ

ผู้ให้ทานด้วยผ้าเกิดมาก็ย่อมมีผิวพรรณวรรณะผ่องใส เดินไปที่ไหนใครก็อยากจ้องมองไม่รู้จักอ้ม ไม่รู้จักเบือ เป็นที่ต้อตาสะดุดใจแก่คนที่พบเห็น คนทำบุญชนิดนี้หนึ่งหม่อมอะไรก็จะมีคนคอยเอาอย่างเสมอ

ผู้ให้ทานด้วยการถวายยานพาหนะ เกิดมาก็ย่อมเป็นคน

งานกฐินวัดป่าภูผาสูง

ได้รับการอำนวยความสะดวกสบาย มีคนคอยต้อนรับบริการ มีความสุขในการย็นเดินนั่งนอนกินดื่มทำพุดคิด การเดินทาง ไกลหรือไกลจะยากลำบากเพียงใด ก็ผ่านไปด้วยดีอย่างง่ายดาย เหมือนเดินทางด้วยพาหนะอันเป็นทิพย์

ผู้ถวายประทีปแสงสว่าง ทำให้เกิดมามีปัญญาหุดาดี ไม่มีผ้าฟางมืดบอด มีนัยน์ตาสวยม่วงใส มองไกลไกลได้ถนัด ตาข้างในคือจิตใจก็จะสว่างเห็นธรรมได้ง่าย

ผู้ให้ของที่พอใจ เขาเกิดมาชาติใดก็ย่อมได้รับสิ่งของที่น่าพอใจ น่าปรารถนา ได้แต่ของดี ๆ ได้ลูก สามี ภรรยา ข้าทาสบริวารหรือสิ่งของเครื่องใช้นานา ก็ล้วนได้มาแต่ของดี ๆ

ผู้ให้วัตถุสิ่งของอันเลิศ เกิดมาก็ย่อมได้วัตถุสิ่งของอัน

เลิศ ได้พบธรรมคำสอนอันเลิศ ได้พบพระศาสนา บิдамารดา
สามี ภรรยา บุตรธิดา ครูบาอาจารย์ ข้าทาสบริวาร อาหาร
เสื้อผ้า ยารักษาโรคที่เลิศ

ผู้ที่ให้ของดี และของที่ประเสริฐ ก็ย่อมประสบแต่สิ่งที่ดี
ดีและประเสริฐทำนองเดียวกันนั้น

โยมแม่...นี่คือสายพระเนตรอันยาวไกลขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์มองไกลทะลุภพชาติภพนานา จึงทรง
นำธรรมที่อัศจรรย์มาสอนพวกเราผู้ยังเวียนว่ายตายเกิด
เมื่อทราบแล้วเราก็จะนำไปประพฤติปฏิบัติจะได้ไม่เสียท่าเสียทีที่
ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ได้มาพบพระพุทธศาสนาซึ่งสอนในสิ่งที่
ถูกต้องที่สุด เมื่อเราทำตามแล้วนรกจะร้อนที่สุด เราก็ไม่ต้อง
ไปห่วงกลัว เพราะเราจะไม่วันไปตกต่ำในที่เช่นนั้น

ส่วนคำถามที่โยมแม่ถามว่า ทำบุญทำทานอย่างไรถึงจะ
ได้อานิสงส์มาก?

อาตมาขอให้โยมแม่เข้าใจอย่างนี้ก่อนว่า พระสงฆ์สาวก
เป็นบุญเขตต์คือเป็นเนื้อนาบุญของโลก

โยมแม่...เวลาชาวนาเขาจะทำนา เขาต้องดูทำเล ว่า นา
นั้น น้ำจะท่วมข้าวกล้าเสียหายบ้างหรือไม่ มีวัชพืชมากไหม
ฤดูแล้ง แล้งจนน้ำเหือดจนข้าวกล้าตายไหม หรือว่ามีสัตว์เช่น
นกหรือหนูเป็นต้นมาทำลายข้าวกล้าบ้างมั๊ย

ถ้ามีการหวานข้าวกล้างในนาเช่นนั้นก็ไร้ผล มีแต่ความเสียหาย ทั้งเสียเวลา เสียแรงและเสียใจ เหมือนหวานข้าวกล้างในกลางทะเลทรายหรือกลางมหาสมุทร จะหวังความงอกงาม และงอกขึ้นไม่ได้เลยมีแต่จะจมและก็หายไปจันใด

การทำบุญให้ทาน ในนาบุญที่ไม่ดีคือ ในพระสงฆ์ที่ทุศีล หรือมีศีลน้อยธรรมน้อย ก็ย่อมมีผลน้อยอานิสงส์น้อย อีกทั้งจะเสียแรงกายและแรงใจในภายหลังอีกเสียด้วย จันนั้น

แต่โยมแม่ต้องทราบและเข้าใจก่อนว่า การทำบุญก็ไม่ควรหวังผลจนเกินไป ควรจะมีสติและปัญญาในการให้ การให้สู่เมล็ดสู่หมาเขาก็ว่าเป็นคนโง่ การให้ยากเขาก็ว่าเป็นตระหนี่เหนียวแน่น และแล้งน้ำใจ การให้ด้วยสติปัญญา ด้วยศรัทธาเลื่อมใส เป็นการให้ที่ดีที่สุด

ฉะนั้น... ก่อนให้ทานก็ต้องมีใจเลื่อมใส ขณะให้ก็ตั้งสติด้วยดี ให้แล้วก็ไม่ควรอาลัยเสียดาย และสิ่งที่จะให้ก็ควรเป็นของสะอาดบริสุทธิ์มิใช่ไปปล้นลักขโมยคดโกง ฉ้อราษฎร์บังหลวง หรือหยิบฉวยเอาของใครเขามา... อย่างบางคนกล้าให้ทานมาก ๆ เพราะอยากได้หน้า และสมบัตินั้นก็คดโกงเขามา จึงกล้าให้ เพราะหวังจะเอาทรัพย์มาไถ่บาปเพื่อตนเองจะได้สบายใจว่าได้ให้ทำดีบ้างแล้ว การให้อย่างนี้ไม่มีอานิสงส์ ผลตรงข้ามกลับจะเป็นบาปมากเข้าไปอีก เพราะทำให้ผู้รับคือ

พระสงฆ์ท่านต่างพร้อยไปด้วยที่ท่านต้องมารับของโจร ผิดวินัยและกฎหมายบ้านเมือง

“ท่านมหา! แม่อยากฟังเรื่องกุศลผลแห่งท่านอันลึกซึ้งเข้าไปอีก?” โยมแม่กล่าวขึ้นด้วยท่วงท่าที่สังวรสมเป็นคนแก่และคนวัดที่น่ารัก

“โยมแม่...ท่านก็คือการให้ ให้อภัยสิ่งของ... ให้อภัย... การให้อภัยท่านเป็นการไม่สร้างเวรกรรมต่อกัน ถ้ามีกรรมต่อกันก็ขอให้เป็นอโหสิกรรม คือให้แล้ว ๆ กันไป ไม่เอาบาปเอาโทษ เป็นการให้ท่านที่ลึกซึ้ง ซึ่งสามัญชนคนธรรมดาจะตัดใจทำได้ยากสักหน่อย

ท่านจึงเป็นยาเสน่ห์... ทำให้คนมีเกียรติยศชื่อเสียง ส่วนความตระหนี่เป็นยาพิษร้ายที่ทำให้คนชัง... ทำให้เป็นคนไร้พวก

โยมแม่! พระพุทธองค์ตรัสว่า “การให้ท่านแก่บุคคลใด ๆ ในโลกนี้ก็ตาม หามีผลและอานิสงส์มากเสมอเหมือนการถวายสังฆทานไม่ การให้ท่านแก่สงฆ์โดยมีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข มีอานิสงส์มากที่สุด

การให้ท่านแก่พระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า หรือแก่พระอรหันต์สาวกทั้งหลาย ก็หามีผลเท่าสังฆทานไม่ แม้การถวายผ้ากฐินก็จัดอยู่ในประเภทสังฆทาน”

งานกฐินบนศาลาพ่อแม่ครูอาจารย์ วัดป่าภูผาสอง

นักปราชญ์ได้กล่าวไว้ว่า “มือของคนเราจะงาม หาใช่งาม เพราะมีกำไลใส่ไม่ แต่มือจะงามได้ก็เพราะการรู้จักให้ทาน รู้จัก นบไหว้พระรัตนตรัยและบิดามารดา

ส่วนร่างกายของคนจะงาม ก็เพราะรู้จักช่วยเหลือเพื่อน มนุษย์ หาใช่เพราะแต่งหน้าทาแป้งขัดสีจวีรกรรมไม่

คนโง่เขลาย่อมปล่อยกาลเวลาให้ล่วงเลยไป โดยไม่คิด ที่จะทำความดีมีทานและศีลเป็นต้น ผู้ที่มีความเชื่ออยู่เสมอว่า ชีวิตของตนเป็นสิ่งที่เที่ยงแท้ เขาย่อมสำคัญตัวเองผิดเป็นที่สุด เหมือนคนเดินหลงทิศหลงทาง เขาปรารถนาจะเดินไปทิศตะวันออก แต่กลับเดินหลงไปทางทิศตะวันตก เห็นสิ่งที่ชั่วว่าเป็นของดี

ผู้ที่ยังไม่ทราบชัดว่า คนที่มีความสุขก็เพราะได้ทำความ ดีไว้ก่อน

ส่วนคนที่มีความทุกข์ ก็เพราะเขาได้ทำความชั่วไว้มาก่อน
ผู้นั้น ชื่อว่า เป็นคนที่สุดจะโคตรโง่เลยทีเดียว
โยมแม่คำกล่าวที่ว่า...

“เวลาผิงแดดผิงหันหลังให้
เวลาผิงไฟผิงหันหน้าหา
หากหวังพึ่งบุญคุณความดีที่นำพา
ผิงท่วมเทให้ทั้งกายาและหัวใจ
หากหวังพึ่งโลกหน้าเมื่อเราตายไป
ผิงพึ่งศีลธรรมอันยิ่งใหญ่
คือความซื่อสัตย์ จริ่งใจ และไม่คดโกง”

โยมแม่..คำภาซิดที่กินใจข้างต้นนั้น ก็ยอมแสดงให้เห็น
ว่าคนที่หมั่นทำแต่กรรมดี ไม่เกียจคร้าน ไม่โหดร้าย ไม่โอ้อวด
มีจิตใจสะอาด ซื่อสัตย์ ไม่โลภ และใฝ่ประโยชน์ เขายอม
เป็นคนประเสริฐอย่างแท้จริง คนลักษณะเช่นนี้ แม้อนตาย
อยู่ ร่างอันไร้วิญญาณของเขานั้น ก็ยังก่อประโยชน์ และเป็น
อนุสติเตือนใจแก่บุคคลอื่นได้

“ท่านมหา! ถึงเราจะเรียนรู้วิธีการทำทานและทำใจ แต่
มันไม่ง่ายเลยนะลูก ที่เราจะเอาชนะใจที่ถูกเสียดแทงไปด้วยทุกข์
จากสังขารที่กำลังจะร่วงโรย?”

“โยมแม่เอ๋ย... คนที่ดีแต่คิดในทางทุกข์ร้อนกระวนกระวาย ไม่รู้จักปลอบใจตัวเองบ้างเลยชื่อว่าข่มเหงตนเอง เป็นศัตรูของตนเอง เพราะเที่ยวคิดซอกแซกให้กายเป็นเรื่องนำวิตกทุกข์ร้อนไปเสียหมด

โยมแม่อย่าได้คิดเช่นนั้น เพราะนั่นเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์... เมื่อเราคิดถึงแต่เรื่องทุกข์ เราก็ควรที่จะคิดผ่อนคลายความทุกข์ให้เป็นด้วย ไม่เช่นนั้นก็ไม่สมกับเป็นพุทธศาสนิกชน เพราะพระพุทธานุสาสนาเป็นศาสนาแห่งความดับทุกข์ ที่โยมแม่นึกว่าเหตุไฉนหนอ ความทุกข์ความเดือดร้อนจึงสมุฏฐมาที่เราคนเดียวอย่างไม่มีวันผ่อนคลายเลยนั้น โยมแม่เคยสอบถามคนอื่นดูหมดแล้วหรือยังว่า เขายังมีความสุขอยู่ดีกันทั้งนั้นหรือ? ในโลกนี้มีใครบ้างที่ไม่ทุกข์ร้อนอะไรเลย? มนุษย์หรือสัตว์ทั้งหลาย ทั้งโง่ฉลาดทั้งปราชญ์ทั้งบัณฑิตทั้งพระราชาและคนขอทาน ทุกคนย่อมมีความทุกข์ ความเดือดร้อนกันทั้งนั้น ทุกหย่อมหญ้าก็ล้วนมีความเกิดแก่เจ็บตาย เมื่อทุกข์มันมีประจำสังขารมนุษย์หรือสัตว์อยู่แล้ว ที่เราบอกว่ามีความสุขนั้น ก็คือความทุกข์ที่มันลดลง ซึ่งความทุกข์ที่ลดลงนั้นก็รอวันที่จะเพิ่มปริมาตรให้เกิดความทุกข์เพิ่มขึ้นมาเมื่อใดก็ได้ อย่าได้นึกไปเลยว่าคนอื่นไม่มีใครทุกข์และเดือดร้อนมากเท่าเรา แต่แท้จริงแล้ว การหาคนที่มิแต่ความสุขนั้นเป็น

การยากยิ่ง... แต่ก็อาจหาได้บ้างในขอบเขตที่จำกัด... เช่นหาที่
อารามวัดของท่านผู้ลี้ภัยนิกายเพียงเท่านั้น!

โยมแม่... เพราะแม่ในหมู่พ่อค้าใหญ่ที่คนทั้งหลายเข้าใจว่า
เป็นเศรษฐีนั้น ก็มีเวลากลัดกลุ้มกระวนกระวายมากกว่าที่จะ
มีความสุขใจ

การทำสมาธิภาวนาทำให้เราเห็นตัวตนที่แท้จริงของเราเอง
เมื่อเห็นกิเลสในใจตนเองแล้ว เราจะรู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จัก
ตน รู้จักประมาณ รู้จักกาลเวลา รู้จักบริษัทคือประชุมชน
และรู้จักบุคคล ผู้ใดใช้ความรู้ทั้ง ๗ นี้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนได้
ผู้นั้นย่อมอยู่อย่างมีความสุขได้ในที่ทั้งปวง ผู้คิดทำการใหญ่ควร
คิดสร้างฐานให้ดีด้วย มิเช่นนั้นงานใหญ่นั้นจะพังทลายตัวเอง

โยมแม่... ถ้าเราคิดถึงความสำเร็จหนึ่งส่วน ก็จะต้อง
เตรียมใจเพื่อไว้สำหรับอุปสรรคต่าง ๆ มากถึง ๓ ส่วนด้วยกัน
การคิดเช่นนั้น มันจะทำให้เราตั้งอยู่ในความไม่ประมาท

ผู้ไม่ประมาท จะมีสติและใจสงบเย็น ความสงบนั้นมี
อยู่ในท่ามกลางความไม่สงบนั้นเอง ผู้ใดปรับปรุงใจให้สงบได้
ผู้นั้นย่อมหาความสุขได้ในความทุกข์ อย่างนั้นนอนคอยโชค
วาสนาให้ลอยมาหาเอง เพราะจะเป็นเหมือนราชสีห์นอนหลับ
แล้วคอยอำปากให้เนื้อวิ่งเข้าไปอยู่ในปาก มันย่อมเป็นไปไม่ได้
แต่เราจงมีความอดสาหะพยายาม

ช่างหล่อลายประดับศรีประไพจิตกาธานมาจากชัยภูมิ

ถ้าโยมแม่ลงมือทำกายวาจาใจให้สงบระงับลงได้ตั้งแต่บัดนี้ ก็เชื่อว่าจะเดินทางไปสู่ความสำเร็จอย่างมีเหตุผล อย่าดูหมิ่นความเจริญที่เกิดขึ้นทีละน้อยและก้อย่าดูหมิ่นความเลื่อมที่เกิดขึ้นทีละน้อยเช่นกัน

ถ้า น้ำหยดลงตุ่มทีละหยดทำให้เต็มตุ่มได้ น้ำที่ไหลออกจากช่องรั้วทีละหยดก็ทำให้หมดตุ่มได้เช่นเดียวกัน

โยมแม่เอ๋ย! จงเก็บเล็กผสมน้อย ไม่ว่าจะเป็นวิชาความรู้หรือทรัพย์สมบัติทางธรรม จงตัดความสิ้นเปลืองของชีวิตที่ไม่จำเป็นและไม่มีประโยชน์ เช่น ดูดวง ซื้อมวยเบอร์ด เพื่อดูฝัน ฯลฯ แล้ง ๆ ออกไปหมด เราจะก่อสร้างฐานะให้ใหญ่ยิ่งสักเท่าไรก็ได้ ถ้าเรารู้จักทำงานเหมือนปลวก อย่าลืมนหรือมัวคิดแต่จะฝึกจะจัดระเบียบให้คนอื่นเท่านั้น จงมองดูตัวเองบ้างว่าได้รับการฝึกดีแล้วหรือ มีระเบียบดีแล้วหรือ

โยมแม่ ถ้าเรามีคนรับใช้จงลองหัดนึกว่าคนเหล่านั้น เป็นลูกหรือเป็นหลานของเราเองก่อน แล้วความเกรี้ยวกราด เอาแต่ได้เอาแต่ใจตนของเราจะบรรเทาลงได้ หรือมิฉะนั้น จงลองนึกกลับกันให้ตนเองเป็นผู้ถูกเขาใช้บ้าง ความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่นก็จะเกิดขึ้นได้

คำว่า “พอ” คำว่า “อิม” และ “รู้จักประมาณ” ไม่มี ในจิตใจของผู้ใด ผู้นั้นชื่อว่าพินาศไปแล้วครึ่งหนึ่ง เราจงพลอย ยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี อย่าเปิดโอกาสให้ความริษยามาครอบงำ จิตของเราได้ เพราะความริษยาย่อมทำโลกให้พินาศ รวมทั้ง ทำลายตัวของผู้ริษยาเองด้วย ท่านว่าความริษยาอาฆาตพยาบาท คือพิษร้ายที่ฝังอยู่ในใจมนุษย์มาแสนนาน มันพร้อมที่จะพ่นพิษ ออกใส่ใครต่อใครได้ทุกเมื่อ แต่ความริษยานี้ในหัวใจโยมแม่ไม่เคยมี จึงเป็นที่สบายใจได้

บุคคลผู้ชอบเที่ยวโพยพนาความชั่วของผู้อื่นนั้น ชื่อว่า ทำร้ายผู้อื่นด้วยวาจา แม้เรื่องที่พูดจะเป็นจริงก็ไม่ทำตนให้ดีขึ้น นอกจากทำให้คนทั้งหลายเห็นว่า ผู้พูดมีอหังการชั่วหา ความสุขด้วยการเหยียบย่ำทำลายคนอื่น จงมีเมตตากรุณาต่อ คนที่พลาดพลั้ง อย่าซ้ำเติม ถ้าช่วยได้จงช่วยพยุงให้เขาลุก ขึ้น ถ้าไม่มีคนผิดพลาดเลยในโลก พระพุทธศาสนาก็ไม่มี ความจำเป็นอะไร

ในข้อนี้อาตมาก็ยังโชคดีที่มีโยมแม่คอยช่วยพยุง ตั้งแต่
เป็นเด็ก จนเป็นพระทั้งองค์อยู่ได้มาจนทุกวันนี้

**เพราะแท้จริงศาสนานี้คือที่พึ่งสำหรับคนที่ผิดพลาดพลั้ง
ให้ได้มีโอกาสแก้ตัวและกลับตัวให้ดีขึ้น จงอย่าคุยโอในความดี
ความรู้ความสามารถของตนเอง จงอย่าปกปิดซ่อนเร้นความดี
ของผู้อื่นหรือโกงเอามาเป็นของตน**

การยกตนเองหรือกดผู้อื่นลงนั้น คนโง่นี้กว่าเป็นการดี
แต่ผู้รู้เห็นว่าเป็นการกดตนเองให้ต่ำลงไปยิ่งกว่าเดิมเสียอีก

ผู้ใดคอยมีสติสอนใจตนเองอยู่เสมอในความไม่แน่นอน
ของสิ่งทั้งหลาย ผู้นั้นย่อมไม่ตั้งหน้าแต่จะบังคับให้เหตุการณ์
ในโลกเป็นไปตามใจของตนเท่านั้น พระพุทธองค์ตรัสสอนว่า
“ท่านทั้งหลายจงมาดูโลกนี้ จงรู้จักโลกนี้ จงรู้เท่าทันโลกนี้ แต่
อย่าแบกเอาไว้ อย่าหามไว้ อย่าหาบไว้ มันหนักอกและหนักใจ
เพราะการแบกก็ตาม การหาบหรือการหามก็ตาม จะไม่ช่วย
โลกให้ดีขึ้น นอกจากจะก่อทุกข์ให้แก่ผู้แบกเป็นต้นนั่นเอง”

ขอให้โยมแม่ปล่อยวาง....แม่ได้แบกของหนักมานานนม
แล้ว จงวางลงเถิด แล้วจะสบาย อยู่หรือตายใจก็ไม่กังวล...
นี่คือวิธีการคิดและบริหารความสุขในจิตใจอย่างแท้จริง

วันนั้นเป็นวันที่นั่งรำพึงถึงโยมแม่อยู่นานสองนาน ได้
คิดเรื่องเก่าแต่ดี การได้คุยกับตัวเองก็เป็นความสุขอีกอย่างหนึ่ง

ที่ไม่มีคนมาแย่งพูด หากชอบพูดก็จงพูดกับตัวเอง หากชอบสอนก็จงสอนตัวเอง หากชอบทำก็จงลงมือทำเอง มิใช่เที่ยวแต่สั่งให้คนอื่นคนนั้นทำ อยู่กับโยมแม่ที่วัดป่าภูผาสูงมาหลายปี ส่วนมากทำอะไรก็มีแต่ลงมือทำเอง มีช่วงระยะหลังนี้เองที่มีคนช่วยทำและแบ่งเบาภาระบ้าง

มองดูจิตกาธานของโยมแม่ยามตะวันตกชิงพลบ ใต้ความคิดหลายอย่างว่า โยมแม่หมดอายุขัยหมดภาระแห่งความเป็นมนุษย์ที่มีแต่เรื่องยุ่ง ๆ ไปสบาย บุญกุศลก็ได้ทำไว้พอตัว โลกมนุษย์นี้มันไม่เห็นจะมีอะไรประเสริฐเลิศเลอสักเท่าไร ก็มีแต่เรื่องรักเรื่องชัง มีแต่เรื่องกาม เรื่องกิน เรื่องเกียรติ และ โลก โกรธ หลง กลางคืนเป็นคว้น กลางวันเป็นเปลว มีน้ำตา และเสียงหัวเราะเป็นรางวัลก็เท่านั้น

การที่อาตมาได้อาศัยโยมแม่ ถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ได้งดเว้นจากการฆ่าสัตว์และลักทรัพย์เป็นต้น เป็นบุญคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม กระหม่อมก็คือหัวล้านของพระ

การที่จะตอบแทนคุณนั้นมีใช่เป็นสิ่งที่ทำได้โดยง่ายเลย การที่อาตมาได้ตอบแทนด้วยสิ่งต่าง ๆ ตามอรรถภาพแห่งความเป็นพระที่มอบให้แม่ได้ ยิ่งถือว่าเป็นสิ่งเล็กน้อย คือไม่สามารถตอบแทนคุณความดีของแม่ได้หมด ด้วยเหตุเพียงเท่านั้น

ขณะดำเนินการก่อสร้าง

มองดู “ศรีประไพจิตกาธาน” สถานที่ปลงอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา สังขารทั้งหลายทั้งปวงไม่เที่ยง เป็นทุกข์ ไม่ใช่ตัวตน บ่งบอกถึงความเกิดขึ้นในเบื้องต้น ตั้งอยู่ในท่ามกลาง และแตกสลายไปในที่สุด ชีวิตมนุษย์ก็เป็นเหมือนกับความฝัน ที่กระจัดกระจายไปตามสายลม เย็นวูบ ! เดี่ยวเดียวแล้วก็กลายมา เป็นความร้อนวูบ

ตะวันรอนแดดอ่อนลง ไฉ่ขอบฟ้ารับกับไฉ่ขอบเขา แสงโสมส่องลอดตามกิ่งไม้ระยับสีทอง เสียงนกเล็ก ๆ บนกิ่งไม้ เคี่ยมคะนอง ตะเคียน ชนุน และไม้มะหล่ำ ร้องทักทายกัน อย่างเพลิดเพลิน แสดงถึงจิตใจที่ชื่นบาน นกพิราบก็ร้องกกลูกตามซอกเสาในศาลาใหญ่ หมูป่าตัวอ้วนก็นอนไต้ร่มไม้

ส่งเสียงจากปลายจมูกดังพุดผาด ๆ มันมีความสุขตามประสา
สัตว์ ความสุขเป็นสิ่งที่หาได้จากที่ทุกแห่งและทุกฐานะ เว้น
บุคคลจะไม่รู้จักมองเห็นเท่านั้น

พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า **ผู้มีปัญญาย่อมสามารถที่จะหา
ความสุขได้แม้ในสถานะที่น่าทุกข์ ตรงกันข้ามกับคนเขลา แม้จะ
อยู่ในฐานะที่น่าจะสุข ก็มีแต่ความทุกข์ร้อนเศร้าหมอง** ถ้าเรา
ฝึกใจให้อดทนได้ ทนได้อยู่เสมอเราจะมีสุขขึ้นอีกมาก
ในโลกนี้มักมีเรื่องร้ายเข้ามาในชีวิต ถ้าเรากลับเรื่องร้ายให้
กลายเป็นเรื่องดีนั้นย่อมเป็นเรื่องประเสริฐ ถึงแม้เราจะยังไม่
สามารถทำได้ในทันที แต่ก็ต้องอาศัยความอดทนและความ
พยายาม คนที่อดทนได้ รับได้ มักจะได้รับโอกาสพิเศษจาก
สวรรค์และพระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์เสมอ

บัดนี้ พระอาทิตย์ลับขอบฟ้าไปแล้ว ทิ้งไว้แต่เพียงแสง
สว่างเพียงราง ๆ กระทบเรือนยอดศรีประไพจิตกาธาน เสมือน
หนึ่งหญิงชราปลายปัจฉิมวัยยิ้มด้วยความสำราญเบิกบานใจ
โบกมือลาทักทายลูกหลานเป็นกาลสุดท้าย เมื่อหยุดยิ้มแล้ว
รอยแห่งความร่าเริงยังเหลือปรากฏอยู่เพียงเล็กน้อย และคงอยู่
เป็นรอยยิ้มสุดท้ายแห่งภพมนุษย์และชาติกาล ที่ไม่มีวันจะ
รังสรรค์ได้ใหม่อีกแล้ว ช่างเป็นภาพที่สุดจะประทับใจ และไม่มีวัน
ลืมเลือนหรือจืดจางจริง ๆ ...

รักแม่... พระมหาธีรนาถ พระลูกชาย...ฯ

คิดถึง

รักและภูมิใจที่สุดที่เกิดเป็นลูกของแม่
จิ๋ว-จิ๋ว-แจ่ม-แจ่ม

ประวัติโดยสังเขป คุณแม่ศรีประไพ คล่องค่านวนการ

คุณแม่ศรีประไพ คล่องค่านวนการ เป็นธิดาของนาย
หงวน และนางจ้อย ลิมอักษร เกิดเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม
พ.ศ. ๒๔๖๖ เวลา ๓ นาฬิกา ๕ นาที ตรงกับวันพฤหัสบดี
แรม ๒ ค่ำ เดือน ๗ ปีกุน มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๑๓ คน

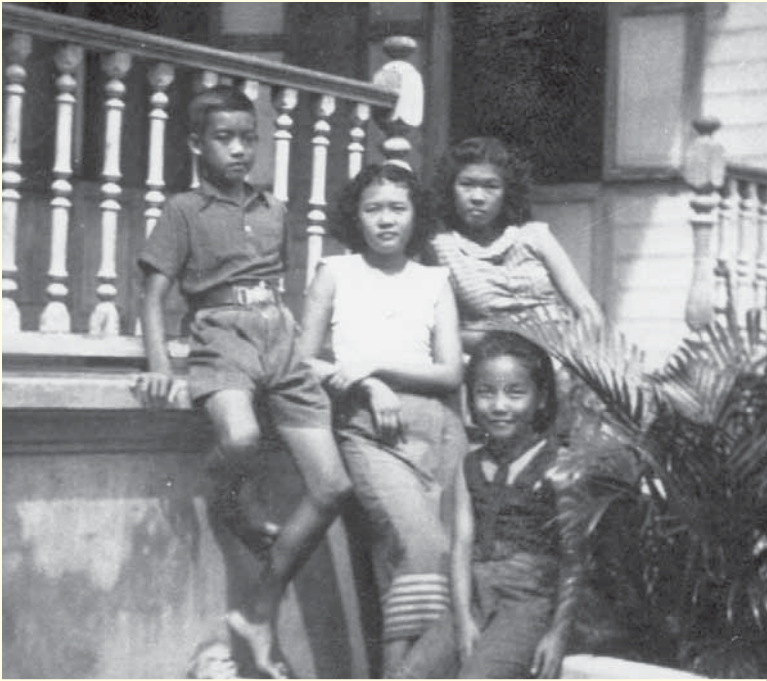
- คือ
๑. พ.ต.อ.ประสงค์ ลิมอักษร (ถึงแก่กรรม)
 ๒. นางเวียน จารุนาคร (ถึงแก่กรรม)
 ๓. นางสาววงวิภา ลิมอักษร (ถึงแก่กรรม)
 ๔. ด.ช. ... ลิมอักษร (ถึงแก่กรรม)
 ๕. ด.ช. ... ลิมอักษร (ถึงแก่กรรม)
 ๖. พ.ต.ท.ประเสริฐ ลิมอักษร (ถึงแก่กรรม)
 ๗. อาจารย์ระเบียบ ลิมอักษร (ถึงแก่กรรม)
 ๘. ร.ศ.ละเมียด ลิมอักษร (ถึงแก่กรรม)
 ๙. ร.ต.อ.ชวน ลิมอักษร (ถึงแก่กรรม)
 ๑๐. ด.ญ.ละม่อม ลิมอักษร (ถึงแก่กรรม)
 ๑๑. นางละไม ขจรเนติยุทธ (ถึงแก่กรรม)
 ๑๒. นางศรีประไพ คล่องค่านวนการ
 ๑๓. คุณหญิงอุไรวรรณ หงสประภาส

นายหงวน และนางจ้อย ลิ้มอักษร บิดามารดาของคุณแม่

นางสาวศรีประไพ ลิ้มอักษร

คุณแม่ในวัยเด็กที่บ้านบิดามารดา (บ้านสามแยก วงเวียน ๒๒ กรกฎาคม)

คุณพ่อสำเร็จ คล่องคำนวณการ ในวัยหนุ่ม

คุณแม่ และคุณพ่ออุ้มจั่ง (ลูกชายคนโต)

การศึกษา

จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม
 จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
 ศึกษาต่อที่คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 จากนั้นได้ไปศึกษาต่อที่คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชฯ ๒
 ปี จึงเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ขึ้น ทางคณะแพทยศาสตร์
 จึงปิดการศึกษาไป ๒ ปี

ต่อมาคุณแม่จึงได้สมรสกับคุณพ่อสำเร็จ คล่องคำนวณ
 การ (บุตรของหมื่นคล่องคำนวณการ และนางชั้นเฮง พงษ์พานิช)
 มีบุตรธิดา ๕ คน

คุณพ่ออุ้มจิ้ง คุณแม่อุ้มจิว ถ่ายภาพที่บ้านคุณยาย

รูปคู่คุณพ่อคุณแม่

๑. นายเริงศิริ ลิ้มอักษร (เนื่องจากพี่สาวคุณแม่ไม่ได้
แต่งงานเลยขอไปเป็นบุตรบุญธรรมจึงใช้นามสกุลเดิมของคุณแม่)

๒. นายแพทย์เริงศักดิ์ คล่องคำนวณการ

๓. นางสาวดี จตุพรภักตร์

๔. นางศรีประภา คล่องคำนวณการ

๕. นางลดาศิริ อัสวานันท์

๖. พระมหาธีรนาถ อคฺคธีโร (บุตรบุญธรรม)

นายแพทย์เริงศักดิ์ คล่องคำนวณการ สมรสกับ
แพทย์หญิงยงจิตรา คล่องคำนวณการ (ศิษรินกุล) มีบุตรธิดา
๒ คนดังนี้

๑. นางสาวปริญญ์ คล่องคำนวณการ

๒. นายเริงบุญ คล่องคำนวณการ

พี่น้องทั้ง ๑๐ คนของคุณแม่ ในงานศพคุณยายจ้อย ลิ้มอักษร

นางสุวดี จตุพรภักตร์ สโมสรกับนายเสกสรรค์
จตุพรภักตร์ มีบุตร ๒ คนดังนี้

๑. นายชยวัฒน์ จตุพรภักตร์
๒. นายธนพัฒน์ จตุพรภักตร์

นางลดาศิริ อัครวานันท์ สโมสรกับนายอริก อัครวานันท์
มีบุตรธิดา ๓ คนดังนี้

๑. ดร.อริป - นางกฤติกา อัครวานันท์ (จารุพนิช)
๒. ดร.อารียา อัครวานันท์ - นายปริญ เขียววรร
มีธิดาคือ ด.ญ. ปุณศิริ (หนูเอมมา) เขียววรร
๓. นายอริคม - นางชลธิชา อัครวานันท์ (พิพัฒน์
กุลสวัสดิ์)

ด.ญ. ปุณศิริ เขียววรร
(หนูเอมมา)

ทางบริษัทฯ พาคูณพ่อและคุณแม่
เดินทางไปที่ยวประเทศญี่ปุ่น

การทำงาน

ครั้งแรกทำงานที่บริษัท เอส อาร์ มอเตอร์ หลังจากนั้น คุณพ่อกับคุณแม่ได้มาทำงานที่เดียวกันที่สำนักงานใหญ่บริษัทโตโยต้ามอเตอร์ คุณพ่อมีตำแหน่งเป็นผู้จัดการใหญ่ฝ่ายการตลาด คุณแม่เป็นแคชเชียร์ใหญ่ของบริษัทฯ ท่านทั้งสองเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจได้ด้านความซื่อสัตย์ มีความจริงใจเป็นที่เคารพนับถือของทุกคน ทางบริษัทฯ จึงพาท่านทั้งสองไปเที่ยวญี่ปุ่นเพื่อเป็นการขอบคุณ

คุณแม่ได้ทำความดีและบุญกุศลมาตลอด มีความกตัญญูกตเวที เป็นผู้มีจิตใจประเสริฐ ไม่เคยนิินทาวว่าร้ายใครทั้งต่อ

คุณพ่อกับคุณแม่ ที่ทำงาน

หน้าและลับหลัง เป็นคนตรงไปตรงมา พูดจริงทำจริง มีแต่ความหวังดีมอบให้ทุกคนที่รู้จัก คุณแม่จึงเป็นที่รักของคนรอบข้างเสมอมา เป็นภรรยาที่ซื่อสัตย์จงรักภักดีของสามีมาตลอด เป็นคุณแม่ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรักและเมตตาต่อลูก ๆ หลาน ๆ เสมอหน้าเท่ากันหมด

ด้วยบุญกุศลที่ได้ทำมาตลอดจึงส่งผลให้บั้นปลายชีวิตได้อย่างเข้าสู่วัยชรา จึงได้รับความอบอุ่นจากลูกๆ ที่คอยรักและห่วงใยคุณแม่

คุณแม่เสียชีวิตจากลูกๆ ไปอย่างสงบ ด้วยภาวะไตวายและหัวใจวาย ในวันศุกร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ เวลา ๑๗.๓๕ น. ณ โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพฯ

จากนั้นได้บำเพ็ญกุศลครบ ๗ วัน (๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ - ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๑) ที่วัดธาตุทอง กรุงเทพฯ ได้รับน้ำอาบศพ ประทานจากพระสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (เจริญ สุวฑฺฒโน)

ต่อจากนั้นลูกๆ ได้มีความเห็นพ้องกันว่า สิ่งที่จะทำให้คุณแม่มีความสุขและชื่นใจที่สุดคือการนำคุณแม่มาบำเพ็ญกุศลต่อที่วัดป่าภูผาสูง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นวัดที่คุณแม่ได้เริ่มรวมก่อสร้างขึ้นโดยมีพระอาจารย์มหาธีรนาถ อคฺคชิโร (บุตรบุญธรรม) เป็นเจ้าอาวาส ดังนั้นจึงนำคุณแม่มาวัดป่า

ภูผาสง ในวันเสาร์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ตั้งศพคุณแม่
ที่ศาลาพหุการ

ทางวัดป่าภูผาสงได้จัดสวดพระอภิธรรมทุกคืนตลอด
๑๐๐ วัน ทำบุญครบ ๕๐ วัน เมื่อวันเสาร์ที่ ๑๐ มกราคม
พ.ศ. ๒๕๕๒

จัดพิธีฌาปนกิจในวันอาทิตย์ที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒
ณ เมรุชั่วคราว “ศรีประไพจิตกาธาน” ซึ่งจัดสร้างขึ้นเป็น
พิเศษแด่คุณแม่ ให้สมกับคุณแม่เป็นบุคคลพิเศษของลูก ๆ
หลาน ๆ ทุกคน และอยู่ในความทรงจำในหัวใจตลอดชั่วนิจ
นิรันดร์

เคลื่อนศพคุณแม่จากโรงพยาบาลศิริรามาสวนดอกนิชรธรรม ที่วัดธาตุทอง กรุงเทพฯ (๒๒ พ.ย. ๒๕๕๑)

สมเด็จพระสังฆราชทรงประทานน้ำอาบศพ โดยมี ศ.นพ.จตุรพร หงสประภาส เป็นผู้แทนพระองค์

อาจารย์ธนีสร์ ศรีกลิ่นดี มาเป่าขลุ่ยขณะประกอบพิธีรดน้ำศพ

วันเสาร์ที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลูก-หลาน เป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรม

วันอาทิตย์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ ครอบครัวหงสประภาส เป็นเจ้าภาพ

วันอาทิตย์ที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ เตรียมอุดม รุ่น ๒๘ เป็นเจ้าภาพร่วม

วันจันทร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ สาคิตปทุมวันรุ่น ๙ เป็นเจ้าภาพ

วันอังคารที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ สาทิตปทุมวัน รุ่น ๑๒ เป็นเจ้าภาพ

วันพุธที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ น้องๆ สกูล “คลองค่านวนการ” เป็นเจ้าภาพ

วันพฤษภาคมที่ ๒๗ พุทธศักราช พ.ศ. ๒๕๕๑ บุตร-ธิดา-หลานๆ เป็นเจ้าภาพ

วันศุกร์ที่ ๒๘ พุทธศักราช พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะศิษย์วัดป่าภูผาสองและชาวบ้านดงมะไฟ เป็นเจ้าภาพ

จัดพิธีทำบุญเลี้ยงพระช่วงเช้า
๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

วันศุกร์ที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะศิษย์วัดป่าภูผาสงและชาวบ้านดงมะไฟ
เป็นเจ้าภาพ

ประมวลภาพผู้ที่มาร่วมไว้อาลัย บำเพ็ญกุศลสวดพระอภิธรรมที่วัดธาตุทอง กรุงเทพฯ

จากวัดธาตุทอง

มาถึงวัดป่าภูผาสูง

วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ เคลื่อนศพจากวัดธาตุทอง กรุงเทพฯ ไปบำเพ็ญกุศลต่อ

ทำบุญครบ ๕๐ วัน ที่วัดป่าภูผาสูง จังหวัดนครราชสีมา วันเสาร์ที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๒

ระลึกถึงพี่ตุ้

พี่ตุ้คงจำได้ว่าครอบครัว
เราเป็นครอบครัวใหญ่ มีเรา
สองคนเป็นลูกคนสุดท้าย
และรองสุดท้ายติดกัน เมื่อ
เรียนชั้นมัธยม อยู่โรงเรียน
มหาพฤฒาราม เรานั่งรถลาก
ไปโรงเรียนและกลับบ้านทุกวัน
เราจะนั่งที่วางเท้าด้วยกัน ซึ่ง

คงจะดูน่ารักดี ส่วนพี่โต ๆ ก็นั่งบนเบาะนั่งเต็มรถเลย จน
เข้าจุฬาฯ ก็เข้าด้วยกัน จนออกมาต่างคนก็มีครอบครัวกันไป
และมีลูกซึ่งทำให้เป็นครอบครัวที่ใหญ่ขึ้นแข็งแรงขึ้น

พี่ตุ้มีลูก ๕ คน ส่วนเล็กมี ๓ คน คุณแม่อยากให้ลูก ๆ
อยู่บ้านเดียวกัน ท่านคงอยากให้ครอบครัวอบอุ่น เราเลยอยู่
กับคุณแม่ด้วยกันมาอีกหลายปี จนกระทั่งพี่ตุ้และครอบครัว
ย้ายออกไปอยู่บ้านคลองประปา ลูก ๆ ของเราทุกคนรักกันมาก
เพราะโตขึ้นด้วยความสนิทสนมซึ่งกันและกัน เล็กและครอบครัว
จะชวนหลาน ๆ ไปเที่ยวด้วยกันบ่อยมาก โดยเฉพาะบางแสน

และพัทยา เล็กถือว่าลูกพี่ตุ๊ก็เหมือนลูกเล็กเหมือนกัน หลานๆ
ก็รักและเคารพหมอเปาและเล็กมาก จนกระทั่งถึงเดี๋ยวนี้เขาก็
มีครอบครัวเป็นหลักฐานกันหมดแล้ว ส่วนแจนก็เป็นลูกที่น่ารัก
มากเป็นห่วงเป็นใยและปรนนิบัติดูแลพี่ตุ๊อย่างวิเศษมาตลอด
จวบจนพี่ตุ๊ได้จากพวกเราไป

พี่ตุ๊เป็นพุทธมามกะที่เคร่งครัดคนหนึ่ง ถือศีลและปฏิบัติ
ตนอยู่ในศีลในธรรม ใจบุญสุนทาน ทำบุญทำทานมาตลอด
ยิ่งระยะหลัง ๆ ของชีวิตยิ่งทำมากขึ้น เป็นเครื่องนำให้ลูก ๆ
ของพี่ตุ๊ปฏิบัติตามไปด้วย เป็นการได้บุญอีกสถานหนึ่ง ในปี
หลัง ๆ ของชีวิต พี่ตุ๊มีโรคภัยมาเบียดเบียน แต่พี่ตุ๊ก็ไม่ได้
ลดการทำบุญทำทานลงมาเลย ได้สร้างถาวรวัตถุทางศาสนา
หลาย ๆ ชิ้น จนกระทั่งถึงเวลาสุดท้ายของชีวิต พี่ตุ๊ได้จากลูก ๆ
ซึ่งดูแลพี่ตุ๊ด้วยความรักและห่วงใยไปอย่างสงบ และด้วยความ
อาลัยของเล็กและครอบครัว

ขอให้วิญญาณที่บริสุทธิ์ของพี่ตุ๊ ซึ่งบัดนี้ได้จากพวกเรา
ไปยังสรวงสวรรค์ มีวิมานที่สวยงามสุขสบายเป็นที่เนาอยู่
ชั่วนิรันดร์ฯ

น้องเล็ก... คุณหญิงอุไรวรรณ หงสประภาส

แม่ครับ...

ตั้งแต่ต้น ปี พ.ศ. ๒๕๕๑
สุขภาพแม่แย่มากมาตลอด หลังจาก
เข้า ร.พ.ลาดพร้าว ด้วยเรื่อง
อักเสบจากการล้าสักจนต้องใส่สาย
ยางให้อาหารทางจมูก ต่อมาต้องใส่
สายยางให้อาหารทางหน้าท้องเข้า
กระเพาะอาหารที่ ร.พ.ศิริราช

หลังจากนั้นแม่ก็มีเสมหะในหลอดลมมากและเหนียวจน
จี้ต้องพาแม่มาเจาะคอใส่ท่อหายใจเพื่อที่จะดูดเสมหะได้
สะดวกขึ้นที่ ร.พ.เซ็นทรัลพาร์ก แม่กลับบ้านไปวันนั้นกลางดึก
จิมโทรบอกจี้ว่าแม่อาการไม่ดี จึงได้พาแม่มาเข้ารับรักษาที่
ร.พ.ไทยนครินทร์ได้ ๑ วันก็ย้ายไปรักษาต่อที่ ร.พ.ธนบุรี อยู่
รักษาได้ ๑ เดือน ๗ วัน ก็ย้ายไปรักษาต่อที่ ร.พ.ศิริราช
จนถึง ๒๑ พ.ย. ๒๕๕๑ แม่ก็ได้จากลูกๆไปอย่างสงบด้วย
ภาวะไตวาย และหัวใจวายในวันนั้นจี้ได้รับทราบอาการของแม่
เมื่อประมาณ ๑๔.๐๐ จากโรงพยาบาลที่ ร.พ.ศิริราช ว่า
อาการของแม่ทรง ๆ อยู่ ตอนเย็นขณะที่จี้ขับรถจากที่ทำงาน

เพื่อกลับบ้านแป่ว
(ลูกน้ำเล็ก-น้ำเปา)
ได้โทรมาบอกว่า
แม่อาการแย่มาก
แล้วให้รีบมา จี๊วกี้
ให้หม่อมขับรถ

กลับบ้านเอง ส่วนจี๊วได้ขึ้นรถแท็กซี่มาที่โรงพยาบาลศิริราช
รถติดมาก ระหว่างทางจี๊มโทรมาบอกว่าแม่ได้จากพวกเราไปแล้ว
จี๊วไปไม่ทันได้กราบเท้าแม่ก่อนที่จะนำร่างแม่ไปไว้ที่ห้องเก็บ
ศพของโรงพยาบาลศิริราช

แม่ครับ ลูก ๆ ทุกคนได้พยายามทำทุกอย่างให้แม่อย่างดี
ที่สุดแล้ว โดยเฉพาะจี๊ม เหนื่อยมากที่สุดเพราะจี๊มดูแลแม่
ที่บ้านตั้งแต่แม่ออกจากโรง
พยาบาลลาดพร้าว จี๊มทำทุก
อย่างด้วยความตั้งใจ เต็มใจ ไม่รู้
จักเหน็ดเหนื่อย จนจี๊วต้อง
คอยให้กำลังใจปลอบน้อมให้
พยายามเตรียมใจไว้บ้างเพราะ
แม่อายุมากแล้ว และเวลาป่วย
แต่ละครั้งก็มีโรคแทรกซ้อน

เพิ่มขึ้นจนถึงวาระสุดท้ายที่แม่จากลูกๆ ไปอย่างสงบ จิ๋วมั่นใจว่า ด้วยคุณงามความดีที่แม่ได้สั่งสมมาตลอดชีวิต ดวงวิญญาณของแม่ต้องได้ขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ และช่วยคุ้มครองลูก ๆ หลาน ๆ ทุกคนให้มีความสุขความเจริญ สุขภาพแข็งแรงปราศจากโรคภัยอันตรายใด ๆ

สุดท้ายนี้จิ๋ว ขอใช้ข้อความที่จิมเขียนไว้บนพวงหรีดในงานสวดพระอภิธรรมศพของแม่เพื่อแสดงถึงความรู้สึกจากใจของลูกๆ ทุกคนว่า “รักและภูมิใจที่สุดที่เกิดเป็นลูกของแม่ จิ๋ว จิม แจ้น แจ้ม” ๑

ลูกจิ๋ว... นายแพทย์เริงศักดิ์ คล่องคำนวนการ

แค่แม่...ผู้ให้ชีวิตลูก

ทุกครั้งที่จิมจะเขียนคำอาลัยถึงแม่ น้ำตาก็จะไหลออกมาจนไม่สามารถจะเขียนได้ และในที่สุดก็ต้องเขียนทั้งน้ำตา จิมพยายามบอกกับตัวเองว่าเป็นเพียงน้ำตาที่เกิดจากความคิดถึงแม่แทบขาดใจ จิมไม่ควรจะเศร้าโศกเพราะแม่ไม่ได้จากไปไหน แม่ยังอยู่ในหัวใจของจิมตลอด

ชั่ววินาทีวันดรี และขณะนี้แม่ได้กลายเป็นเทพธิดาสถิตอยู่บนสวรรค์ชั้นฟ้าที่เต็มไปด้วยความสุข สงบ สวยงาม มีแต่สิ่งที่ดีที่สุดเหมาะสมกับความดีงามและบุญกุศลที่แม่ได้ทำมาตลอดเกือบ ๘๖ ปี แม่กำลังมองดู คุ้มครอง และอำนวยการให้ลูกหลานทุกคนอันเป็นที่รักยิ่งของแม่

แม่เป็นผู้ที่มีจิตใจประเสริฐบริสุทธิ์ ยากที่จะมีใครเสมอเหมือนในทุกสถานะ ตั้งแต่เกิดมาแม่ก็รักและกตัญญูต่อบุพการีเป็นอย่างยิ่ง เมื่อแต่งงานกับพ่อ แม่ก็เป็นภรรยาที่รักดูแลสามีจนถึงวินาทีสุดท้ายที่พ่อจากไปเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๘

จากนั้นแม่ก็มีลูกทั้ง ๕ คน (จั่ง, จิว, จิม, แจ้น, แจ่ม) เป็นกำลังใจและเป็นดวงใจของแม่

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ แม่ก็เสียพี่จั่ง ลูกชายคนโตไปอีก แม่

จึงทุ่มเทความรักให้แก่ลูกที่เหลือทั้ง ๔ คนสุดหัวใจ นับแต่จำความได้แม่จะรักและเป็นห่วงลูกทุกคน แม่จะอยู่เคียงข้างพร้อมที่จะทำทุกอย่างเพื่อให้ลูกมีความสุขโดยไม่เคยที่จะเหนียวหนาย ย่อท้อ แม่จะพูดอยู่เสมอว่า รักลูกทุกคนเท่ากัน พอมาถึงรุ่นหลาน แม่ก็ได้ช่วยดูแลเลี้ยงดูหลานทุกคนเมื่อมีโอกาส ด้วยความรักอย่างเต็มเปี่ยม แม้กระทั่งญาติพี่น้องทุกคนของแม่และพ่อ แม่ก็ให้ความรักด้วยความจริงใจ

แม่เป็นคนพูดน้อย ไม่เคยนินทาว่าร้ายใครทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีแต่ความหวังดีมอบให้ทุกคนที่แม่รู้จัก แม่จึงเป็นที่รักของคนรอบข้างเสมอมา หลังจากทีพ่อจากไปแล้วแม่ก็มีจิตปรารถนาในการทำบุญกุศลเป็นอย่างมากโดยมีแจ้นลูกสาวที่อยู่ใกล้ซิดแม่ที่สุดเป็นผู้ดูแลและพาแม่ไปทำบุญทุกแห่งที่แม่ปรารถนา อันเป็นเหตุให้แม่ได้พบรู้จักกับท่านพระมหาธีรราช

ในขณะที่ท่านยังเป็นสามเณรน้อยอายุ
เพียง ๑๒ ปี จากนั้นมาแม่ก็รัก
และดูแลเสมือนท่านเป็นลูกแท้ ๆ
คนหนึ่ง

แม่ทุ่มเทให้กับการทำบุญกุศล
มาเป็นเวลากว่า ๒๐ ปี จนประมาณ
ต้นปี ๒๕๕๑ นี้ สุขภาพของแม่
เริ่มเสื่อมลงมาก ลูก ๆ จึงปรึกษากันว่าแม่สมควรถึงเวลาต้อง
พักผ่อนโดยให้แจ่มทำหน้าที่แทนแม่และมาเล่าให้แม่ฟังเพื่ออุทิศ
ด้วย แม่จึงย้ายมาอยู่ที่บ้านของจิม โดยที่พี่จิวกับแจ่ม จะมา
หาแม่อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ส่วนแจ่มก็จะมานอนค้าง
กับแม่เป็นประจำเมื่อมีโอกาส แต่หากติดธุระในการทำบุญก็
จะโทรศัพท์มาคุยกับแม่ทั้งเช้า-เย็นทุกวัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้
แม่อบอุ่นอยู่ท่ามกลางลูกทุกคน

ครอบครัวของจิม (พี่แดง, จิม, เอก, โท) รู้สึกมีบุญ
เป็นอย่างยิ่งที่มีโอกาสได้รับใช้ดูแลแม่ ทุก ๆ วันจิมจะเดินเข้า ๆ
ออก ๆ ห้องของแม่หลายต่อหลายครั้ง เข้าตึ้นนอนก็รีบเข้าไป
หาแม่ กลางคืนก่อนนอนก็ต้องเข้าไปดูให้แน่ใจว่าแม่สบายดี
และได้สั่งคนดูแลแม่ให้รีบรายงานจิมทันทีหากแม่มีอาการ
ผิดปกติไม่ว่าจะเป็นเวลาตึกตื่นขนาดไหน นอกจากนี้ลูกทุกคน

ของแม่จะเปิดโทรศัพท์มือถือตลอด ๒๔ ชั่วโมงเพื่อติดต่อกันได้ทุกขณะด้วยความเป็นห่วงแม่เกือบทุกวันจิมจะสวดชินบัญชรและยอดพระกัณฑ์ไตรปิฎกให้แม่ฟังเพื่อให้แม่รวดน้ำให้กับพ่อ, พี่จั่ง, แม่วง และญาติทุกท่านที่เสียชีวิตไปแล้ว

จิมเคยพูดกับพี่จิว แจ้น แจ่ม ว่าจะพยายามดูแลแม่ให้ดีที่สุดให้แม่มีอายุเกิน ๙๐ ปี ซึ่งจิมก็ไม่สามารถทำได้จิมต้องขอโทษพี่น้องทุกคนด้วย แม้ครอบครัวของจิมทุกคนจะให้กำลังใจและความช่วยเหลืออย่างเต็มที่แล้ว โดยทุกครั้งที่แม่มีอาการไม่ค่อยดีจิมจะเป็นทุกข์มากจนแทบจะป่วยไปด้วย พี่แดง, เอก และโธต้องคอยปลอบใจว่าแม่มีสุขภาพไม่แข็งแรงและอายุมากแล้ว จิมต้องทำใจยอมรับความจริงบ้าง เช่นเดียวกับพี่จิวที่คอยปลอบอยู่เสมอว่าจิมทำได้ดีที่สุดแล้ว ส่วนน้องทั้ง ๒ คน คือ แจ้นกับแจ่มนั้น จิมไม่ค่อยได้เล่าถึงความรู้สึก ๆ ให้อ่าน

แม่จำ แม่รู้ว่าลูกทุกคนรักเทิดทูนแม่มากแค่ไหน ทุกครั้งที่แม่มีอาการไม่ดีลูกทุกคนจะรีบมาหาแม่พร้อมหน้ากันเพื่อปรึกษาและให้กำลังใจแม่ จัดหาสิ่งของเครื่องใช้ทุกชนิดที่เห็นว่าจำเป็นสำหรับแม่ ตลอดจนคนดูแลแม่ก็มีพร้อมพรึ่่มากมายช่วยกันหลายคน หากแม่นอนไม่หลับก็มีเด็กที่ดูแลแม่ร้องเพลงให้แม่ฟัง เวลาอาบน้ำเด็กก็ช่วยกันสระผม เช็ดตัวให้

เหมือนอยู่ในสปาทุกวันตามที่แจ๊นได้สอนเอาไว้ จิมมองดูแล้วยังคิดอยู่ว่า แม่ช่างเป็นคนที่มีความจริง ๆ แม่มีแต่คนที่รักและจริงใจอยู่รอบข้าง คนที่ดูแลแม่ก็รักแม่จริง ๆ ตั้งใจทำทุกอย่างให้แม่มีความสุข

แม่จ๋า ความทรงจำของจิมที่เกี่ยวกับแม่มีมากมายลึกซึ้งเกินกว่าจะบรรยายได้หมด และจิมอยากจะทำให้แม่สบายใจได้ว่า จิมจะพยายามทำทุกอย่างที่แม่ปรารถนาอย่างดีที่สุดนะจ๊ะ เพราะจิมรักแม่มากที่สุดในโลกจ๊ะ

แม่รักลูกดั่งแก้วตา ดวงใจปรารถนาให้ลูกเป็นสุข
ลูกรักแม่ แม่ช่วยให้พ้นทุกข์ ประสพแต่ความสุขชั่ววันจันทร์ฯ

ลูกจิม... สุวดี จตุพรภักตร์

จากใจลูก...ถึงใจแม่

อุ่นใด ๆ โลกนี้มีมีเทียบเทียม
อุ่นอกอ้อมแขนอ้อมกอดแม่ตระกอง
รักเจ้าจึงปลุก รักลูกแม่อ้อมห่วงใย
ไม่อยากจากไปไกล แม่เพียงครึ่งวัน
ให้กายเราใกล้กัน ให้ดวงตาใกล้ตา
ให้ดวงใจเราสองเชื่อมโยงผูกพัน...

เมื่อได้ยินท่อนหนึ่งของเพลงนี้ ทำให้คิดถึงที่องค์พระ
หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ท่านได้พูดกับเด็กผู้หญิงตัว
เล็ก ๆ คนหนึ่ง ที่มานั่งพนมมืออยู่ข้างหน้าท่าน และถามท่าน
ว่า “หลวงตาเจ้าขา ! สวรรค์อยู่ไหนเจ้าข้าๆ”

พระหลวงตาจึงตอบว่า “สวรรค์อยู่ที่อกแม่นั้นไง ไป
ไปชุกอกแม่นั้นแหละสวรรค์”

โลกกับธรรมต้องเคียงคู่กันเสมอ องค์พระหลวงตาซึ่ง
เป็นธรรมทั้งองค์ยังยืนยันให้เห็นเด่นชัดเช่นนี้อยู่เหมือนกัน

ทำให้ย้อนคิดถึงตัวเองว่า “ตอนนี้แม่ได้จากไปแล้วและ
เอาความสุขที่แจ่มใสได้รับจากแม่ไปด้วย โออุ่นจากอกแม่ไม่มี
อีกแล้วและไม่สามารถมีใครมาแทนที่แม่ในหัวใจแจ่มใสได้...”

แม่เดินไม่ได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งก่อนหน้านี้ก็ต้องคอยอุ้มคอยพยุงกันตลอด เพราะแฉ่งจะไม่ยอมให้แม่นอนอยู่บนเตียงเฉย ๆ ไปไหนก็จะเอาแม่ไปด้วย เพราะคิดว่าถ้าไม่ให้แม่ขยับเขยื้อน ไม่ให้เกร็งตัวบ้าง กลับจะเป็นผลร้ายกับแม่ และแม่ก็จะเต็มใจไปด้วยทุกครั้ง

จนบางครั้งแม่พูดว่า “คืนนี้แม่คงนอนไม่หลับ”

แฉ่งก็ถามว่า “ทำไมล่ะคะ” “กลัวแฉ่งจะไม่ปลุกแม่”

“ต้องปลุกซิคะ ทำอะไรเสร็จแล้วก็จะไปปลุกแม่ กะเวลาแต่งตัวให้แม่ทันแน่ ๆ แฉ่งก็อยากให้แม่ไปด้วย แม่นอนหลับให้สบายเลยนะคะ ที่แฉ่งไม่ปลุกแม่ทันที ก็เพราะอยากให้แม่นอนให้สบายแต่งตัวเสร็จก็ขึ้นรถเลย ไม่ต้องมานั่งรอ”

ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๔ แม่พูดได้น้อยลง และในที่สุดก็พูดไม่ได้ รวมทั้งการกลืนอาหารก็ลำบากขึ้นเนื่องจากอาการทางสมอง แฉ่งจะโทรศัพท์บอกพี่จ๋มให้บอกพี่น้องทุกครึ่งเวลา พาแม่ไปโรงพยาบาลเพราะต้องฟังความเห็นจากทุกคนว่าจะยินยอมให้หมอรักษาแม่ตามอาการเสื่อมลงของสมองหรือไม่? เช่นถ้าต้องให้อาหารแม่ทางสายยาง เพราะแม่กลืนอาหารลำบากมากขึ้น

แฉ่งเห็นใจและเป็นห่วงแม่แค่ไหน แม่ทราบดี เพราะเราเข้าใจกันมากที่สุด ทุกครั้งที่บอกว่า “รักแม่” แม่ก็จะตอบ

ว่า “ไม่ต้องบอกหรือคุณแม่รู้แล้ว”

แม้กระทั่งแม่พูดไม่ได้แล้ว เวลาแฉ่นพูดด้วย แม่ก็จะบิบนแฉ่นแสดงให้รู้ว่าแม่รับทราบ และให้กำลังใจแฉ่นด้วยทุกอย่างที่ทำให้แม่ แฉ่นมีความสุขมาก เพราะเอาหัวใจทำให้แม่ ไม่เคยคิดว่าลำบากหรือเหน็ดเหนื่อยเลย ไม่เคยเล่าไม่เคยบอกให้ใครรับทราบทั้งสิ้น จนบางครั้งแม่หัวเราะ (ทั้ง ๆ ที่พูดไม่ได้แล้ว) เพราะแม่ขำแฉ่น

ส่วนมากจะเป็นเวลากลางดึกที่แฉ่นจะต้องคอยดูว่าแม่นอนดีมัย เพราะแม่ชอบดึงผ้าห่มออก จากนั้นก็จะพลิกตัวเปลี่ยนท่านอนให้แม่ เพื่อว่าจะได้ไม่มีแผลกดทับและแฉ่นก็พบของดีเสมอ (อุจจาระ-ปัสสาวะ) ต้องปลุกให้คนช่วยกันเปลี่ยนผ้าให้แม่ใหม่ ระวังที่สุดไม่ให้เนื้อตัวมีแผลอะไรเลย คนอื่นมีไว้

คอยช่วยเท่านั้น และคนเหล่านั้นก็ไม่ได้รู้ว่าเจ้านมอดูหัวใจ
ของเขาด้วย เพราะชีวิตแม่ไม่ใช่ผักไฮโดรโปนิกส์ จนคนรับใช้ถามเจ้าน
ว่า กลางคืนคุณไม่ได้นอนบ้างเหรอ เจ้านคิดเสมอว่าโชคดีที่
ได้อยู่กับพ่อและแม่มากที่สุด

แม้ในช่วงหลายปีหลังที่แม่ช่วยตัวเองไม่ได้เลย พุด
บอกอะไรก็ได้ จนคุณหมอพุดว่า **“ต้องใช้ความสามารถพิเศษ
ในการดูแลคุณแม่”** เจ้านไม่ตอบคุณหมอ เพราะหูและตาของ
แมื่อยังดีอยู่ อะไรที่จะกระทบกระเทือนใจแม่ เจ้านต้องระวัง
ได้แต่คิดในใจว่า “คำว่า ความสามารถพิเศษเราไม่เคยคิดถึง
คิดถึงแต่หัวใจของแม่ เราเอาหัวใจแม่มาใส่ในหัวใจเรา ฉะนั้น
เราจะเป็นคนคิดแทนแม่ทุกอย่าง อะไรที่เป็นตัวเรา เราตัดออก
เจ้านจะเล่นจะคุยกับแม่ เล่าทุกอย่างให้แม่สบายใจเพราะแม่
เคยบอกไว้ว่า “มีอะไรต้องเล่าให้แม่ฟังให้หมด”

ซึ่งสมัยที่พ่อยังมีชีวิตอยู่ พ่อก็เคยบอกว่า “มีอะไรคุย
กับแม่ดีแล้วนะลูก ถ้าไม่สะดวกบอกพ่อก็ไม่เป็นไร ให้แม่รู้ไว้
ก็เหมือนกัน”

เจ้านรู้สึกว่แม่มีความสุขทุกครั้งทีเจ้านทำอะไรให้
แม่พุดว่า “แม่ไว้วใจเจ้านได้”

เจ้านแกล้งถามแม่เล่น ๆ ว่า

“ลูกทั้งหมดแม่รักใคร่มากที่สุด”

แม่จะตอบเหมือนกันทุก
ครั้งว่า “รักเท่ากันทุกคน”

นี่คือความน่ารักของแม่ และ
จริง ๆ ก็เป็นอย่างนั้น แม่ไม่เคย
บ่นว่าลูกคนไหนลับหลังเลย แม่
จะพูดว่า

“ใครเขาคิดถึงเรา เขาก็มา
หาเราเอง เขามีครอบครัวกัน ไปยุ่งกับเขาไม่ดี เดี่ยวครอบครัว
เขาจะไม่สบายใจ”

แจ้ถามแม่ว่า “ทำไม แม่อยู่กับแจ้?”

แม่ตอบว่า “มีความสุข” แจ้ถามต่อ “สุขยังงัยคะ”

แม่บอกว่า “อบอุ่น” คำว่า อบอุ่นของแม่ แจ้ก็เข้าใจ
ทุกอย่าง แม่เคยพูดกับแจ้ว่า “แม่ทำให้แจ้ลำบาก ไม่มี
ครอบครัวอบอุ่นเหมือนคนอื่นเพราะต้องเป็นห่วงแม่”

แจ้ตอบแม่เพียงว่า “แจ้ชอบชีวิตแบบนี้เอง แม่ไม่ได้
ทำให้แจ้ลำบากเลย” แจ้ไม่ได้บอกแม่ว่าส่วนลึกในใจนั้น
คิดว่า “ผู้หญิงถ้าแต่งงานก็ต้องรับใช้สามี ตอนนี้อยากเสีย
ชีวิตแล้ว แม่ต้องอยู่คนเดียว แม่มีพระคุณมากกว่าใครในโลก
แจ้ควรอยู่รับใช้ถึงจะถูก”

ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ปี พ.ศ.๒๕๕๐ แจ้ไม่ได้ไป

วัดที่ต่างจังหวัดเลย เพราะพี่น้องเป็นห่วงแม่ และบอกว่า **“ถ้าจะดูแลแม่ ต้องดูที่กรุงเทพฯ แฉ่่นก็ปฏิบัติตามเพราะแม่สำคัญมากกว่าทุกสิ่งในโลกนี้”**

วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๑ พี่จิว พี่จิม และแจ่ม พาแม่ไปอยู่ที่บ้านพี่จิม แฉ่่นคิดถึงแม่มาก ทุกข์ทรมานทั้งใจและกายเป็นที่สุด ทั้ง ๆ ที่ทราบดีว่าทั้งพี่จิว พี่จิม และแจ่ม รักเป็นห่วงและหวังดีกับแม่ไม่น้อยไปกว่าแฉ่่นเลย แฉ่่นได้แต่มีชีวิตอยู่ไปวัน ๆ ความสุขที่เคยมีมันหายไปหมด การจากกันครั้งนี้ถึงแม้อยังมีชีวิตอยู่ไม่ใช่ตายจากกันไป มันก็ยากลำบากสำหรับแฉ่่นที่จะพยายามทำใจให้รับได้ คำสวดมนต์ก็มีอยู่ “ความพลัดพรากจากสิ่งที่เป็นที่รักย่อมเป็นทุกข์”

แต่เมื่อเจอกับเหตุการณ์จริงแล้ว ทุกข์นี้มันไม่สามารถอธิบายออกมาเป็นคำพูดได้ มันกัดกินเราอยู่ภายในใจลึก ๆ ทั้งคิดถึง ทั้งเป็นห่วง เพราะแม่พูดไม่ได้แล้ว แต่ความรู้สึกทุกอย่างยังดีเหมือนคนปกติ แฉ่่นไม่ได้พูดบอกใคร ได้แต่คิดในใจว่า “นี่เรายังดีที่พอมีสติอยู่บ้าง ไม่งั้นป่านนี้คงบ้า ๆ บอ ๆ ไปแล้ว”

จากนั้นสองวัน ท่านพระอาจารย์มหาธีรนาถ ได้โทรศัพท์มาและพูดว่า “แฉ่่นยังดีนะที่มีชีวิตมาทางนี้ ไม่งั้นคงบ้า ๆ บอ ๆ ไปแล้ว”

แจ้จึงตอบท่านว่า “ทำไมท่านพูดเหมือนที่แจ้คิดเลย”

**แจ้ได้แต่กราบขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและบารมี
พ่อแม่ครูบาอาจารย์ได้โปรดคุ้มครองให้แม่ได้สิ่งที่ดีที่สุดและ**

ขอให้แจ้รับสภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดกับแจ้ให้ได้
เพราะแม่คือหัวใจของแจ้ ความสุขของแจ้อยู่ที่แม่คนเดียว

ระยะหลังนี้แม่ไม่สบาย ต้องนอนโรงพยาบาลหลายครั้ง
ลูก ๆ ทุกคนก็ไม่สบายใจมาก ทั้ง ๆ ที่ทราบดีว่าแม่อายุมากแล้ว
(ย่างเข้า ๘๖ ปี) วันที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑ พี่จิวพา
แม่ไปเจาะคอ ใส่ท่อหายใจ เพื่อที่จะดูตเสมหะได้สะดวกขึ้น
ที่โรงพยาบาลเซ็นทรัล ปาร์ค

วันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑ แม่กลับมาบ้านพี่จิม
แจ้ก็ตามมานอนค้างคืนกับแม่ด้วย พอกลางดึกวันนั้นเวลา
ประมาณ ๔ ทุ่ม แม่หายใจหอบมากจนต้องเข้าโรงพยาบาล
ไทรนครินทร์อีก ๑ วัน พบว่าแม่มีอาการผิดปกติทางหัวใจ
ด้วย ซึ่งก่อนหน้านี้แม่ไม่เคยเป็นโรคหัวใจเลย แจ้เป็นห่วง
แม่มากที่สุด ไม่สบายใจเลย ต่อจากนั้นก็ย้ายไปรักษาตัวอยู่ที่
ร.พ.ธนบุรี และ ร.พ.ศิริราช

จนในที่สุด วันศุกร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เวลา
๑๗.๓๕ น. เป็นเวลาที่แม่จากลูกไปอย่างสงบ นพ. พิสิษฐ์
อภิโสภณศิริ (โรงพยาบาลศิริราช) เข้ามาจับชีพจรให้แม่ประมาณ

คุณแม่กับแจ้ ภาพนี้ถ่ายก่อนคุณแม่เสียชีวิต ๑ วัน

๕ นาที คุณหมอก็บอกว่า หัวใจแม่ไม่เต้นแล้ว และบอกว่าแม่จากไปเหมือนคนนอน และเพรียกลับไปเอง ไปดีมาก น้องแป้ว (ลูกสาวคุณหญิงอุไรวรรณ หงสประภาส ซึ่งเป็นน้องสาวแม่) อยู่กับแจ้ด้วยในขณะนั้น ได้ช่วยโทรบอกพี่จิว พี่จิม และแจ้งว่าแม่เสียชีวิตแล้ว แจ้ยกมือขึ้นกราบขอพระคุณ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พ่อแม่ครูอาจารย์ที่ให้คำอธิษฐานของแจ้เป็นจริงว่า “ถ้าแม่จะจากไป ขอให้แจ้อยู่กับแม่ด้วย”

แจ้จะเสียใจที่สุด ถ้าไม่ได้ส่งแม่ในวินาทีสุดท้ายแห่งชีวิต เท่ากับว่ายังปรนนิบัติรับใช้แม่ไม่สมบูรณ์

แม่จ๋า.... เราสองคนได้ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมาตลอดตั้งแต่

พ่อจากไป และตอนนี้แม่ก็จากฉันไปอีกคนหนึ่ง ตัวฉันเอง อายุแค่นี้แล้ว ก็คงเหลือเวลาอีกไม่มากนักในชีวิตนี้ การที่ได้อยู่รับใช้ใกล้ชิดแม่ตั้งแต่แม่ร่างกายยังแข็งแรงดี จนกระทั่งสิ้นอายุขัย ทำให้ได้ข้อคิดและได้สำนึกในสิ่งที่ถูกต้อง ได้รับบทเรียนต่าง ๆ จากของจริง จากบุคคลต่าง ๆ ในแง่มุมต่างกัน เรียกว่า ได้รับบทเรียนจากชีวิตจริง

นับว่าแม่มอบสิ่งที่มีค่าสูงยิ่ง ให้ฉันไม่ประมาณ และขอพูดว่า **“ถ้าพ่อแม่ ของใครยังมีชีวิตอยู่ บุคคลนั้นนับว่าโชคดีมาก”** เพราะนอกจากท่านจะให้ชีวิตเรา ให้ความรัก ความอบอุ่น ความหวังดี ห่วงใย และให้การศึกษาแล้ว ท่านยังแสดงให้เห็นสัจธรรม เป็นคติเตือนใจที่ทรงคุณค่ายิ่ง

ดังนั้นคำว่า **“เหตุผลเหนือชีวิต”** ก็ดูจะเป็นคำที่ถูกต้องที่สุดสำหรับฉัน ตามที่แม่เห็นฉันมาตลอด

กราบขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย บารมีพ่อแม่ครูอาจารย์ได้โปรดคุ้มครองแม่ทุกภพทุกชาติไป จนพ้นทุกข์ไม่ต้องกลับมาเกิดอีกต่อไป

กราบเท้าแม่ด้วยความสำนึกในพระคุณ เคารพรักและคิดถึงอย่างยิ่งๆ

ลูกฉัน... ศรีประภา คล่องค่านวนการ

แฉนจะกอดและหอมแม่ทุกวัน
 มีวันหนึ่งแฉนออกไปธุระแต่เช้ามืด
 กลับมาก็ตอนสาย ๆ คนที่บ้านบอกว่าเมื่อสักครู๋ แม่พูดว่า
 “วันนี้ยังไม่มีใครมากอดเลย”
 คำนี้เหมือนเข็มทิ่มหัวใจแฉน
 แฉนรีบเข้าไปกอดไปหอมแม่ทันที
 ในใจก็คิดดีใจว่า “ไม่ใช่เราฝ่ายเดียวที่ชอบกอดแม่
 แม่ก็ชอบให้เรากอดเช่นเดียวกัน”

ตอนแม่เสียชีวิต ได้กราบเรียนให้หลวงตารับทราบ

หลวงตาพูดขึ้นว่า...

“แต่ก่อนก็มาทำบุญด้วยตัวเองจนในที่สุดก็มาไม่ได้
ถึงอายุขัยแล้วล่ะเหมาะสมแล้ว”

.....

มีผู้หนึ่งคนหนึ่งกราบเรียนหลวงตาว่า
“เธอถูกพี่สาวโกงเงิน พอไปบอกแม่ แม่ก็ไม่พูดอะไร
จะให้เธอทำอะไรดี แม่ไม่ว่าพี่สาวให้”

หลวงตาตอบว่า “เฮ้อ! เราก็คงไม่รู้จะพูดอย่างไร
ลูกก็เหมือนแขนซ้ายแขนขวาของพ่อแม่
ถ้าหักแขนใดแขนหนึ่งก็เจ็บตัวเจ้าของ
เพราะคืออวัยวะของตนเอง”

แม่... ครูคนแรกของลูก

ในความรู้สึกของลูก แม่คงจะไม่ธรรมดา แม่จะมีลูกคนใดคนหนึ่งเคียงข้างเสมอ ตั้งแต่แม่ยังแข็งแรง ในเวลาเจ็บป่วย ก็ได้รับการรักษาอย่างดีจากอาจารย์แพทย์ที่มีชื่อเสียง จนวินาทีสุดท้ายของชีวิตแม่ก็มีลูกอยู่ดูใจแม่ และ

ท่านพระมหาธีรนาถ เจ้าอาวาส วัดป่าภูผาสอง ผู้นำเป็นบุตรของแม่ท่านหนึ่ง ยังเมตตาจัดการงานพิธีสวดอภิธรรมซึ่งมีทุกวันตลอด ๑๐๐ วัน จนถึงพิธีประชุมเพลิง

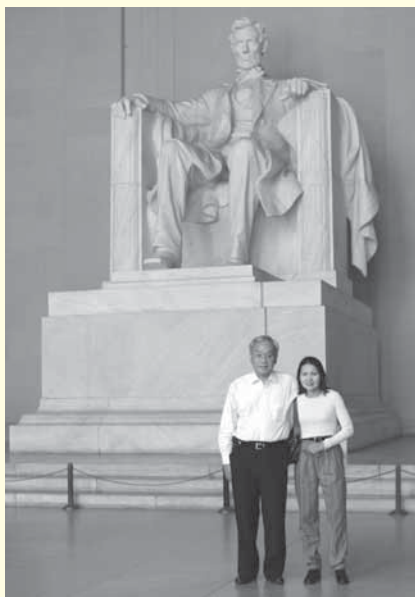
คงเป็นเพราะแม่ทำบุญ ทำทานมาตลอดชีวิต ทำให้แม่ได้รับสิ่งที่ดีเหมือนกับแม่ต้องการจะสอนให้ลูกสร้างบุญกุศลไว้ เพื่อชาตินี้และชาติหน้า แม่เป็นครู

คนแรกและสอนลูกจนวาระสุดท้าย
ของแม่จริง ๆ

แม่จากลูกไป เมื่อวันศุกร์ที่
๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ หลังจาก
ที่พ่อจากไปเมื่อ ๒๓ ปีก่อน ท่าน
ทั้งสองจะอยู่ในสมองและหัวใจของ
ลูกตลอดไป

ลูกแจ่ม... ลดาศิริ อัศวานันท์

“คุณป้าตุ้”

จำได้ว่าตอนเด็ก ๆ คุณแม่ (คุณหญิงอุไรวรรณ หงสประภาส) ไม่เคยยอมให้ไปค้างที่บ้านใครเลย แต่จะอนุญาตให้ไปค้างที่บ้านคุณป้าตุ้-คุณลุงสำเร็จที่หมู่บ้านพิบูลวัฒนา กับ พี่แจ้นและพี่แจ่มบ้างในช่วงปิดเทอม

ซึ่งแป่วรู้สึกสนุกมาก คุณป้าตุ้จะดูแลแป่วเป็นอย่างดีเสมอ

เมื่อโตขึ้นก็ห่างกันไปไม่สนิทกันเหมือนสมัยเด็ก ๆ แต่ทุกๆปีแป่วจะไปกราบคุณป้าตุ้อย่างน้อยหนึ่งครั้ง คือในช่วงเทศกาลปีใหม่เป็นประจำ คุณป้าก็ใจดีมาก ถามถึงคนโน้น คนนี้ คุณป้าตุ้เป็นคนชอบพูดตลก แต่พูดน้อย แล้วก็ดีหน้าตายทำให้ทุกคนหัวเราะ เวลาใครทำอะไรให้ไม่ถูกใจก็จะไม่ว่าตรงๆ แต่จะพูดจาเปรียบเปรยให้รู้สึกและเข้าใจไปเอง ตอนที่พี่จิ้งลูกชายคนโตเสียชีวิตอย่างกะทันหัน คุณป้าตุ้เสียใจและตกใจมาก พยายามที่จะไม่แสดงออกแต่ก็ไม่สบายและเข้าโรงพยาบาลอยู่ระยะหนึ่ง

คุณป้าตุ้เป็นคนจิตใจดีงาม มักจะให้พรยาว ๆ ทุกครั้งที่

แป้วสวัสดิ์เพื่อลากลับ คุณป้าตุ้จะชอบใจแป้วเสมอที่ช่วยดูแล คุณป้าเมียด (พี่สาวของคุณป้าตุ้และคุณแม่อีกคนหนึ่ง) อย่างดี หลังจากที่พี่จ้งสิ้นชีวิตไปแล้ว

แป้วไม่ค่อยได้มีโอกาสดูแลคุณป้าตุ้เพราะคุณป้าตุ้มีลูกๆ ที่น่ารักทุกคนที่ร่วมกันดูแลคุณป้าอย่างดีตลอดเวลาระยะ ๓-๔ ปีหลัง คุณป้าตุ้สื่อสารไม่ค่อยได้ แต่เวลาเห็นแป้วก็จะพยายาม เรียกชื่อและยิ้มให้ แวดตาของคุณป้าตุ้ยังแสดงว่าจำแป้วได้

ในวันศุกร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ แป้วตั้งใจว่าจะต้องไปเยี่ยมคุณป้าตุ้ที่โรงพยาบาลศิริราช เย็นวันนั้นรถติดมาก แป้วไปถึงโรงพยาบาลเวลาประมาณ ๑๗.๐๐ น. ซึ่งมีพี่แจ้นเฝ้าคุณป้าอยู่ แป้วไปกราบและเรียกคุณป้าแต่คุณป้าหลับ พยาบาลเข้ามาวัดความดันโลหิตอยู่ที่ ๗๐/๔๐ ลักพักหนึ่งเราสังเกตเห็นว่ามีอาหารที่ให้ทางสายยางที่หน้าห้องไหลออกมา และที่บริเวณคอ หน้าอกของคุณป้าตุ้เป็นจ้ำๆ พี่แจ้นจึงรีบไปตามพยาบาลมาวัดความดันโลหิตอีก พยาบาลบอกว่าสัญญาณชีพจรมามากและรีบตามคุณหมอมาดู ตลอดเวลานั้นพี่แจ้นก็พูดให้คุณป้าตุ้มีสติและนึกถึงหลวงตามหาบัว พระอริยະที่ คุณป้าตุ้เป็นลูกศิษย์และนับถืออย่างสูงและท่อง “พุทโธ” ให้คุณป้าฟังตลอด แม้เมื่อคุณหมอมาดูถึงแจ้งว่าอาการคุณป้าตุ้ไม่ดีแล้ว ให้ตามลูกๆ มาทั้งหมด พี่แจ้นก็ยังท่อง “พุทโธ” อยู่ข้าง ๆ หู

ของคุณป้า เป๊วจึงเป็นผู้โทรศัพท์ตามพี่จ๋ม พี่จ๋วและพี่แจ่มให้
คุณป้าตุ้ลั่นใจอย่างสงบเหมือนกับนอนหลับไปเฉย ๆ
ในเวลา ๑๗.๓๕ น. ต่อหน้าพี่แจ่มลูกสาวที่ดูแลคุณป้าด้วย
ตัวเองตลอดมาและเป๊วหลานสาวผู้เป็นตัวแทนของน้องสาว
คนเดียวของคุณป้าตุ้

ด้วยความดี และบุญบารมีที่คุณป้าตุ้ได้สะสมมาเป็น
เวลานาน เป๊วมั่นใจว่าได้ส่งให้คุณป้าไปอยู่ ณ สรวงสวรรค์
อย่างแน่นอน

หลานเป๊ว... ขนิษฐา หงสประภาส

กราบพี่ที่เคารพรักยิ่ง

พวกเราน้อง ๆ ของพี่สำเร็จ รู้สึกเสียใจอย่างมากสุดที่จะเขียนเป็นตัวอักษรได้... เมื่อตอนที่พวกเราเข้ามาเรียนต่อในกรุงเทพฯ พี่ทั้งสองได้อนุญาตคุณพ่อให้มาปลูกบ้านอยู่ในบริเวณบ้านของพี่ที่ “พิบูลวัฒนา” หน้าโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จนน้องๆจบมหาวิทยาลัย และโรงเรียนเตรียมทหาร

พี่ทั้งสองช่วยดูแลพวกเราเป็นอย่างดี และพวกเราไม่เคยลืมพระคุณของพี่ทั้งสองเลย โดยเฉพาะพี่ศรีประไพ คำน้อยก็ไม่เคยบ่นว่า พี่จะขี้มอยู่เสมอ เพราะความดีและขี้มนี้เอง พี่จึงชนะใจทุกคนที่ได้รู้จัก

โดยเฉพาะพี่สำเร็จ ตลอดจนพวกเราน้อง ๆ ทุกคน
ซึ่งรักและเคารพเสมือนพี่เป็นพี่สาวคนที่สองของเราค่ะ

ขอผลบุญทั้งหลายที่พี่ได้กระทำไว้อย่างมากมาย จง
สัมฤทธิ์ผลให้พี่ประสบแต่สิ่งที่ดีงามในสัมปรายภพตลอดไป

โกสุมภ์ คล่องคำนวนการ

พล.ร.อ.คำรณวุฒิ คล่องคำนวนการ

สุทธิพงษ์ คล่องคำนวนการ

พล.อ.ท.ดำรงพันธ์ คล่องคำนวนการ

พ.อ.(พิเศษ)ขวัญวงษ์ คล่องคำนวนการ

ปทุมมาลย์ พ่วงเงิน

เยาวเรศน์ บุรณะหิรัญ

แด่คุณพีศรีประไพ คล่องค่านวนการ นางฟ้าผู้แสนดี

พี่เป็นแม่ที่แท้จริงผู้ยิ่งใหญ่
เลี้ยงลูกให้ได้ดีมีความสุขยิ่ง
ทั้งจั่ง จี๋ จิม แจ้น แจ้ม แจ่มจริงจริง
ยังได้ผลก็ยิ่งจำเริญตา

คงด้วยบุญบารมีพี่สร้างสม
น่านิยมคุณความดีพี่หนักหนา
พี่ส่ำรวมกาย วาจา ใจ ตลอดมา
มีแต่ความเมตตาให้ทุกคน

ไม่เคยทำให้ใครได้ทุกข์ร้อน
มีแต่ผ่อนปัญหาให้คลายสับสน
รินน้ำใจไหลผ่านธารกมล
พร้อมเหตุผลตนประมาณกาลเวลา

เคยได้รับน้ำใจพี่หลายครั้ง
 นื่องนี้ยังชื่นใจจินต์ถวิลหา
 ไม่เคยลืมรสน้ำใจพี่ให้มา
 กราบ... กตเวทิตา... ด้วยอาลัย

แด่นางฟ้า... บนสวรรค์วิมานสรวง
 ขอส่งดวงใจผ่านมาน้ำฟ้าใส
 ลูกหลานพี่... ดีสมหวัง... ดังตั้งใจ
 สมศักดิ์ศรี ที่พี่ให้ กำเนิดมา...

ด้วยความรัก และ เคารพยิ่ง
 ติม และ ครอบครัวค่ะ

โยมแม่...ผู้สร้างชีวิตใหม่

การจากของ “โยมแม่”
ของท่าน**พระอาจารย์มหาธีรนาถ
อคุศิริโร** เป็นข่าวที่สร้างความเศร้า
ความอาลัย การสูญเสียบุคคลผู้มี
คุณูปการอันสำคัญอย่างยิ่งของวัด
ป่าภูผาสูง เป็นข่าวร้ายที่เกิดขึ้น
ท่ามกลางกระแสข่าวแห่งความปิติที่
ได้ยินมาตลอดเวลาว่า บุคคลทั้ง

หลายจำนวนมากหลากหลายสาขาอาชีพ ทุกเพศทุกวัยที่ได้เข้ามา
ปฏิบัติธรรม หรือได้มาเข้ารับการอบรมสัมมนา หรือที่ได้รับ
อรรถธรรมจากหนังสือ และสื่อโทรทัศน์ต่าง ๆ จากวัดป่าภูผาสูง
ไปแล้ว

บุคคลจำนวนมากได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนิสัยและ
แนวทางการดำเนินชีวิตของเขาให้เข้าสู่วิถีทางที่ถูกต้องตาม
ครรลองคลองธรรม อันเป็นผลให้เขาเหล่านั้นเป็นที่รักใคร่
ชอบพอของบุคคลทั้งหลายรอบด้าน

ตลอดช่วงระยะเวลาอันยาวนานนับสิบปี ที่โยมแม่

ศรีประไพ คล่องคำนวณการ ได้เป็นกำลังหนุนอันสำคัญยิ่ง ในกิจการทั้งหลายทั้งปวงของวัดป่าภูผาสว่างทั้งในด้านการอนุรักษ์ ป่าไม้ การสั่งสอนอบรมนักเรียน ชารวาส ญาติโยม ตลอดจน จนการสร้าง เสนาสนะต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ บุคคลทั้งหลาย ที่เข้ามาแสวงหาความรู้และความจริงของชีวิต เพื่อสร้างชีวิตใหม่ การสงเคราะห์โลกด้วยอรรถด้วยธรรมได้ขยาย กว้างขวางออกไปเรื่อย ๆ คณะศรัทธาเลื่อมใสในพระศาสนา เพิ่มขึ้น บุคคลผู้ประพฤติผิดหลงผิดได้กลับตัวกลับใจเป็น พลเมืองดีมีศีลธรรมก็เพิ่มจำนวนมากขึ้นเช่นกัน

การเปลี่ยนแปลงชีวิตใหม่ไปในทางที่ดีของบุคคลทั้งหลาย แต่ละคนนั้นคือ **“ข่าวแห่งความปิติ”** ทำให้โยมแม่ศรีประไพ คล่องคำนวณการ ได้ยิ้มอย่างปิติและมีความสุขทุกครั้งเมื่อ ได้รับ **“ข่าวแห่งความปิติ”** นี้

“ข่าวแห่งความปิติ” อันบังเกิดขึ้นนี้ นับวันมีแต่จะไหล รินเพิ่มมากขึ้นตลอดเวลา จนเป็นสายธารแห่งกุศล - ปิติ - สุข อันชุ่มเย็นสดใสที่หล่อเลี้ยงและหนุนส่งให้โยมแม่ศรีประไพ คล่องคำนวณการ ถึงซึ่งความเกษมสุขแจ่มใสสรวยปิติสุขตลอด ไปจนถึงฝั่งได้นฤพาน ฯ

พินิจ วุฒิพันธุ์ ในนามคณะศิษย์วัดป่าภูผาสว่าง

ขอขอบคุณผู้นำพวงหรีดมาเคารพศพ คุณแม่ศรีประไพ คล่องค่านวนการ

๑. คณะศิษย์ท่านพ่อเฟื่อง โชติโก วัดธรรมสถิต จ.ระยอง
๒. คณะศิษย์หลวงปู่เจี๊ยะ จุนโท ถ้ำจุนโท จ.ตาก
๓. คณะสงฆ์วัดป่าภูผาสว่าง จ.นครราชสีมา
๔. ศ.นพ.จตุรพร - คุณหญิงอุไรวรรณ หงสประภาส
๕. รักและภูมิใจที่สุดที่เกิดเป็นลูกของแม่, จ๊ว จิม แจ้น แจ้ม
๕. คุณอึ้งกี - คุณลัดดาศิริ อัครวานันท์ และหลานๆ
๖. พล.ร.อ.คำรณวุฒิ - วนิดา คล่องค่านวนการ
๗. พล.อ.ท.ดำรงพันธ์ - เทพธิดา คล่องค่านวนการ
๘. คุณโกสุเมธ คล่องค่านวนการ
๙. น้องๆ “คล่องค่านวนการ”
๑๐. โรงพยาบาลเซ็นทรัล ปาร์ค
๑๑. สำนักงานฝ่ายบริหาร โรงพยาบาลเซ็นทรัล ปาร์ค
๑๒. ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลเซ็นทรัล ปาร์ค
๑๓. คุณศุภชัย - คุณบุษดี เจียรวนนท์
๑๔. คุณขจร - ทิวาลักษณ์ เจียรวนนท์
๑๕. เพื่อนแก๊สจุฬาฯ รุ่น ๓๐
๑๖. คุณธนีสร์ ศรีกลิ่นดี และครอบครัว
๑๗. คุณทินวัฒน์ พุกกะมาน
๑๘. พันเอกพจน์ - คุณฐิตตะวัน เฟื่องฟู
๑๙. คุณประเสริฐ - คุณสมอุไร จารุพนิช
๒๐. เตรียมอุดม รุ่นที่ ๒๘
๒๑. ครอบครัว สวัสดิ์พาณิชย์

๒๒. นพ.เจตน์ - ผศ.อุมาพร ศิริธรรานนท์ สมาชิกวุฒิสภา
๒๓. คุณเตี๋เอง
๒๔. ครอบครัว พิชพันธ์ กุลสวัสดิ์ดี
๒๕. คุณอติรุฒม์ - พวงแก้ว โตทวีแสนสุข
๒๖. คุณเกรียง - คุณอาภา เกียรติเฟื่องฟู และครอบครัว
๒๗. ลูกทุ่งมหานคร FM.95 MHz
๒๘. PROTOCOL TEAM
๒๙. ก้อย เจียบ ตึก TRUE
๓๐. นพ.จรรณ - พญ.แสงโสม ปิระะวารภรณ์
๓๑. คุณเยาวลักษณ์ ชินวัตร และครอบครัว
๓๒. คุณวราญ ประทีปะเสน
๓๓. หนู - ตึก - แม่ท - มั่น
๓๔. ศ.อรุณ - ศ.คุณหญิงนงเยาว์ ชัยเสรี
๓๕. คุณกิตติพงศ์ - คุณวิภา อรุณพัฒน์พงศ์
๓๖. คุณศักดิ์ชัย เรื่องพัฒนา และครอบครัว
๓๗. คุณพินิจ - คุณปาณิศา วุฒิพันธุ์
๓๘. ครอบครัว ถาวรสุข
๓๙. ครอบครัว บรรณสารประสิทธิ์
๔๐. คุณเข็มทัต - คุณระวีวรรณ สุคนธสิงห์
๔๑. สานิตปทุมวัน รุ่น ๙
๔๒. นพ.ณรงค์ศักดิ์ - คุณพวงทอง อังคศุพลลา อธิบดีกรมอนามัย และภรรยา
๔๓. สถาบันเพื่อการพัฒนาจิตและกาย
๔๔. คุณศิริพงษ์ - คุณปิยะรัตน์ ศิลปกุล

ขอขอบคุณสถานที่ที่มาร่วมในงานคุณแม่

โรงพยาบาลธรรมสติกฤตย	อ.เมือง	จ.ระยอง
โรงพยาบาลสุววรรณไพโรจน์	อ.จตุรัส	จ.ชัยภูมิ
โรงพยาบาลแจ้ง	อ.จตุรัส	จ.ชัยภูมิ
โรงพยาบาลน้ำผุด	อ.คอนสวรรค์	จ.ชัยภูมิ
โรงพยาบาลโนนข่า	อ.ภูเขียว	จ.ชัยภูมิ
โรงพยาบาลเขาผา	อ.วิเชียรบุรี	จ.เพชรบูรณ์
โรงพยาบาลหนองบึง	อ.วิเชียรบุรี	จ.เพชรบูรณ์
โรงพยาบาลถ้ำหม้อ	อ.เทพสถิตย์	จ.ชัยภูมิ
โรงพยาบาลคณะศิษย์หลวงปู่เจี๊ยะ จุนโท ถ้ำจุนโท		จ.ตาก
โรงพยาบาลภักดีชุมพล	อ.ภักดีชุมพล	จ.ชัยภูมิ
โรงพยาบาลฮ่วยวัน (นพดล วงศ์รัตนศิริกุล) บ้านดงมะไฟ		จ.นครราชสีมา
โรงพยาบาลคุณอ้อย (คุณวินัย-คุณจรียา รอดแสง)		จ.สมุทรสงคราม
โรงพยาบาลคุณพินิจ วุฒิพันธุ์		กรุงเทพฯ
โรงพยาบาลคุณบุษบา-คุณเคี้ยง เพ็ญดวงใจ		จ.ราชบุรี
โรงพยาบาลอาจารย์พรหม-สายพิน	บ้านปลายผา	จ.นครราชสีมา
โรงพยาบาลคุณแม่อารีย์ คเชนทร์ชาติ คุณแม่สิริ ดีจะบก คุณแม่ทองแมน ทองพรหม		
โรงพยาบาลคุณมานิตย์ ภูนอก คุณขวัญเรือน ชัยวิโรจน์กุล		
โรงพยาบาลคุณสมร อินทรโคกสูง		
โรงพยาบาลคุณแม่บัวผัน ยมจะบก		
โรงพยาบาลคุณณิชาธิ์ย์ ศีฆะธรรกุล		
โรงพยาบาลอาจารย์ลักษณะนา		

คำขอบคุณ

ขอกราบขอบพระคุณ ขอบคุณ ท่านผู้มีเกียรติ และญาติมิตรทุกท่าน ที่กรุณามาร่วมเป็นเจ้าภาพในพิธีรดน้ำศพ ร่วมบำเพ็ญกุศลสวดพระอภิธรรม ร่วมทำบุญนำพวงหรีดมาเคารพศพ และไว้อาลัย จนกระทั่งถึงพิธีฌาปนกิจศพ ในวันอาทิตย์ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๒ นี้ โดยพร้อมเพรียงกัน

ด้วยกุศลเจตนาอันงดงามที่ทุกท่านได้มอบให้ คุณแม่ศรีประไพ คล่องคำนวนการ โดยบริสุทธิ์ใจ ขออาณิสส์นั้น จงส่งผลให้ทุกท่านประสบแต่สรรพสิ่งมิ่งมงคล สมบูรณ์พูนผล ในสิ่งอันพึงปรารถนาและถึงพร้อมด้วยจตุรพิธพรชัยทุกประการ

เจ้าภาพกราบขออภัย หากมีรายการขาดหายไป หรือมีความผิดพลาดในการสะกดตัวอักษร ยศ และตำแหน่ง ตลอดจนข้อบกพร่องอย่างอื่นด้วย

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

พระมหาธีรนาถ อคฺคธีโร.

พ่อแม่ คือ พระอรหันต์ของลูก.-- กรุงเทพฯ : พี.เพรส, ๒๕๕๒.

๒๖๐ หน้า ๑. พุทธศาสนา--หัวข้อธรรม. ๒. แม่--แง่ศาสนา---พุทธศาสนา
I. ชื่อเรื่อง.

๒๕๕.๓๑๕

ISBN ๙๗๘-๙๗๔-๖๔๓-๒๖๘-๙

พิมพ์ครั้งแรก กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ จำนวนพิมพ์ ๒,๐๐๐ เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์

คณะทำงาน

พระมหาธีรนาถ อคฺคธีโร

คุณพนินิจ วุฒิพันธุ์ คุณศรีประภา (แจ่ม) คล่องคำนวณการ
คุณเบญจมาศ เพ็ชรพลาย คุณพิพัฒน์ - คุณถาวร ปัญจนันท

ภาพโดย

คุณสมยศ - คุณอ้อยใจ ชำนาญฤทธิ์ คุณนิพล ฟ้ากระจำง

ขอบพระคุณ

พระอาจารย์สุชิน ปริบูรณ์ พระอาจารย์พิชัย อุตตรปัญโญ พระอาจารย์สุธาน ปภัสโร
พระอาจารย์ศุภชัย สุทธิโก พระอาจารย์สัมฤทธิ์ จิตสิทธิ พระอาจารย์ชาติรี นิสสโน
พระอาจารย์โกศล ปัญญาโร พระอาจารย์พรหม กิตติวัฒนโธ พระอาจารย์ชานาญ อภิษณโณ
พระชาตรี อุบลวงษ์ โณ คณะพระเถระวัดป่าภูผาสอง

ขอบคุณ

น.พ.ตรินร โล่ห์สิริวัฒน์ (ศัลยกรรม) น.พ.วิเชียร ทองแดง (หัวใจ)
น.พ.สุรพล กอบวรรณะกุล (ติดเชื้อ) พ.ญ.ลีนา งามอายุทศ (ไต)
น.พ.นิพนธ์ พวงวรินท์ (ประสาทวิทยา) น.พ.พิสิษฐ์ อภิโสภณสิริ
อาจารย์ชนิสร์ ศรีกลิ่นดี คุณเฉลิมพล ชาญวิเศษ คุณอลงกรณ์ เรืองสุข
คุณแพทย ศิริไวยพงศ์ คุณกานดา ยาก็ คุณฉัตรชัย ทักซ์ทานต์
คุณชานนท์ เทศะวิบูล คุณสุวรรณ์ ทองปน คุณบุญเลิศ เทพไพศาล
คุณสุทธนา ใจเร็ว คุณกิตติพงษ์ มงคลทรัพย์า คุณสุรางค์ แซ่เฮ้ง
คุณอรรคเดช ดวงธวัช (วิทยุเสียงธรรมวัดป่าบ้านตาด)

ขอบคุณคณะญาติโยมที่มาร่วมสร้าง “ศรีประไพจิตถาน”

คุณวิทยา บุญเรือง คุณทรงฤทธิ์ น้อยพรหม คุณไสว มังกร
คุณสวาท เอนไลยฤทธิ์ คุณจำลอง สาธรรมไชย คุณสมจิตร มาภักดี
คุณสุบิน สิงห์ลา คุณเหยี่ยว สิงห์ลา คุณวีระ นุชรอด
คุณพัต ทองจำรูญ คุณประจวบ อุเทนสุต ชาวบ้านดงมะไฟ

ติดต่อสอบถาม วัดป่าภูผาสอง www.pupasooong.com

โทร. ๐๘๑ ๘๗๖๔๕๘๘, ๐๘๑ ๖๒๓๙๘๔๗, ๐๘๐ ๗๓๖๕๕๗๘

E-mail: watpasoong@yahoo.com, pupha123@gmail.com

คนว่างงานทางโลก มีแต่จะอดตาย
เพราะไม่มีจะกิน
แต่คนว่างงานในใจ มันโล่งไปหมด
ไม่มีอะไรเหลืออยู่เลย
เพราะจิตกับธรรมเป็นอันเดียวกัน

วาทะหลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน

